

Hof van Cassatie

LIBERCAS

2 - 2021

AANRANDING VAN DE EERBAARHEID EN VERKRACHTING

- Wet van 1 februari 2016 die de misdrijfschrijving wijzigt na het plegen van het misdrijf - Werking in de tijd - Draagwijdte

Uit het legaliteitsbeginsel zoals het is verwoord in artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en artikel 2 Strafwetboek volgt dat indien de wetgever een misdrijfschrijving heeft gewijzigd na het plegen van het misdrijf, de rechter een beklagde in beginsel slechts schuldig kan verklaren indien hij vaststelt dat dit misdrijf strafbaar is zowel onder de oude als onder de nieuwe wet; het legaliteitsbeginsel verzet zich er evenwel niet tegen dat de rechter oordeelt dat de nieuwe wet slechts de weergave is van de oude wet zoals die door de rechtspraak werd toegepast en de nieuwe wet derhalve geen toevoeging bevat van enig constitutief bestanddeel.

12 november 2019

P.2019.0566.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#)

AC nr. ...

- Verkrachting - Artikel 375, eerste lid, Strafwetboek - Misdrijfschrijving - Begrippen geweld, dwang, list, onvolwaardigheid, lichamelijk of geestelijk gebrek - Wijziging van artikel 375, eerste lid, Strafwetboek door de wet van 1 februari 2016 - Draagwijdte van de begrippen

Onder "geweld of bedreiging" van artikel 373, eerste lid, Strafwetboek werden ook vóór de inwerkingtreding van de wet van 1 februari 2016 de gevallen van "dwang, verrassing, list of het geval van onvolwaardigheid of geestelijk gebrek van het slachtoffer" begrepen en onder de toestemmingsuitsluitende gronden van artikel 375, eerste lid, Strafwetboek werden ook vóór de inwerkingtreding van de wet van 1 februari 2016 de gevallen van "bedreiging of verrassing" begrepen (1). (1) B. SPRIET en J. BOECKXSTAENS, "Het nieuwe misdrijf van voyeurisme en een aanpassing van het misdrijf van aanranding van de eerbaarheid en verkrachting", T. Strafr. 2013, afl. 3, 207-223.

12 november 2019

P.2019.0566.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#)

AC nr. ...

- Aanranding van de eerbaarheid - Artikel 373, eerste lid, Strafwetboek - Misdrijfschrijving - Begrippen geweld en bedreiging - Wijziging van artikel 373, eerste lid, Strafwetboek door de wet van 1 februari 2016 - Draagwijdte van de begrippen

Onder "geweld of bedreiging" van artikel 373, eerste lid, Strafwetboek werden ook vóór de inwerkingtreding van de wet van 1 februari 2016 de gevallen van "dwang, verrassing, list of het geval van onvolwaardigheid of geestelijk gebrek van het slachtoffer" begrepen en onder de toestemmingsuitsluitende gronden van artikel 375, eerste lid, Strafwetboek werden ook vóór de inwerkingtreding van de wet van 1 februari 2016 de gevallen van "bedreiging of verrassing" begrepen (1). (1) B. SPRIET en J. BOECKXSTAENS, "Het nieuwe misdrijf van voyeurisme en een aanpassing van het misdrijf van aanranding van de eerbaarheid en verkrachting", T. Strafr. 2013, afl. 3, 207-223.

12 november 2019

P.2019.0566.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#)

AC nr. ...

- Verkrachting - Artikel 375, eerste lid, Strafwetboek - Misdrijfschrijving - Begrippen geweld, dwang, list, onvolwaardigheid, lichamelijk of geestelijk gebrek - Wijziging van artikel 375, eerste lid, Strafwetboek door de wet van 1 februari 2016 - Draagwijdte van de begrippen

Onder "geweld of bedreiging" van artikel 373, eerste lid, Strafwetboek werden ook vóór de inwerkingtreding van de wet van 1 februari 2016 de gevallen van "dwang, verrassing, list of het geval van onvolwaardigheid of geestelijk gebrek van het slachtoffer" begrepen en onder de toestemmingsuitsluitende gronden van artikel 375, eerste lid, Strafwetboek werden ook vóór de inwerkingtreding van de wet van 1 februari 2016 de gevallen van "bedreiging of verrassing" begrepen (1). (1) B. SPRIET en J. BOECKXSTAENS, "Het nieuwe misdrijf van voyeurisme en een aanpassing van het misdrijf van aanranding van de eerbaarheid en verkrachting", T. Strafr. 2013, afl. 3, 207-223.

12 november 2019 P.2019.0566.N [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#) AC nr. ...

- Misdrijf van voyeurisme - Verspreiding van een naaktfoto - Materieel bestanddeel

De strafbaarstelling van art. 371/1, eerste lid, 2° Strafwetboek, die door de wetgever werd ingevoegd in een hoofdstuk onder de titel Misdaden en wanbedrijven tegen de orde der familie en tegen de openbare zedelijkheid, beoogt volgens de wetsgeschiedenis niet uitsluitend de bescherming van de persoonlijke levenssfeer waaronder de seksuele intimiteit, maar ook de seksuele integriteit; noch uit de strafbaarstelling zelf noch uit de wetsgeschiedenis volgt dat de herkenbaarheid door derden aan de hand van de getoonde, toegankelijk gemaakte of verspreide beeld- of geluidsopname een constitutief bestanddeel is van het misdrijf.

29 oktober 2019 P.2019.0800.N [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.7](#) AC nr. ...

- Wet van 1 februari 2016 die de misdrijfschrijving wijzigt na het plegen van het misdrijf - Werking in de tijd - Draagwijdte

Uit het legaliteitsbeginsel zoals het is verwoord in artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en artikel 2 Strafwetboek volgt dat indien de wetgever een misdrijfschrijving heeft gewijzigd na het plegen van het misdrijf, de rechter een beklaagde in beginsel slechts schuldig kan verklaren indien hij vaststelt dat dit misdrijf strafbaar is zowel onder de oude als onder de nieuwe wet; het legaliteitsbeginsel verzet zich er evenwel niet tegen dat de rechter oordeelt dat de nieuwe wet slechts de weergave is van de oude wet zoals die door de rechtspraak werd toegepast en de nieuwe wet derhalve geen toevoeging bevat van enig constitutief bestanddeel.

12 november 2019 P.2019.0566.N [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#) AC nr. ...

- Aanranding van de eerbaarheid - Artikel 373, eerste lid, Strafwetboek - Misdrijfschrijving - Begrippen geweld en bedreiging - Wijziging van artikel 373, eerste lid, Strafwetboek door de wet van 1 februari 2016 - Draagwijdte van de begrippen

Onder "geweld of bedreiging" van artikel 373, eerste lid, Strafwetboek werden ook vóór de inwerkingtreding van de wet van 1 februari 2016 de gevallen van "dwang, verrassing, list of het geval van onvolwaardigheid of geestelijk gebrek van het slachtoffer" begrepen en onder de toestemmingsuitsluitende gronden van artikel 375, eerste lid, Strafwetboek werden ook vóór de inwerkingtreding van de wet van 1 februari 2016 de gevallen van "bedreiging of verrassing" begrepen (1). (1) B. SPRIET en J. BOECKXSTAENS, "Het nieuwe misdrijf van voyeurisme en een aanpassing van het misdrijf van aanranding van de eerbaarheid en verkrachting", T. Strafr. 2013, afl. 3, 207-223.

12 november 2019 P.2019.0566.N [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#) AC nr. ...

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST

BIJZONDERE AANSPRAKELIJKHEID

Bijzondere aansprakelijkheid - Burenhinder - Abnormale burenhinder - Compensatieverplichting

Iemand is slechts tot compensatie van een abnormale burenhinder gehouden indien die hinder is veroorzaakt door een daad, een verzuim of een gedraging die hem kan worden toegerekend, ook al heeft hij daarbij slechts een onopzettelijke fout of zelfs geen fout heeft begaan (1). (1) Cass. 24 juni 2019, AR C.18.0609.F, AC 2019, nr. 393.

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

17 januari 2020 C.2019.0115.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200117.1F.3](#) AC nr. ...

Bijzondere aansprakelijkheid - Burenhinder - Abnormale burenhinder - Erfdienstbaarheid van afvoer van afvalwater - Leiding die behoort tot de eigenaar van een dienstbaar erf - Poreusheid

---

---

van de leiding - Geen werken uitgevoerd om dit te verhelpen - Schade - Compensatieverplichting

De artikelen 697 en 698 Burgerlijk Wetboek verbieden de eigenaar van het dienstbare erf niet om op dat erf alle nodige onderhoudswerken uit te voeren, op voorwaarde dat hij niets doet wat het gebruik van de erfdienstbaarheid beperkt of bemoeilijkt.

- Artt. 697 en 698 Burgerlijk Wetboek

17 januari 2020 C.2019.0115.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200117.1F.3](#) AC nr. ...

Bijzondere aansprakelijkheid - Burenhinder - Verwerping van de vordering - Begrip - Correctionele rechtbank - Burgerlijke rechtsvordering gericht tegen de burgerrechtelijk aansprakelijke persoon - Verklaring van onbevoegdheid van de strafrechter

De eigenaar van een onroerend goed die door een daad, een verzuim of eender welke gedraging het evenwicht tussen de eigendommen verbreekt door aan de naburige eigenaar een stoornis op te leggen die de normale lasten uit het nabuurschap overschrijdt, is hem een rechtmatige en passende compensatie verschuldigd die het verstoorde evenwicht herstelt (1). (1) Cass. 7 mei 2018, AR C.17.0285.F, AC 2018, nr. 291, met concl. van advocaat-generaal Génicot in Pas. 2018.

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

17 januari 2020 C.2019.0115.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200117.1F.3](#) AC nr. ...

DAAD

Daad - Misdrif - ARAB - Werkgever - Rechtspersoon

Uit artikel 463, tweede lid, ARAB en artikel 128, eerste lid, Sociaal Strafwetboek, thans artikel 127, eerste lid, Sociaal Strafwetboek, volgt niet dat enkel personen die handelingen hebben gesteld zonder het uitdrukkelijk bevel van de werfleider zich aan deze overtreding van deze ARAB-bepaling kunnen schuldig maken; deze feiten kunnen worden toegerekend aan de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber indien blijkt dat die opzettelijk of door onachtzaamheid verantwoordelijk zijn voor het niet respecteren van deze verplichting en dit ongeacht of zij rechtspersonen zijn; dit houdt geen niet-toegelaten uitbreiding in van de strafbaarstelling of een miskennis van het legaliteitsbeginsel.

- Art. 5 Strafwetboek

- Art. 18 Wet 29 februari 2016 tot aanvulling en wijziging van het Sociaal Strafwetboek en houdende diverse bepalingen van sociaal strafrecht

- Art. 128 thans art. 127 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

- Art. 463, tweede lid Algemeen reglement voor de arbeidsbescherming

29 oktober 2019 P.2019.0409.N [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.3](#) AC nr. ...

HERSTELPLICHT

Herstelplicht - Meesters - Aangestelden - Band van ondergeschiktheid

De band van ondergeschiktheid die het begrip aangestelde veronderstelt, bestaat zodra een persoon zijn gezag of toezicht in feite voor eigen rekening kan uitoefenen op de daden van een derde (1). (1) Cass. 30 september 2015, AR P.14.0474.F, AC 2015, nr. 568.

- Art. 1384, vierde lid Burgerlijk Wetboek

17 januari 2020 C.2019.0224.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200117.1F.6](#) AC nr. ...

OORZAAK

Oorzaak - (On)middellijke oorzaak - Reeds voorafbestaande schade - Schadevergoeding

De schadevergoeding moet het slachtoffer terugplaatsen in de toestand waarin hij zich zou bevonden hebben, mocht het schadegeval zich niet hebben voorgedaan en dit houdt in dat de aansprakelijke de schade volledig moet vergoeden; wanneer het slachtoffer reeds voorafgaand aan het schadegeval schade heeft geleden of een beperking vertoonde, wordt enkel de nieuwe schade of de verergering van de bestaande schade vergoed (1). (1) Cass. 2 februari 2011, AR P.10.1601.F, AC 2011, nr. 98, RW 2012-2013, 300-303 met noot van B. WEYTS, "Het leerstuk van de voorbeschiktheid tot schade als loutere toepassing van de regel van de integrale schadeloosstelling".

12 november 2019

P.2019.0757.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.3](#)

AC nr. ...

Oorzaak - (On)middellijke oorzaak - Reeds voorafbestaande schade - Schadevergoeding

De schadevergoeding moet het slachtoffer terugplaatsen in de toestand waarin hij zich zou bevonden hebben, mocht het schadegeval zich niet hebben voorgedaan en dit houdt in dat de aansprakelijke de schade volledig moet vergoeden; wanneer het slachtoffer reeds voorafgaand aan het schadegeval schade heeft geleden of een beperking vertoonde, wordt enkel de nieuwe schade of de verergering van de bestaande schade vergoed (1). (1) Cass. 2 februari 2011, AR P.10.1601.F, AC 2011, nr. 98, RW 2012-2013, 300-303 met noot van B. WEYTS, "Het leerstuk van de voorbeschiktheid tot schade als loutere toepassing van de regel van de integrale schadeloosstelling".

12 november 2019

P.2019.0757.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.3](#)

AC nr. ...

OVEREENKOMSTEN. REGRES

Overeenkomsten en regres - Verzekering - Indeplaatsstelling - Schade uit ziekte, letsels, functionele stoornissen of overlijden - Naar gemeen recht vergoedbare schade - Toekenning van sociale uitkeringen aan het slachtoffer - Ziekte- en invaliditeitsverzekering - Cumulatieverbod - Indeplaatsstelling van rechtswege van de verzekeringsinstelling

Artikel 136, § 2, ZIV-wet verbiedt samenloop wanneer de bij de voormelde wet bepaalde prestaties en die welke krachtens een andere wetgeving of volgens het gemeen recht verschuldigd zijn, dezelfde schade vergoeden (1); krachtens het vierde lid van voormeld artikel treedt de verzekeringsinstelling rechtens in de plaats van de rechthebbende tot beloop van het bedrag van de verleende prestaties, voor het geheel van de geldsommen die krachtens de andere wetgeving of het gemeen recht verschuldigd zijn en die de schade voortvloeiend uit ziekte, letsels, functionele stoornissen of overlijden geheel of gedeeltelijk vergoeden (2). (1) Cass. 21 januari 2009, AR P.07.1816.F, AC 2009, nr. 52. (2) Cass. 20 oktober 2016, AR C.16.0014.F, AC 2016, nr. 591; Cass. 2 maart 2011, AR P.10.1652.F, AC 2011, nr. 156.

- Art. 1249 Burgerlijk Wetboek

- Art. 136, § 2 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

22 januari 2020

P.2019.0967.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200122.2F.2](#)

AC nr. ...

SCHADE

Schade - Algemeen - Schade uit ziekte, letsels, functionele stoornissen of overlijden - Naar gemeen recht vergoedbare schade - Toekenning van sociale uitkeringen aan het slachtoffer - Ziekte- en invaliditeitsverzekering - Cumulatieverbod - Indeplaatsstelling van rechtswege van de verzekeringsinstelling

Artikel 136, § 2, ZIV-wet verbiedt samenloop wanneer de bij de voormelde wet bepaalde prestaties en die welke krachtens een andere wetgeving of volgens het gemeen recht verschuldigd zijn, dezelfde schade vergoeden (1); krachtens het vierde lid van voormeld artikel treedt de verzekeringsinstelling rechtens in de plaats van de rechthebbende tot beloop van het bedrag van de verleende prestaties, voor het geheel van de geldsommen die krachtens de andere wetgeving of het gemeen recht verschuldigd zijn en die de schade voortvloeiend uit ziekte, letsels, functionele stoornissen of overlijden geheel of gedeeltelijk vergoeden (2). (1) Cass. 21 januari 2009, AR P.07.1816.F, AC 2009, nr. 52. (2) Cass. 20 oktober 2016, AR C.16.0014.F, AC 2016, nr. 591; Cass. 2 maart 2011, AR P.10.1652.F, AC 2011, nr. 156.

- Art. 1249 Burgerlijk Wetboek

- Art. 136, § 2 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

22 januari 2020

P.2019.0967.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200122.2F.2](#)

AC nr. ...

ADVOCAAT

- Bescherming van de maatschappij - Internering - Kamer voor bescherming van de maatschappij - Rechtspleging - Bijstand van een advocaat

Uit de bepalingen van artikel 81, § 2, en § 3, Interneringswet volgt dat de voorzitter van de kamer voor de bescherming van de maatschappij een advocaat moet aanwijzen als de geïnterneerde zelf geen advocaat heeft gekozen en de geïnterneerde de bijstand van de aangewezen advocaat niet kan weigeren.

10 december 2019

P.2019.1145.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.2N.13](#)

AC nr. ...

AFSTAMMING

- Vordering tot betwisting van vaderschap - Aard

De vordering tot betwisting van het vaderschap is een erkende vordering die enkel door de in artikel 318, § 1, Burgerlijk Wetboek bedoelde personen kan worden ingesteld (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 669.

- Art. 318, § 1 Burgerlijk Wetboek

13 december 2019

C.2019.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.4](#)

AC nr. ...

- Enige dagvaarding - Verscheidene vorderingen - Verschillende partijen

Noch uit artikel 318, § 1, Burgerlijk Wetboek noch uit de artikelen 17, 30 en 701 Gerechtelijk Wetboek volgt dat de partij die door dezelfde akte onderscheiden vorderingen tegen twee verweerders instelt, zich ertoe verbindt elk van hen in de gelegenheid te stellen zijn middelen tegen alle vorderingen aan te voeren (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 669.

- Artt. 17, 30 en 701 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 318, § 1 Burgerlijk Wetboek

13 december 2019

C.2019.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.4](#)

AC nr. ...

- Vordering tot betwisting van vaderschap - Aard - Gevolg - Recht van verdediging

De onmogelijkheid, voor de man wiens vaderschap wordt nagestreefd, om zijn middelen en argumenten te doen gelden in het kader van het onderzoek van de vordering tot betwisting van het vaderschap van de verweerder levert geen miskennis op van zijn recht van verdediging, dat het beginsel van het recht op tegenspraak omvat, aangezien hij partij is in de tegen hem ingeleide procedure tot onderzoek naar het vaderschap en hij in het kader daarvan alle bewijzen van zijn vaderschap zal kunnen weerleggen die door de andere partijen worden aangevoerd (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 669.

- Art. 322, eerste lid Strafwetboek

13 december 2019

C.2019.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.4](#)

AC nr. ...

- Vordering tot betwisting van vaderschap - Aard

De man wiens vaderschap wordt nagestreefd en die het vaderschap van het kind niet opeist, heeft noch het vereiste belang noch de vereiste hoedanigheid om in de procedure tot betwisting van het vaderschap tussen te komen; wanneer hij in het kader van de vordering tot onderzoek van het vaderschap in de zaak is betrokken door dezelfde dagvaarding als die welke tot betwisting van het vaderschap strekt, kan hij bijgevolg zijn middelen en argumenten tegen de vordering tot betwisting van het vaderschap niet aanvoeren (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 669.

- Art. 318, § 1 Burgerlijk Wetboek

13 december 2019

C.2019.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.4](#)

AC nr. ...

ARBEID

ARBEIDSBESCHERMING

Arbeidsbescherming - Welzijn op het werk - Pesterij - Klacht - Ontslag om aan de klacht vreemde redenen - Draagwijdte

Hoewel artikel 32tredecies, § 1, Wet Welzijn Werknemers, in de versie die van toepassing is op de feiten, de werkgever verbiedt de arbeidsverhouding te beëindigen wegens neerlegging van de klacht, sluit die bepaling niet uit dat het ontslag gerechtvaardigd kan worden door redenen die zijn afgeleid uit de in die klacht aangevoerde feiten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 56.

20 januari 2020

S.2019.0019.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200120.5](#)

AC nr. ...

Arbeidsbescherming - ARAB - Werkgever - Toerekening

Uit artikel 463, tweede lid, ARAB en artikel 128, eerste lid, Sociaal Strafwetboek, thans artikel 127, eerste lid, Sociaal Strafwetboek, volgt niet dat enkel personen die handelingen hebben gesteld zonder het uitdrukkelijk bevel van de werfleider zich aan deze overtreding van deze ARAB-bepaling kunnen schuldig maken; deze feiten kunnen worden toegerekend aan de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber indien blijkt dat die opzettelijk of door onachtzaamheid verantwoordelijk zijn voor het niet respecteren van deze verplichting en dit ongeacht of zij rechtspersonen zijn; dit houdt geen niet-toegelaten uitbreiding in van de strafbaarstelling of een miskennis van het legaliteitsbeginsel.

- Art. 5 Strafwetboek

- Art. 18 Wet 29 februari 2016 tot aanvulling en wijziging van het Sociaal Strafwetboek en houdende diverse bepalingen van sociaal strafrecht

- Art. 128 thans art. 127 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

- Art. 463, tweede lid Algemeen reglement voor de arbeidsbescherming

29 oktober 2019

P.2019.0409.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.3](#)

AC nr. ...

AUTHENTIEKE AKTE [ZIE: 077 BEWIJS]

- Notariële akte - Doorhaling - Noch vastgesteld, noch goedgekeurd in de bij wet bepaalde vormen - Uitwerking - Beginsel

Wanneer in een authentieke notariële akte woorden worden doorgehaald en de doorhaling noch is vastgesteld noch is goedgekeurd op de wijze bepaald in artikel 16 Wet Notarisambt, wordt ze in beginsel als niet-bestaande beschouwd; ze maakt bijgevolg geen deel uit van de authentieke akte en ze kan evenmin de authenticiteit van de inhoud van die akte aantasten, ook al schrijft voornoemd artikel de nietigheid van die doorhaling niet voor (1). (1) Cass. 12 november 1982, AR 3376, AC 1982-83, nr. 163.

- Artt. 15 en 16, eerste lid Wet 25 ventôse jaar XI op het notarisambt

17 januari 2020 C.2018.0604.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200117.1F.1](#) AC nr. ...

- Notariële akte - Doorhaling - Noch vastgesteld, noch goedgekeurd in de bij wet bepaalde vormen - Uitwerking - Uitzondering

Hoewel kan vaststaan dat de doorhaling bestond en door de partijen was gewild op het ogenblik van het verlijden van de authentieke akte, is de werkelijke authentieke akte net de verbeterde akte; de rechter beoordeelt dit in feite (1). (1) Cass. 12 november 1982, AR 3376, AC 1982-83, nr. 163.

- Artt. 15 en 16, eerste lid Wet 25 ventôse jaar XI op het notarisambt

17 januari 2020 C.2018.0604.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200117.1F.1](#) AC nr. ...

BEKENTENIS [ZIE: 077 BEWIJS]**- Buitengerechtelijke bekentenis**

Volgens artikel 1354 Burgerlijk Wetboek is de bekentenis waarop men zich tegen een partij beroept, ofwel buitengerechtig ofwel gerechtelijk; de buitengerechtelijke bekentenis van het bestaan van een overeenkomst kan blijken uit de uitvoering van die overeenkomst (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 55.

- Art. 1354 Burgerlijk Wetboek

20 januari 2020 C.2019.0062.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200120.3F.3](#) AC nr. ...

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE**- Vrijstelling - Spelen en weddenschappen**

Weddenschappen worden gekenmerkt door de toekenning van een winstkans aan de wedder en de aanvaarding, als tegenprestatie, van het risico van uitbetaling van deze winst en impliceren niet dat de verstrekker van deze dienst als zodanig door de klanten van spelen en weddenschappen moet worden gepercipieerd en dat hij houder moet zijn van de vergunningen die de openbare overheden voor het uitoefenen van die activiteit vereisen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 93.

- Art. 44, § 3, 13° Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

31 januari 2020 F.2018.0166.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200131.1F.4](#) AC nr. ...

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ**INTERNERING****Internering - Burgerlijke partij - Hoger beroep**

Een burgerlijke partij kan hoger beroep kan instellen tegen een beslissing van de raadkamer tot internering van de in verdenking gestelde, maar enkel wat betreft haar burgerlijke belangen; de beslissing tot internering zelf is een beslissing die valt onder de strafvordering en een burgerlijke partij beschikt niet over de vereiste hoedanigheid om die beslissing zelf aan te vechten; de kamer van inbeschuldigingstelling die kennis neemt van het hoger beroep van een burgerlijke partij tegen een beslissing over de burgerlijke rechtsvordering die is gesteund op feiten waarvoor werd geïnterneerd, is bij de beoordeling van die burgerlijke rechtsvordering niet gebonden door de interneringsbeslissing zelf die als beslissing op de strafvordering spijs dit hoger beroep onaangetast blijft; een interneringsbeslissing heeft wegens de devolutive werking van het hoger beroep van de burgerlijke partij niet noodzakelijk tot gevolg dat de kamer van inbeschuldigingstelling op hoger beroep van de burgerlijke partij de burgerlijke rechtsvordering dient te beoordelen op grond van artikel 1386bis Burgerlijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 14, § 1, eerste zin, 18, en 82 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 202, 2° Wetboek van Strafvordering

29 oktober 2019

P.2019.0325.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.2](#)

AC nr. ...

KAMER VOOR BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ

Kamer voor bescherming van de maatschappij - Uitvoeringsmodaliteiten van de internering - Rechtspleging - Bijstand van een advocaat

Uit de bepalingen van artikel 81, § 2, en § 3, Interneringswet volgt dat de voorzitter van de kamer voor de bescherming van de maatschappij een advocaat moet aanwijzen als de geïnterneerde zelf geen advocaat heeft gekozen en de geïnterneerde de bijstand van de aangewezen advocaat niet kan weigeren.

10 december 2019

P.2019.1145.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.2N.13](#)

AC nr. ...

UITVOERINGSMODALITEITEN INTERNERING

Uitvoeringsmodaliteiten internering - Kamer voor bescherming van de maatschappij - Rechtspleging - Bijstand van een advocaat

Uit de bepalingen van artikel 81, § 2, en § 3, Interneringswet volgt dat de voorzitter van de kamer voor de bescherming van de maatschappij een advocaat moet aanwijzen als de geïnterneerde zelf geen advocaat heeft gekozen en de geïnterneerde de bijstand van de aangewezen advocaat niet kan weigeren.

10 december 2019

P.2019.1145.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.2N.13](#)

AC nr. ...

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN

EXPLOOT

Exploot - Gerechtsdeurwaarder - Betekening van de cassatievoorziening tegen het juiste arrest - Door de authenticiteit van de akte gedekte vaststelling - Bewijs van de valsheid

Het bewijs van de valsheid van de authentieke akte kan slechts worden geleverd door een vordering wegens valsheid bij wijze van hoofdeis voor het strafgerecht of door een betichting van valsheid in een civielrechtelijk geding.

- Artt. 1317, 1319 en 1320 Burgerlijk Wetboek

28 november 2019

F.2017.0026.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191128.1N.6](#)

AC nr. ...

Exploot - Verstekvonnissen - Geen gekende woonplaats - Betekening verstekvonnissen aan het openbaar ministerie - Beginpunt termijn van hoger beroep

Wanneer een beklagde bij verstek is veroordeeld, moet de verklaring van hoger beroep, in geval het exploit in strafzaken niet kan worden betekend zoals bepaald in de artikelen 33 tot 35 Gerechtelijk Wetboek en de gerechtsdeurwaarder het afschrift van het exploit, overeenkomstig artikel 40, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, heeft betekend aan het openbaar ministerie, worden gedaan uiterlijk dertig dagen na deze betekening, behoudens overmacht of onoverkomelijke dwaling.

- Art. 40 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 203, § 1, eerste lid Wetboek van Strafvordering

10 december 2019

P.2019.0537.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.2N.6](#)

AC nr. ...

BETICHTING VAN VALSHEID

- Authentieke akte - Door authenticiteit gedekte vaststelling van een authentieke akte - Bewijs van de valsheid

Het bewijs van de valsheid van de authentieke akte kan slechts worden geleverd door een vordering wegens valsheid bij wijze van hoofdeis voor het strafgerecht of door een betichting van valsheid in een civielrechtelijk geding.

- Artt. 1317, 1319 en 1320 Burgerlijk Wetboek

28 november 2019

F.2017.0026.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191128.1N.6](#)

AC nr. ...

BEWIJS

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Authentieke akte - Notariële akte - Doorhaling - Noch vastgesteld, noch goedgekeurd in de bij wet bepaalde vormen - Bewijs dat de doorhaling bestond en door de partijen was gewild op het ogenblik van het verlijden van de authentieke akte

Het feit dat de doorhaling bestond en door de partijen was gewild op het ogenblik van het verlijden van de authentieke akte, moet bewezen worden door de partij die zich hierop beroept; dat bewijs kan worden geleverd op grond van aan de akte intrinsieke en extrinsieke gegevens, met inbegrip van gegevens die van na die akte dagtekenen.

- Artt. 15 en 16, eerste lid Wet 25 ventôse jaar XI op het notarisambt

17 januari 2020

C.2018.0604.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200117.1F.1](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Geschriften - Bewijswaarde - Authentieke akte - Door authenticiteit gedekte vaststelling - Bewijs van de valsheid

Het bewijs van de valsheid van de authentieke akte kan slechts worden geleverd door een vordering wegens valsheid bij wijze van hoofdeis voor het strafgerecht of door een betichting van valsheid in een civielrechtelijk geding.

- Artt. 1317, 1319 en 1320 Burgerlijk Wetboek

28 november 2019

F.2017.0026.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191128.1N.6](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Gescheiden ouders - Gezamenlijk ouderlijk gezag - Huisvesting van de kinderen - Gelijkmatig verdeelde huisvesting - Beoordeling - Bevoegdheid van de rechter

Krachtens artikel 374, § 2, Burgerlijk Wetboek onderzoekt de rechtbank bij gebrek aan akkoord van de ouders en in geval van gezamenlijk ouderlijk gezag, op vraag van minstens één van de ouders bij voorrang de mogelijkheid om de huisvesting van het kind op een gelijkmatige manier tussen de ouders vast te leggen; ingeval de rechtbank echter van oordeel is dat de gelijkmatig verdeelde huisvesting niet de meest passende oplossing is, kan ze beslissen om een ongelijk verdeeld verblijf vast te leggen; hoewel elke partij het bewijs moet leveren van de feiten die zij aanvoert, staat het aan de rechter om op grond van die feiten te beoordelen of de gelijkmatig verdeelde huisvesting de meest passende oplossing is; het onderdeel dat berust op de opvatting dat de ouder die de gelijkmatig verdeelde huisvesting aanvecht, moet aantonen dat deze geen voor de situatie passende oplossing is, faalt naar recht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 53.

20 januari 2020 C.2018.0514.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200120.3F.2](#) AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Bewering van een partij die door de andere partij niet wordt betwist

Enkel betwiste feiten moeten bewezen worden (1). (1) Cass. 18 april 2008, AR C.07.0409.F, AC 2008, nr. 233.

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1315 Burgerlijk Wetboek

13 december 2019 C.2019.0141.F [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.1F.6](#) AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Bekentenis - Buitengerechtelijke bekentenis

Volgens artikel 1354 Burgerlijk Wetboek is de bekentenis waarop men zich tegen een partij beroept, ofwel buitengerechtelijk ofwel gerechtelijk; de buitengerechtelijke bekentenis van het bestaan van een overeenkomst kan blijken uit de uitvoering van die overeenkomst (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 55.

- Art. 1354 Burgerlijk Wetboek

20 januari 2020 C.2019.0062.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200120.3F.3](#) AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Artikel 38, § 1, 4° - Bewijs van de toestand van herhaling - Bestaan van een vroegere veroordeling met kracht van gewijsde - Voorwaarden - Draagwijdte

De rechter kan een toestand van herhaling maar aannemen als hij vaststelt dat de bestanddelen voor die herhaling en de daarvoor geldende voorwaarden verenigd zijn waarbij het bewijs daarvoor dient te blijken uit de aan de rechter overgelegde en voor de partijen beschikbare stukken en de bewijslast bij het openbaar ministerie berust; het voor het vaststellen van de toestand van herhaling vereiste bewijs van een vroegere veroordeling die kracht van gewijsde heeft, wordt in de regel geleverd door een door de griffier uitgereikt afschrift van de veroordelende beslissing of uittreksel met de vermelding dat die beslissing kracht van gewijsde heeft maar kan door het openbaar ministerie ook met andere middelen worden geleverd, zodat de rechter bij die beoordeling ook in aanmerking kan nemen dat de beklaagde de toestand van herhaling niet betwist zonder dat uit die enkele omstandigheid volgt dat de rechter verplicht is die toestand van herhaling aan te nemen (1). (1) Cass. 8 maart 1988, AR nr. 1960, AC 1987-1988, nr. 425.

12 november 2019 P.2019.0772.N [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.4](#) AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Artikel 38, § 1, 4° - Bewijs van de toestand van herhaling - Bestaan van een vroegere veroordeling met kracht van gewijsde - Voorwaarden - Draagwijdte

De rechter kan een toestand van herhaling maar aannemen als hij vaststelt dat de bestanddelen voor die herhaling en de daarvoor geldende voorwaarden verenigd zijn waarbij het bewijs daarvoor dient te blijken uit de aan de rechter overgelegde en voor de partijen beschikbare stukken en de bewijslast bij het openbaar ministerie berust; het voor het vaststellen van de toestand van herhaling vereiste bewijs van een vroegere veroordeling die kracht van gewijsde heeft, wordt in de regel geleverd door een door de griffier uitgereikt afschrift van de veroordelende beslissing of uittreksel met de vermelding dat die beslissing kracht van gewijsde heeft maar kan door het openbaar ministerie ook met andere middelen worden geleverd, zodat de rechter bij die beoordeling ook in aanmerking kan nemen dat de beklaagde de toestand van herhaling niet betwist zonder dat uit die enkele omstandigheid volgt dat de rechter verplicht is die toestand van herhaling aan te nemen (1). (1) Cass. 8 maart 1988, AR nr. 1960, AC 1987-1988, nr. 425.

12 november 2019

P.2019.0772.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Allerlei - Privé-communicaties - Opname door een deelnemer zonder medeweten van de andere deelnemer - Gebruik in rechte - Recht op bescherming van het privéleven

De in artikel 8 EVRM bepaalde bescherming van het privéleven strekt zich uit tot de privécommunicatie; elk gebruik van een zonder medeweten van de andere deelnemers opgenomen privé-communicatie waaraan men zelf deelneemt, kan een inbreuk op de voormelde bepaling zijn; het staat aan de rechter te beoordelen of dit gebruik is toegestaan en hierover te beslissen op grond van de feitelijke gegevens van de zaak, rekening houdend met de redelijke privacyverwachting die de deelnemers daarvan konden hebben en die onder meer betrekking heeft op de inhoud en de omstandigheden waarin het gesprek plaatsvond; de rechter kan daartoe ook acht slaan op het doel dat met het gebruik van de opname wordt beoogd, alsook op de hoedanigheid van de deelnemers en van de bestemming van de opname (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 85.

- Art. 8 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

29 januari 2020

P.2019.1003.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200129.3](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Verklaringen van getuigen tegen dewelke klacht wegens meened is neergelegd - Verklaringen van getuigen die betrekking hebben op feiten die zich jaren voordien hebben voorgedaan - Beletsel voor de beoordeling van de zaak - Draagwijdte

Het recht op een eerlijk proces, zoals vastgelegd in artikel 6 EVRM, belet de strafrechter niet bij de beoordeling van de schuld van een beklaagde aan een strafbaar feit rekening te houden met voor die rechter onder eed afgelegde verklaringen van getuigen, tegen wie die beklaagde zich burgerlijke partij heeft gesteld voor de onderzoeksrechter wegens meened, noch met voor die rechter onder eed afgelegde verklaringen van getuigen die betrekking hebben op feiten die zich jaren daarvoor hebben afgespeeld (1). (1) Cass. 6 oktober 2010, AR P.09.0635.F, AC 2010, nr. 577 met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.

12 november 2019

P.2019.0566.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Verklaringen van getuigen tegen dewelke klacht wegens meened is neergelegd - Verklaringen van getuigen die betrekking hebben op feiten die zich jaren voordien hebben voorgedaan - Beletsel voor de beoordeling van de zaak - Draagwijdte

Het recht op een eerlijk proces, zoals vastgelegd in artikel 6 EVRM, belet de strafrechter niet bij de beoordeling van de schuld van een beklaagde aan een strafbaar feit rekening te houden met voor die rechter onder eed afgelegde verklaringen van getuigen, tegen wie die beklaagde zich burgerlijke partij heeft gesteld voor de onderzoeksrechter wegens meened, noch met voor die rechter onder eed afgelegde verklaringen van getuigen die betrekking hebben op feiten die zich jaren daarvoor hebben afgespeeld (1). (1) Cass. 6 oktober 2010, AR P.09.0635.F, AC 2010, nr. 577 met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.

12 november 2019 P.2019.0566.N [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#) AC nr. ...

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Jeugdbescherming - Beginsel van de beoordelingsvrijheid van de rechter

Wanneer inzake jeugdbescherming de wet geen bijzonder bewijsmiddel voorschrijft, beoordeelt de feitenrechter in feite de bewijswaarde van de gegevens waarop hij zijn beslissing grondt en waarover de partijen vrij tegenspraak hebben kunnen voeren.

29 januari 2020 P.2019.1003.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200129.3](#) AC nr. ...

BORGTOCHT

- Betaling door de borg - Geen waarschuwing van de schuldenaar - Betaling door de schuldenaar

Hoewel artikel 2031, eerste lid, Burgerlijk Wetboek de borg bestraft door de schuldenaar die de schuldeiser ten onrechte heeft betaald vrij te stellen van de verplichting om tegen hem een vordering tot teruggave in te stellen en door de last en de risico's van een vordering tot teruggave tegen die schuldeiser op de borg te verhalen, verbiedt ze de schuldeiser niet om het onverschuldigde bedrag aan de schuldenaar terug te betalen.

- Art. 2031, eerste lid Burgerlijk Wetboek

13 december 2019 P.2019.0141.F [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.1F.6](#) AC nr. ...

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING

- Artikel 4, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Strafvordering voor de strafrechter - Aanhangige burgerlijke rechtsvordering voor de burgerlijke rechter - Voortzetting

Wanneer overeenkomstig artikel 4, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering de burgerlijke rechtsvordering niet tezelfdertijd voor dezelfde rechter wordt vervolgd als de strafvordering, wordt de uitoefening van de burgerlijke rechtsvordering geschorst zolang niet definitief is beslist over de strafvordering die vóór of gedurende de uitoefening van de burgerlijke rechtsvordering is ingesteld, voor zover er gevaar voor onverenigbaarheid bestaat tussen de beslissing van de strafrechter en die van de burgerlijke rechter en onverminderd de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 31.

10 januari 2020

C.2018.0413.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200110.1F.1](#)

AC nr. ...

- Internering - Hoger beroep

Een burgerlijke partij kan hoger beroep kan instellen tegen een beslissing van de raadkamer tot internering van de in verdenking gestelde, maar enkel wat betreft haar burgerlijke belangen; de beslissing tot internering zelf is een beslissing die valt onder de strafvordering en een burgerlijke partij beschikt niet over de vereiste hoedanigheid om die beslissing zelf aan te vechten; de kamer van inbeschuldigingstelling die kennis neemt van het hoger beroep van een burgerlijke partij tegen een beslissing over de burgerlijke rechtsvordering die is gesteund op feiten waarvoor werd geïnterneerd, is bij de beoordeling van die burgerlijke rechtsvordering niet gebonden door de interneringsbeslissing zelf die als beslissing op de strafvordering spijs dit hoger beroep onaangestast blijft; een interneringsbeslissing heeft wegens de devolutieve werking van het hoger beroep van de burgerlijke partij niet noodzakelijk tot gevolg dat de kamer van inbeschuldigingstelling op hoger beroep van de burgerlijke partij de burgerlijke rechtsvordering dient te beoordelen op grond van artikel 1386bis Burgerlijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 14, § 1, eerste zin, 18, en 82 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

- Art. 202, 2° Wetboek van Strafvordering

29 oktober 2019

P.2019.0325.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.2](#)

AC nr. ...

- Schadevergoeding - Oorzakelijk verband - Reeds voorafbestaande schade - Draagwijdte

De schadevergoeding moet het slachtoffer terugplaatsen in de toestand waarin hij zich zou bevonden hebben, mocht het schadegeval zich niet hebben voorgedaan en dit houdt in dat de aansprakelijke de schade volledig moet vergoeden; wanneer het slachtoffer reeds voorafgaand aan het schadegeval schade heeft geleden of een beperking vertoonde, wordt enkel de nieuwe schade of de verergering van de bestaande schade vergoed (1). (1) Cass. 2 februari 2011, AR P.10.1601.F, AC 2011, nr. 98, RW 2012-2013, 300-303 met noot van B. WEYTS, "Het leerstuk van de voorbeschiktheid tot schade als loutere toepassing van de regel van de integrale schadeloosstelling.

12 november 2019

P.2019.0757.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.3](#)

AC nr. ...

- Schadevergoeding - Oorzakelijk verband - Reeds voorafbestaande schade - Draagwijdte

De schadevergoeding moet het slachtoffer terugplaatsen in de toestand waarin hij zich zou bevonden hebben, mocht het schadegeval zich niet hebben voorgedaan en dit houdt in dat de aansprakelijke de schade volledig moet vergoeden; wanneer het slachtoffer reeds voorafgaand aan het schadegeval schade heeft geleden of een beperking vertoonde, wordt enkel de nieuwe schade of de verergering van de bestaande schade vergoed (1). (1) Cass. 2 februari 2011, AR P.10.1601.F, AC 2011, nr. 98, RW 2012-2013, 300-303 met noot van B. WEYTS, "Het leerstuk van de voorbeschiktheid tot schade als loutere toepassing van de regel van de integrale schadeloosstelling.

12 november 2019

P.2019.0757.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.3](#)

AC nr. ...

- Burgerlijkepartijstelling voor de strafrechter voor het eerst in hoger beroep - Ontvankelijkheid

De burgerlijke partij moet zich voor het vonnisgerecht burgerlijke partij stellen vóór het sluiten van het debat voor de eerste rechter en kan dat niet voor het eerst in hoger beroep doen (1). (Impliciete oplossing) (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 64.

- Art. 67 Wetboek van Strafvordering

22 januari 2020

P.2018.1070.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200122.2F.3](#)

AC nr. ...

- Burgerlijkepartijstelling voor de strafrechter - Vormen - Indiening op de griffie

Het slachtoffer van een misdrijf kan zich voor de strafrechter burgerlijke partij stellen door op de rechtszitting een schriftelijke conclusie neer te leggen of deze op de griffie in te dienen; artikel 152 Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de conclusies ambtshalve uit de debatten worden geweerd wanneer ze buiten de vastgestelde termijn zijn neergelegd en niet aan alle betrokken partijen werden medegedeeld; uit de omstandigheid dat de politierechtbank geen conclusietermijnen heeft vastgesteld, volgt niet dat de conclusie die op de griffie van die rechtbank werd neergelegd en aan de betrokken partijen werd medegedeeld, voor niet-bestaande moet worden gehouden (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 64. Art. 189 Wetboek van Strafvordering bepaalt met name dat de bepalingen van art. 152 van dat wetboek ook gelden voor de correctionele rechtbanken.

- Artt. 66, 67, 152 en 189 Wetboek van Strafvordering

22 januari 2020

P.2018.1070.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200122.2F.3](#)

AC nr. ...

CASSATIE

BEVOEGDHEID VAN HET HOF

Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Taalgebruik gerechtszaken - Strafzaken - Verzoek tot verwijzing naar een andere rechtscollege van dezelfde rang - Objectieveerbare omstandigheden eigen aan de zaak - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof

De rechter mag een verzoek om taalwijziging als bedoeld in artikel 23 Taalwet Gerechtszaken afwijzen indien er objectieveerbare omstandigheden zijn eigen aan de zaak die maken dat het aangewezen is dat hijzelf de zaak beoordeelt; de rechter oordeelt onaantastbaar in feite over het bestaan van dergelijke omstandigheden maar het Hof gaat evenwel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen (1). (1) Cass. 10 november 2015, AR P.14.1296.N, AC 2015, nr. 666.

- Art. 23, tweede en vierde lid Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

19 november 2019

P.2019.0758.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.11](#)

AC nr. ...

Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Strafzaken - Jacht - Jachtdaad - Onaantastbare beoordeling door de rechter - Toezicht door het Hof

Er is sprake van een jachtdaad wanneer is aangetoond dat de beklaagde met de hem verweten handeling het voornemen heeft gehad wild te bemachtigen (1); de rechter oordeelt daarover onaantastbaar maar het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord. (1) L. ULRIX, Jacht in APR, GENT, Story-Scientia, 1973, nr. 2 tot 20.

- Art. 2, tweede lid Jachtdecreet Vlaamse Raad 24 juli 1991

19 november 2019

P.2019.0729.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.9](#)

AC nr. ...

VERNIETIGING. OMVANG

Vernietiging - Omvang - Burgerlijke zaken - Vernietiging van een beslissing van een vonnis - Andere beslissingen van een eerder vonnis - Dezelfde rechtsgrond

De vernietiging van het bestreden vonnis leidt tot vernietiging van de beslissingen van een eerder vonnis die de eiser verbieden de betrokken esdoorn, met inbegrip van zijn takken en wortels, te beschadigen, te snoeien of te onderhouden, de vordering van de eiser tot terugbetaling van de snoeikosten van die boom verwerpen en hem verbieden ter hoogte van de esdoorn een greppel te graven om hierin een rioolbuis te installeren op een afstand van minder dan drie meter vijftig van de grens tussen de erven, aangezien die beslissingen op dezelfde onwettigheid berusten (1). (1) Cass. 18 november 1988, AR 6093, AC 1988-89, nr. 166; zie Cass. 18 oktober 2018, AR C.17.0297.F, AC 2018, nr. 566.

3 januari 2020 C.2019.0171.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200103.1F.5](#) AC nr. ...

Vernietiging - Omvang - Burgerlijke zaken - Vernietiging van een beslissing van een vonnis - Andere beslissing van dat vonnis - Verband dat het vonnis tussen die beschikkingen legt

De vernietiging van de beslissing van het bestreden vonnis dat het voordeel van een erfdiensbaarheid van overhang toekent, strekt zich uit tot de beslissing van dat vonnis om de erfdiensbaarheid uit te breiden tot de wortels van diezelfde bomen, wegens het verband dat het voormelde vonnis tussen die beschikkingen legt (1). (1) Cass. 12 oktober 2006, AR C.06.0063.F, AC 2006, nr. 485.

3 januari 2020 C.2019.0171.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200103.1F.5](#) AC nr. ...

CASSATIEBEROEP

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Algemeen - Beslissing alvorens recht te doen - Middel van niet-ontvankelijkheid dat het voorbarig karakter ervan aanvoert - Eindvonnis

Luidens artikel 19, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek is het vonnis een eindvonnis voor zover daarmee de rechtsmacht van de rechter over een geschilpunt uitgeput is, behoudens de rechtsmiddelen bij de wet bepaald; het begrip eindvonnis impliceert dat het punt waarop de beslissing betrekking heeft, het voorwerp van het debat heeft uitgemaakt (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 669.

13 december 2019 C.2019.0054.F [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.4](#) AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Algemeen - Middel van niet-ontvankelijkheid dat het gebrek aan belang van de eiser aanvoert om de beslissingen van het bestreden arrest aan te vechten waartegen verschillende middelen worden aangevoerd

De mogelijke niet-ontvankelijkheid van een of meer middelen heeft geen invloed op de ontvankelijkheid van het cassatieberoep (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 669.

13 december 2019 C.2019.0054.F [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.4](#) AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Hoedanigheid van de eiseres - Vordering van de eiseres die strekt tot veroordeling van de verweersters tot betaling van de vereffeningssaldi van zes vastgoedcertificaten - Akte van hervatting van het geding die vóór het ingestelde cassatieberoep werd neergelegd door een vennootschap in het kader van de door het bestreden arrest bevolen heropening van het debat - Overeenkomst tot overdracht, door de eiseres, van de zes vastgoedcertificaten aan die vennootschap - Overdracht van de rechtsoverdrachten die een nauw verband met de overgedragen rechten vertonen - Gevolg - Ontvankelijkheid van het cassatieberoep

De neerlegging, door een vennootschap, van een akte van hervatting van het geding, zelfs al werd ze enkel verricht met het oog op de door het arrest bevolen heropening van het debat, heeft de kennisgeving tot gevolg van de overdracht van de litigieuze rechten die vóór het ingestelde cassatieberoep heeft plaatsgehad, zodat de eiseres, op de datum waarop zij het cassatieberoep heeft ingesteld, niet meer de hoedanigheid had om dat te doen.

13 december 2019

C.2019.0014.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.1F.8](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Algemeen - Cassatieberoep tegen een arrest dat aan een eindarrest voorafgaat - Middel van niet-ontvankelijkheid dat het voorbarig karakter van het voorafgaand arrest aanvoert

Wanneer een arrest door het Hof als een eindarrest werd aangemerkt, is het cassatieberoep tegen een aan dat arrest voorafgaand arrest niet voorbarig (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 669.

13 december 2019

C.2019.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.4](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Oorspronkelijke partij door wie cassatieberoep kan worden ingesteld - Personen door wie cassatieberoep kan worden ingesteld - Akte van hervatting van het geding - Neerlegging door een derde

De neerlegging, door een derde, van een akte van hervatting van het geding dat door een partij is ingeleid, impliceert niet dat die partij afstand doet van het geding, maar dat die derde de procedure voortzet die is ingeleid door de oorspronkelijke partij, die cassatieberoep kan instellen tegen de beschikkingen van het vonnis die haar oorspronkelijke vordering betreffen.

- Art. 815 Burgerlijk Wetboek

10 januari 2020

C.2018.0121.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200110.1F.2](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Vereffening-verdeling van een nalatenschap tussen vier erfgenamen - Staat van vereffening - Beslissing die de bezwaren van de twee eisers niet-ontvankelijk verklaart - Door de twee eisers ingesteld cassatieberoep - Laattijdig cassatieberoep van één van de eisers - Geen opsplitsbaar geschil - Ontvankelijkheid

Wanneer het geschil niet onsplitsbaar is, is het door een van de twee eisers laattijdig ingestelde cassatieberoep niet ontvankelijk.

- Artt. 31 en 1084 Gerechtelijk Wetboek

13 december 2019

C.2018.0234.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.1F.3](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Vereffening-verdeling van een nalatenschap tussen vier erfgenamen - Staat van vereffening - Beslissing die de bezwaren van de twee eisers niet-ontvankelijk verklaart - Door de twee eisers ingesteld cassatieberoep - Laattijdig cassatieberoep van één van de eisers - Geen opsplitsbaar geschil

De omstandigheid dat het bezwaar van de eisers tegen de staat van vereffening van de notaris, dat tot doel heeft de verplichting van de eiseres te betwisten om een bedrag in de nalatenschap in te brengen, door de appelrechter op verwijzing ontvankelijk en gegrond zou kunnen worden verklaard voor zover het door de eiseres werd ingesteld, terwijl definitief zou worden beslist dat het niet ontvankelijk is voor zover het door de eiser werd ingesteld, zou tot parallelle berekeningen van de te verdelen boedel leiden maar zou de gezamenlijke tenuitvoerlegging van die beslissingen niet materieel onmogelijk maken.

- Artt. 31 en 1084 Gerechtelijk Wetboek

13 december 2019

C.2018.0234.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.1F.3](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Burgerlijke partij - Cassatieberoep tegen een arrest van buitenvervolginstelling - Betekening - Ontvankelijkheid

Uit artikel 429, vierde lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat de burgerlijke partij die cassatieberoep instelt tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling tot buitenvervolginstelling van een inverdenkinggestelde, haar memorie moet laten betekenen aan de inverdenkinggestelde, in zoverre gericht tegen de beslissing van buitenvervolginstelling en haar veroordeling tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding, en moet laten betekenen aan het openbaar ministerie, in zoverre gericht tegen haar veroordeling tot het betalen van de kosten van de strafvordering.

- Art. 429 Wetboek van Strafvordering

10 december 2019

P.2019.0795.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.2N.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Herstelvordering

De beslissing van de strafrechter over een door de herstellvorderende overheid ingediende herstellvordering is een maatregel van burgerlijke aard, die niettemin onder de strafvordering valt; daaruit volgt dat hij tegen wie op grond van artikel 20bis Vlaamse Wooncode een herstellmaatregel is bevolen, zijn cassatieberoep wat betreft die beslissing niet alleen moet laten betekenen aan de eiser tot herstel, maar ook aan het openbaar ministerie bij het gerecht dat die beslissing heeft gewezen (1). (1) Cass. 30 juni 2015, AR P.15.0321.N, AC 2015, nr. 452, punt. 6. Zie concl. OM.

- Art. 20bis, § 1 Decreet Vlaams Parlement 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode

- Art. 427 Wetboek van Strafvordering

26 november 2019

P.2019.0604.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Herstelvordering

Uit de samenhang tussen de artikelen 427, eerste lid, en 429, tweede, vierde en vijfde lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat een beklagde voor wat betreft de beslissing op de herstellvordering op straffe van ontvankelijkheid zijn memorie ter kennis moet brengen van de partij waartegen het cassatieberoep is gericht en het bewijs van verzending van de memorie moet neerleggen ter griffie van het Hof van Cassatie binnen de termijn waarbinnen de memorie moet zijn ingediend (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 20bis, § 1 Decreet Vlaams Parlement 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode

- Artt. 427 en 429 Wetboek van Strafvordering

26 november 2019

P.2019.0604.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Termijn - Overmacht

Behoudens overmacht (1), kan de termijn van twee maanden voor het indienen van memories of stukken, volgend op de verklaring van cassatieberoep, niet worden verlengd; de door eiser aangevoerde omstandigheden, met name tijdsnood ingevolge de weigering van zijn raadsman die de kansen op succes van het cassatieberoep heeft onderzocht, een memorie in te dienen, alsook de noodzaak een andere advocaat te vinden die de tijd zal hebben om toch een memorie in te dienen, alsmede de gerechtelijke vakantie, maken geen grond van overmacht uit. (1) Cass. 24 oktober 2017, AR P.16.1998.N, AC 2017, nr. 584; Cass. 19 september 2012, AR P.12.1377.F, AC 2012, nr. 474; Cass. 3 mei 2011, AR P.10.1865.N, AC 2011, nr. 292.

- Art. 429 Wetboek van Strafvordering

29 oktober 2019

P.2019.0697.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Termijn voor de indiening van de memorie - Termijn van vijftien dagen vóór de zitting - Berekening

---

De termijn van vijftien dagen bedoeld in artikel 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, is een volle termijn, wat inhoudt dat vijftien volledig vrije dagen moeten worden gelaten tussen de dag van neerlegging van de memorie en de dag van de rechtszitting; indien de zestiende of de zeventiende dag vóór de rechtszitting een zaterdag, zondag of feestdag zijn, moet de memorie ervoor zijn neergelegd.

- Art. 429, eerste lid Wetboek van Strafvordering

10 december 2019

P.2019.1002.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.2N.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Termijn voor de indiening van de memorie - Ontvankelijkheid

De naleving van de in artikel 429, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde termijn van twee maanden om de memorie in te dienen, ontslaat de eiser in cassatie niet van de verplichting om de in het eerste lid van dit artikel bepaalde volle termijn van vijftien dagen te respecteren.

- Art. 429, eerste en tweede lid Wetboek van Strafvordering

10 december 2019

P.2019.1002.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.2N.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Burgerlijke partij - Cassatieberoep tegen een arrest van buitenvervolginstelling - Betekening - Ontvankelijkheid

Uit artikel 427, eerste en tweede lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat de burgerlijke partij die cassatieberoep instelt tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling tot buitenvervolginstelling van een inverdenkinggestelde, haar cassatieberoep moet laten betekenen aan de inverdenkinggestelde, in zoverre gericht tegen de beslissing van buitenvervolginstelling en haar veroordeling tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding, en moet laten betekenen aan het openbaar ministerie, in zoverre gericht tegen haar veroordeling tot het betalen van de kosten van de strafvordering.

- Art. 427 Wetboek van Strafvordering

10 december 2019

P.2019.0795.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.2N.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Memorie ingediend ter griffie van het hof van beroep - Niet-ontvankelijkheid

Een memorie die is ingediend ter griffie van het hof van beroep en niet ter griffie van het Hof van Cassatie, is niet ontvankelijk (1), zelfs als die memorie nog vóór de inschrijving van het dossier op de griffie van het Hof van Cassatie bij dat dossier wordt gevoegd binnen de termijnen bepaald in artikel 429 Wetboek van Strafvordering. (Impliciete oplossing). (1) Cass. 2 juni 2015, AR P.15.0667.N, Pas. 2015, nr. 365; zie Cass. 24 november 2015, AR P.15.0890.N, Pas. 2015, nr. 696, §§ 3 en 4; Cass. 20 september 2016, AR P.16.0231.N, AC 2016, nr. 509, §§ 7 en 8; Cass. (besch.) 30 augustus en 4 september 2018, AR P.18.0705 tot 708.N, arrest niet gepubliceerd. Hetzelfde geldt, sinds de inwerkingtreding van de wet van 14 februari 2014, voor het verzoekschrift met de middelen tot staving van het cassatieberoep dat is neergelegd op de griffie van het rechtscollege dat de bestreden beslissing heeft gewezen (Cass. 6 mei 2015, AR P.15.0379.F, Pas. 2015, nr. 293 met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH). Immers, "artikel 24 Wet van 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie in strafzaken heeft artikel 422 Wetboek van Strafvordering vervangen. De wet van 14 februari 2014 voorziet vanaf haar inwerkingtreding op 1 februari 2015 niet meer in de mogelijkheid tot het indienen van een verzoekschrift houdende de middelen tot cassatie op de griffie van het hof of van de rechtbank die het bestreden arrest of vonnis gewezen heeft, bij het doen van de verklaring van beroep in cassatie, hetzij binnen de vijftien volgende dagen". (Cass. 24 november 2015, voormeld). Het Hof had nog vóór die inwerkingtreding erop gewezen dat "het als "memorie in cassatie" benoemde verzoekschrift niet ontvankelijk is wanneer het door beklagde tot staving van zijn voorziening op de griffie van het gerecht dat de bestreden beslissing gewezen heeft wordt neergelegd na het verstrijken van de bij artikel 422 Wetboek van Strafvordering voorgeschreven termijn van vijftien dagen; van alle belang ontbloomt is de omstandigheid dat de akte op de griffie van het Hof van Cassatie is ingekomen binnen de bij art. 420bis, tweede lid, Wetboek van Strafvordering vastgestelde termijn van twee maanden" (Cass. (volt. zitting) 19 december 1989, AR 3488, AC 1989-90, nr. 253; zie R. DECLERCQ, « Pourvoi en cassation en matière répressive », R.P.D.B., 2015, nr. 539). Evenzo volgt impliciet uit het besproken arrest dat de ontvangst van het dossier van de rechtspleging op de griffie van het Hof binnen de termijnen bepaald in artikel 429, eerste en tweede lid, Wetboek van Strafvordering niet toelaat een als "memorie" benoemd geschrift te regulariseren dat vooraf bij het dossier werd gevoegd. De ontvankelijkheid van de memorie - of van een in art. 429, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bedoeld stuk - kan dus niet afhangen van de snelheid waarmee het dossier aan de griffie van het Hof werd toegestuurd. Hoe kan men anders de ontvankelijkheid onderzoeken van een memorie die wel in het dossier voorkomt maar daarin niet werd gebundeld of geïnventariseerd? Enkel de datum van indiening van het dossier op de griffie van het Hof van Cassatie, die door de griffier is vastgesteld overeenkomstig art. 429, vijfde lid, Wetboek van Strafvordering - wat in de praktijk neerkomt op een nota in de marge van dat document - moet dus in aanmerking worden genomen. (M.N.B.)

- Art. 429 Wetboek van Strafvordering

15 januari 2020

P.2019.1307.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200115.2F.7](#)

AC nr. ...

CASSATIEMIDDELEN

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Spoedeisend geachte zaak die onder de bevoegdheid van de familierechtbank valt - Herhaling van een verzoek - Voorwaarde - Nieuwe gegevens - Ontvankelijkheid

Het middel dat het bestreden arrest verwijt dat het uit de weigering van de moeder van het kind om de door het hof van beroep voorgestelde bemiddeling op te starten, niet het bestaan van een nieuw gegeven afleidt, verzoekt het Hof om tot een beoordeling van feiten over te gaan, waardoor het zijn bevoegdheden zou overschrijden, en is derhalve niet ontvankelijk (1). (1) Cass. 16 maart 2015, AR S.13.0088.F, AC 2015, nr. 200.

13 december 2019

C.2018.0209.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.1F.4](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Vereiste vermeldingen - Aangevoerde miskennen van een algemeen rechtsbeginsel van de coherentie en de procedurele loyaliteit - Ontvankelijkheid

Er bestaat geen algemeen rechtsbeginsel van de coherentie en de procedurele loyaliteit; het middel dat de miskennen van een dergelijk beginsel aanvoert, is derhalve niet ontvankelijk (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 669.

13 december 2019   C.2019.0054.F   [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.4](#)   AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Ontvankelijkheid

Het middel dat niet werd voorgelegd aan de appelrechter, waarvan laatstgenoemde niet op eigen initiatief heeft kennisgenomen en dat ook niet hoorde te doen, is nieuw en derhalve niet ontvankelijk (1). (1) Cass. 22 juni 2018, AR C.17.0587.F, AC 2018, nr. 409.

13 december 2019   C.2019.0141.F   [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.1F.6](#)   AC nr. ...

COMMUNICATIE TELECOMMUNICATIE

- Privé-communicaties - Opname door een deelnemer zonder medeweten van de andere deelnemer - Gebruik in rechte - Recht op bescherming van het privéleven

De in artikel 8 EVRM bepaalde bescherming van het privéleven strekt zich uit tot de privécommunicatie; elk gebruik van een zonder medeweten van de andere deelnemers opgenomen privé-communicatie waaraan men zelf deelneemt, kan een inbreuk op de voormelde bepaling zijn; het staat aan de rechter te beoordelen of dit gebruik is toegestaan en hierover te beslissen op grond van de feitelijke gegevens van de zaak, rekening houdend met de redelijke privacyverwachting die de deelnemers daarvan konden hebben en die onder meer betrekking heeft op de inhoud en de omstandigheden waarin het gesprek plaatsvond; de rechter kan daartoe ook acht slaan op het doel dat met het gebruik van de opname wordt beoogd, alsook op de hoedanigheid van de deelnemers en van de bestemming van de opname (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 85.

- Art. 8 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

29 januari 2020   P.2019.1003.F   [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200129.3](#)   AC nr. ...

CONSUMENTENKREDIET

- Gelieerde kredietovereenkomst - Commerciële eenheid

De in een gelieerde kredietovereenkomst vereiste objectieve commerciële eenheid dient niet tussen de kredietgever en de leverancier of dienstenaanbieder te bestaan, maar tussen de aanschaf van goederen of diensten en de daartoe gesloten kredietovereenkomst (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 74.

- Art. 1, 20° Wet 12 juni 1991 op het Consumentenkrediet

24 januari 2020   C.2019.0291.F   [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200124.1F.1](#)   AC nr. ...

DOUANE EN ACCIJNZEN

- Europese Unie - Wederzijdse bijstand - Douanerechten - Invordering gevraagd door een lidstaat van de EU - Richtlijn 76/308/EEG van de EG-Raad - Wet 20 juli 1979 - Aangezochte Belgische autoriteit - Dwangbevel - Wet Motivering Bestuurshandelingen - Toepasselijkheid

Het dwangbevel dat wordt uitgevaardigd als de Belgische vervangende titel en dat strekt tot invordering van douanerechten die verschuldigd zijn aan een verzoekende buitenlandse Lidstaat van de Europese Unie, is geen oorspronkelijke taxatietitel waarin de belastingschuld materieel geconcretiseerd wordt en maakt een loutere uitvoeringshandeling uit tot inning van een buitenlandse fiscale schuld; die uitvoeringshandeling is geen bestuurshandeling in de zin van artikel 1 van de wet van 29 juli 1991 die uitdrukkelijk moet worden gemotiveerd.

- Art. 1 Wet 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen
- Artt. 13 en 16 Wet 20 juli 1979 betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit bepaalde bijdragen, rechten, belastingen en andere maatregelen

23 januari 2020   F.2018.0117.N   [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200123.1N.7](#)   AC nr. ...

EIGENDOM

- Overhang van boomtakken over een naburig eigendom - Gedogen van de nabuur

Het recht om takken te behouden die over een naburig eigendom hangen, kan niet worden verkregen door usucapio.

- Art. 37, eerste en vierde lid Veldwetboek

3 januari 2020   C.2019.0171.F   [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200103.1F.5](#)   AC nr. ...

ERFDIENSTBAARHEID

- Erfdienstbaarheid van afvoer van afvalwater - Leiding die behoort tot de eigenaar van een dienstbaar erf - Poreusheid van de leiding - Geen werken uitgevoerd om dit te verhelpen - Abnormale burenhinder - Schade - Compensatieverplichting

De artikelen 697 en 698 Burgerlijk Wetboek verbieden de eigenaar van het dienstbare erf niet om op dat erf alle nodige onderhoudswerken uit te voeren, op voorwaarde dat hij niets doet wat het gebruik van de erfdienstbaarheid beperkt of bemoeilijkt.

- Artt. 697 en 698 Burgerlijk Wetboek

17 januari 2020   C.2019.0115.F   [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200117.1F.3](#)   AC nr. ...

ERFENISSEN

- Vereffening-verdeling van een nalatenschap tussen vier erfgenamen - Staat van vereffening - Bezwaren van twee erfgenamen - Opmaak, door de notaris, van een proces-verbaal van de geschillen of moeilijkheden - Voorwaarde - Tegenstelbaarheid aan de rechter

De notaris-vereffenaar dient enkel een proces-verbaal van de geschillen of moeilijkheden met beschrijving van de bezwaren op te stellen wanneer die bezwaren binnen de bepaalde termijnen en in de bepaalde vorm zijn ingebracht; hieruit volgt niet dat de opmaak van een dergelijk proces-verbaal de rechter bindt met betrekking tot de ontvankelijkheid van de bezwaren.

- Art. 1223, §§ 2 en 3 Gerechtelijk Wetboek

13 december 2019   C.2018.0234.F   [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.1F.3](#)   AC nr. ...

- Kleine nalatenschappen - Orde van voorrang

De rechter miskent de in artikel 4, derde lid, Wet 16 mei 1900, vastgelegde orde van voorrang wanneer hij aan die bepaling een voorwaarde toevoegt die hierin niet is vervat (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 3.

- Art. 4 Wet van 16 mei 1900 tot erfregeling van de kleine nalatenschap

3 januari 2020

C.2018.0477.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200103.1F.4](#)

AC nr. ...

EUROPESE UNIE

ALLERLEI

Allerlei - Vervoer - Goederenvervoer - Landvervoer. Wegvervoer - Verordening (EG) nr. 561/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2006 - Artikel 13.1.h) - Draagwijdte

Uit de bepalingen van artikel 13.1.h) van Verordening (EG) nr. 561/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2006 tot harmonisatie van bepaalde voorschriften van sociale aard voor het wegvervoer en artikel 6, f) van het Koninklijk Besluit van 9 april 2007 houdende uitvoering van deze verordening, volgt dat bestuurders van de door artikel 6, f), KB 9 april 2007 bedoelde voertuigen zijn vrijgesteld van de verplichting betreffende het gebruik van het controleapparaat; het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft het begrip "voertuigen die worden gebruikt in verband met [...] onderhoud van [...] wegen" in de zin van artikel 13.1.h) Verordening (EG) nr. 561/2006, aldus uitgelegd dat een voertuig dat materiaal of materieel vervoert naar de plaats waar de wegenonderhoudswerken worden verricht, onder dit begrip valt, mits het vervoer volledig en uitsluitend verband houdt met de uitvoering van deze werken en een aan die werken ondergeschikte activiteit vormt en dit vervoer heeft alleen een ondergeschikt karakter ten opzichte van de wegenonderhoudswerken indien het voertuig waarmee dit materiaal en materieel wordt vervoerd rechtstreeks wordt gebruikt bij de uitvoering van de wegenonderhoudswerken, terwijl het vervoer alleen van materiaal of materieel dat voor de wegenonderhoudswerken van de weg bestemd is niet onder de uitzondering van artikel 13.1.h) Verordening (EG) nr. 561/2006 valt, zodat uit de door het Hof van Justitie van de Europese Unie gegeven uitlegging volgt dat het ondergeschikt karakter van het vervoer moet worden beoordeeld ten aanzien van de concrete vervoersopdracht van de chauffeur.

10 december 2019

P.2019.0031.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.1](#)

AC nr. ...

Allerlei - Vervoer - Goederenvervoer - Landvervoer. Wegvervoer - Artikel 19.1, Verordening (EEG) nr. 3821/85 van de Raad van 20 december 1985 en artikel 14.1, Verordening (EU) nr. 165/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 4 februari 2014 - Draagwijdte

De artikelen 12, tweede lid, en 14 Grondwet en het daarin vervatte legaliteitsbeginsel, verzetten zich niet ertegen dat de wetgever met de artikelen 1 en 2 Wet van 18 februari 1969 de Koning machtigt de strafbaarstellingen van overtredingen van de verordeningen van de Europese Unie in het domein van de Wet van 18 februari 1969 te bepalen en dit met de in artikel 2 van deze wet bepaalde straffen; uit de artikelen 1 en 2 Wet van 18 februari 1969 en het doel dat de wetgever daarmee beoogt, volgt dat de Koning het overtreden van de Verordeningen (EEG) nr. 3821/85 en (EU) nr. 165/2014 kan strafbaar stellen, zodat er dan ook geen grond is om artikel 18, §1, KB 14 juli 2005 en artikel 46 KB 17 oktober 2016 buiten toepassing te laten (1). (1) GwH 22 april 2010, nr. 37/2010.

10 december 2019

P.2019.0031.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.1](#)

AC nr. ...

Allerlei - Vervoer - Goederenvervoer - Landvervoer. Wegvervoer - Artikel 15.8, Verordening (EEG) nr. 3821/85 van de Raad van 20 december 1985 en artikel 32.3, Verordening (EU) nr. 165/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 4 februari 2014 - Vervalsing, verberging, vernietiging of uitwissing van gegevens vermeld op het registratieblad, de bestuurderskaart of het controleapparaat - Voorwaarden voor strafbaarheid - Draagwijdte

Uit de wijze waarop de inbreuk in artikel 15.8, derde zin, Verordening (EEG) nr. 3821/85 en artikel 32.3, derde zin, Verordening (EU) nr. 165/2014 is omschreven volgt dat die slechts bestaat indien in het voertuig een voorziening aanwezig is die kan worden aangewend voor het in dat artikel omschreven doel; het loutere feit dat in het voertuig een voorziening aanwezig is die niet aan die omschrijving voldoet, maar een controle kan bemoeilijken, volstaat niet voor een inbreuk op deze bepaling.

10 december 2019

P.2019.0031.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.1](#)

AC nr. ...

VERDRAGSBEPALINGEN

Verdragsbepalingen - Algemeen - Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie - Artikel 288 - Rechtshandelingen van de Unie - Verordening - Draagwijdte

Een verordening heeft volgens artikel 288, tweede lid, VWEU, een algemene strekking, ze is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elk lidstaat.; daaruit vloeit voort dat zij geen verdere uitvoering behoeft door de lidstaten, tenzij de verordening anders beschikt maar dat de lidstaten gebeurlijk wel dienen in te staan voor het vaststellen van de sancties.

10 december 2019

P.2019.0031.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.1](#)

AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Allerlei - Douaneschuld - Invordering gevraagd door een lidstaat van de EU - Richtlijn 76/308/EEG van de EG-Raad - Wet 20 juli 1979 - Aangezochte Belgische autoriteit - Dwangbevel - Wet Motivering Bestuurshandelingen - Toepasselijkheid

Het dwangbevel dat wordt uitgevaardigd als de Belgische vervangende titel en dat strekt tot invordering van douanerechten die verschuldigd zijn aan een verzoekende buitenlandse Lidstaat van de Europese Unie, is geen oorspronkelijke taxatietitel waarin de belastingschuld materieel geconcretiseerd wordt en maakt een loutere uitvoeringshandeling uit tot inning van een buitenlandse fiscale schuld; die uitvoeringshandeling is geen bestuurshandeling in de zin van artikel 1 van de wet van 29 juli 1991 die uitdrukkelijk moet worden gemotiveerd.

- Art. 1 Wet 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen

- Artt. 13 en 16 Wet 20 juli 1979 betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit bepaalde bijdragen, rechten, belastingen en andere maatregelen

23 januari 2020

F.2018.0117.N

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200123.1N.7](#)

AC nr. ...

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING

- Gewestbelastingen - Vlaams Gewest - Afvalstoffendecreet - Milieuheffing - Verlaagd tarief - Voorwaarden - Bewijslast

Het tarief vermeld in artikel 47, §2, 7° Afvalstoffendecreet geldt als het gewone heffingstarief voor het storten van afvalstoffen op een stortplaats vergund voor bedrijfsafvalstoffen; de heffingsplichtige die zich op het verlaagde tarief wil beroepen heeft de bewijslast dat hij de bij artikel 47, §2, 38° Afvalstoffendecreet vastgelegde gewichtspercentages heeft nageleefd (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 47 Decr. VI. R. 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen

2 januari 2020

C.2013.0363.N

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200102.1N.1](#)

AC nr. ...

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN

GEMEENTEBELASTINGEN

Gemeentebelastingen - Beginsel van gelijkheid - Vrijstellingen - Verantwoording van het verschil

---

---

in behandeling - Overige bepalingen van de verordening - Onlosmakelijk karakter

Hoewel de door een belastingverordening ingevoerde vrijstellingen in essentie een ander doel beogen dan het financieel doel eigen aan alle belastingen, zodat de verantwoording van het non-discriminatoir karakter van die vrijstellingen moet worden beoordeeld op basis van dat doel, en hoewel dat doel uit de aard en de gemeenschappelijke kenmerken van de vrijgestelde feiten of handelingen blijkt, is zulks enkel het geval voor zover die vrijstellingen niet in die mate onlosmakelijk met de overige bepalingen van de verordening verbonden zijn dat de nietigverklaring van die vrijstellingen de nietigverklaring van de gehele verordening zou vereisen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 91.

31 januari 2020

F.2018.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200131.1F.3](#)

AC nr. ...

GRONDWET**GRONDWET 1831 (ART. 1 TOT 99)*****Algemeen (oud) - Art. 10 (oud) - Prejudiciële vragen***

Uit de arresten nr. 9/2018 van 1 februari 2018, nr. 35/2018 van 22 maart 2018 en nr. 31/2019 van 28 februari 2019 van het Grondwettelijk Hof volgt dat ingeval van een gerechtelijk onderzoek lastens de in artikel 479 Wetboek van Strafvordering bedoelde magistraten, andere dan die bedoeld in artikel 481 van dat wetboek, bij het afsluiten van dat onderzoek de rechtspleging wat hen en de daders van een samenhangend misdrijf betreft moet worden geregeld overeenkomstig de gemeenrechtelijke regels van de strafrechtspleging; de vraag rijst of het ontzeggen van een dergelijke procedure aan een verdachte niet-houder van het voorrecht van rechtsmacht en de daaruit voortvloeiende mogelijkheid van aanhangig making bij de vonnisgerechten door de procureur des Konings met een rechtstreekse dagvaarding in de omstandigheden van de zaak, om reden dat bij afsluiten van het onderzoek door een raadsheer-onderzoeksrechter de strafvervolgung is vervallen (door minnelijke schikking) lastens de medeverdachte die magistraat is, geen schending inhoudt van de artikelen 10 en 11 Grondwet, zodat er grond is tot het stellen van prejudiciële vragen aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

19 januari 2021

P.2019.0811.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210119.2N.9](#)

AC nr. ...

Algemeen (oud) - Art. 10 (oud) - Prejudiciële vragen

Uit de arresten nr. 9/2018 van 1 februari 2018, nr. 35/2018 van 22 maart 2018 en nr. 31/2019 van 28 februari 2019 van het Grondwettelijk Hof volgt dat ingeval van een gerechtelijk onderzoek lastens de in artikel 479 Wetboek van Strafvordering bedoelde magistraten, andere dan die bedoeld in artikel 481 van dat wetboek, bij het afsluiten van dat onderzoek de rechtspleging wat hen en de daders van een samenhangend misdrijf betreft moet worden geregeld overeenkomstig de gemeenrechtelijke regels van de strafrechtspleging; de vraag rijst of het ontzeggen van een dergelijke procedure aan een verdachte niet-houder van het voorrecht van rechtsmacht en de daaruit voortvloeiende mogelijkheid van aanhangig making bij de vonnisgerechten door de procureur des Konings met een rechtstreekse dagvaarding in de omstandigheden van de zaak, om reden dat bij afsluiten van het onderzoek door een raadsheer-onderzoeksrechter de strafvervolgung is vervallen (door minnelijke schikking) lastens de medeverdachte die magistraat is, geen schending inhoudt van de artikelen 10 en 11 Grondwet, zodat er grond is tot het stellen van prejudiciële vragen aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

19 januari 2021

P.2019.0811.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210119.2N.9](#)

AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 1 TOT 99)***Art. 23 - Recht op vrije keuze van beroepsarbeid - Voorlopige hechtenis - Vrijheid onder voorwaarden***

De rechter die als voorwaarde in het kader van vrijheid onder voorwaarden oplegt dat de in verdenking gestelde noch rechtstreeks noch onrechtstreeks ondernemingsactiviteiten mag uitoefenen, legt geen straf op, maar een maatregel die noodzakelijk in de tijd is beperkt (maximum drie maanden, verlengbaar) en enkel als doel heeft het gevaar voor recidive, vlucht, collusie of het doen verdwijnen van bewijzen te vermijden of in te perken en waarvan de naleving niet strafrechtelijk wordt gesanctioneerd; de omstandigheid dat die voorwaarde voor de in verdenking gestelde dezelfde gevolgen kan hebben als een beroepsverbod als straf, laat niet toe anders te oordelen.

- Art. 1bis KB nr. 22 van 24 oktober 1934 betreffende het rechterlijk verbod aan bepaalde veroordeelden en gefailleerden om bepaalde ambten, beroepen of werkzaamheden uit te oefenen

- Artt. 16 en 35 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 23, derde lid, 1° De gecoördineerde Grondwet 1994

24 december 2019

P.2019.1281.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191224.2N.4](#)

AC nr. ...

Art. 12 - Legaliteitsbeginsel in strafzaken - Vervoer - Goederenvervoer - Landvervoer. Wegvervoer - Strafbaarstelling - Draagwijdte

De artikelen 12, tweede lid, en 14 Grondwet en het daarin vervatte legaliteitsbeginsel, verzetten zich niet ertegen dat de wetgever met de artikelen 1 en 2 Wet van 18 februari 1969 de Koning machtigt de strafbaarstellingen van overtredingen van de verordeningen van de Europese Unie in het domein van de Wet van 18 februari 1969 te bepalen en dit met de in artikel 2 van deze wet bepaalde straffen; uit de artikelen 1 en 2 Wet van 18 februari 1969 en het doel dat de wetgever daarmee beoogt, volgt dat de Koning het overtreden van de Verordeningen (EEG) nr. 3821/85 en (EU) nr. 165/2014 kan strafbaar stellen, zodat er dan ook geen grond is om artikel 18, §1, KB 14 juli 2005 en artikel 46 KB 17 oktober 2016 buiten toepassing te laten (1). (1) GwH 22 april 2010, nr. 37/2010.

10 december 2019

P.2019.0031.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.1](#)

AC nr. ...

Art. 11 - Prejudiciële vragen

Uit de arresten nr. 9/2018 van 1 februari 2018, nr. 35/2018 van 22 maart 2018 en nr. 31/2019 van 28 februari 2019 van het Grondwettelijk Hof volgt dat ingeval van een gerechtelijk onderzoek lastens de in artikel 479 Wetboek van Strafvordering bedoelde magistraten, andere dan die bedoeld in artikel 481 van dat wetboek, bij het afsluiten van dat onderzoek de rechtspleging wat hen en de daders van een samenhangend misdrijf betreft moet worden geregeld overeenkomstig de gemeenrechtelijke regels van de strafrechtspleging; de vraag rijst of het ontzeggen van een dergelijke procedure aan een verdachte niet-houder van het voorrecht van rechtsmacht en de daaruit voortvloeiende mogelijkheid van aanhangig making bij de vonnisgerichten door de procureur des Konings met een rechtstreekse dagvaarding in de omstandigheden van de zaak, om reden dat bij afsluiten van het onderzoek door een raadsheer-onderzoeksrechter de strafvervolgning is vervallen (door minnelijke schikking) lastens de medeverdachte die magistraat is, geen schending inhoudt van de artikelen 10 en 11 Grondwet, zodat er grond is tot het stellen van prejudiciële vragen aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

19 januari 2021

P.2019.0811.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210119.2N.9](#)

AC nr. ...

Art. 14 - Legaliteitsbeginsel in strafzaken - Vervoer - Goederenvervoer - Landvervoer. Wegvervoer - Strafbaarstelling - Draagwijdte

De artikelen 12, tweede lid, en 14 Grondwet en het daarin vervatte legaliteitsbeginsel,, verzetten zich niet ertegen dat de wetgever met de artikelen 1 en 2 Wet van 18 februari 1969 de Koning machtigt de strafbaarstellingen van overtredingen van de verordeningen van de Europese Unie in het domein van de Wet van 18 februari 1969 te bepalen en dit met de in artikel 2 van deze wet bepaalde straffen; uit de artikelen 1 en 2 Wet van 18 februari 1969 en het doel dat de wetgever daarmee beoogt, volgt dat de Koning het overtreden van de Verordeningen (EEG) nr. 3821/85 en (EU) nr. 165/2014 kan strafbaar stellen, zodat er dan ook geen grond is om artikel 18, §1, KB 14 juli 2005 en artikel 46 KB 17 oktober 2016 buiten toepassing te laten (1). (1) GwH 22 april 2010, nr. 37/2010.

10 december 2019

P.2019.0031.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.1](#)

AC nr. ...

Art. 11 - Prejudiciële vragen

Uit de arresten nr. 9/2018 van 1 februari 2018, nr. 35/2018 van 22 maart 2018 en nr. 31/2019 van 28 februari 2019 van het Grondwettelijk Hof volgt dat ingeval van een gerechtelijk onderzoek lastens de in artikel 479 Wetboek van Strafvordering bedoelde magistraten, andere dan die bedoeld in artikel 481 van dat wetboek, bij het afsluiten van dat onderzoek de rechtspleging wat hen en de daders van een samenhangend misdrijf betreft moet worden geregeld overeenkomstig de gemeenrechtelijke regels van de strafrechtspleging; de vraag rijst of het ontzeggen van een dergelijke procedure aan een verdachte niet-houder van het voorrecht van rechtsmacht en de daaruit voortvloeiende mogelijkheid van aanhangig making bij de vonnisgerechten door de procureur des Konings met een rechtstreekse dagvaarding in de omstandigheden van de zaak, om reden dat bij afsluiten van het onderzoek door een raadsheer-onderzoeksrechter de strafvervolgning is vervallen (door minnelijke schikking) lastens de medeverdachte die magistraat is, geen schending inhoudt van de artikelen 10 en 11 Grondwet, zodat er grond is tot het stellen van prejudiciële vragen aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

19 januari 2021

P.2019.0811.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210119.2N.9](#)

AC nr. ...

HERHALING

- Wegverkeerswet - Artikelen 29, § 4, derde lid en 38, § 6, eerste lid - Bijzondere herhaling - Begrip

De herhalingen bepaald in artikel 29, § 4, derde lid, en artikel 38, § 6, eerste lid, Wegverkeerswet betreffen persoonlijke omstandigheden die eigen zijn aan de dader van het verkeersmisdrijf en die alleen invloed hebben op de straf (1) zodat deze herhalingen begrepen zijn in de grief als bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering, die enkel betrekking heeft op de strafmaat. (1) Cass. 6 maart 2013, AR P.13.0174.F, AC 2013, nr. 150.

- Artt. 29, § 4, derde lid, en 38, § 6, eerste lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

19 november 2019

P.2019.0860.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.4](#)

AC nr. ...

- Bijzondere herhaling - Wegverkeerswet - Artikelen 29, § 4, derde lid en 38, § 6, eerste lid - Bewijs

De rechter is niet verplicht om een niet ondertekend afschrift van een vonnis en een uittreksel uit het strafregister van de beklaagde waarop dit vonnis is vermeld, te aanvaarden als bewijs van het bestaan van de aangevoerde staat van herhaling, maar hij kan daartoe de voorlegging vragen van een ondertekend afschrift van het vonnis en een door de griffier opgesteld attest van niet-verhaal; hiermee voegt de rechter aan de wet geen formalistische voorwaarde toe waarin deze niet voorziet.

- Artt. 29, § 4, derde lid, en 38, § 6, eerste lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

19 november 2019

P.2019.0860.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.4](#)

AC nr. ...

- Wegverkeer - Wegverkeerswet - Artikel 38, § 1, 4° - Bewijs van de toestand van herhaling -

Bestaan van een vroegere veroordeling met kracht van gewijsde - Voorwaarden - Draagwijdte

De rechter kan een toestand van herhaling maar aannemen als hij vaststelt dat de bestanddelen voor die herhaling en de daarvoor geldende voorwaarden verenigd zijn waarbij het bewijs daarvoor dient te blijken uit de aan de rechter overgelegde en voor de partijen beschikbare stukken en de bewijslast bij het openbaar ministerie berust; het voor het vaststellen van de toestand van herhaling vereiste bewijs van een vroegere veroordeling die kracht van gewijsde heeft, wordt in de regel geleverd door een door de griffier uitgereikt afschrift van de veroordelende beslissing of uittreksel met de vermelding dat die beslissing kracht van gewijsde heeft maar kan door het openbaar ministerie ook met andere middelen worden geleverd, zodat de rechter bij die beoordeling ook in aanmerking kan nemen dat de beklagde de toestand van herhaling niet betwist zonder dat uit die enkele omstandigheid volgt dat de rechter verplicht is die toestand van herhaling aan te nemen (1). (1) Cass. 8 maart 1988, AR nr. 1960, AC 1987-1988, nr. 425.

12 november 2019

P.2019.0772.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.4](#)

AC nr. ...

HOGER BEROEP

BURGERLIJKE ZAKEN (HANDELSZAKEN EN SOCIALE ZAKEN INBEGREPEN)

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Onsplitsbaar geschil - Vorm - Akte van hoger beroep - Vermelding van de woonplaats - Draagwijdte - Invloed van de tenuitvoerlegging van een rechterlijke beslissing

Het feit dat de tenuitvoerlegging van een rechterlijke beslissing inherent deel uitmaakt van het proces in de zin van artikel 6 EVRM, heeft geen invloed op de draagwijdte van het vereiste van artikel 1057, eerste lid, 2°, Gerechtelijk Wetboek.

- Art. 6.1 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden
- Art. 1057, al. 1 en 2 Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2020

C.2019.0009.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200103.1F.6](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Incidenteel beroep - Conclusies - Vordering opgenomen in de motieven maar niet herhaald in het dictum

Het incidenteel beroep is aan geen andere vormvereisten onderworpen dan die welke voor een conclusie gelden, zodat een vordering die is opgenomen in de motieven van een schriftelijke conclusie regelmatig is voorgelegd aan de rechter, zelfs als die vordering niet wordt herhaald in het dictum van dat geschrift (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 669.

13 december 2019

C.2019.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.4](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Onsplitsbaar geschil - Vorm - Akte van hoger beroep - Vermelding van de woonplaats - Doel

De vermelding van de woonplaats in de akte van hoger beroep strekt ertoe de eiser in hoger beroep te identificeren, niet de tenuitvoerlegging van de te wijzen rechterlijke beslissing te verzekeren.

- Art. 1057, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2020

C.2019.0009.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200103.1F.6](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN (DOUANE EN ACCIJNZEN INBEGREPEN)

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Internering

Een burgerlijke partij kan hoger beroep kan instellen tegen een beslissing van de raadkamer tot internering van de in verdenking gestelde, maar enkel wat betreft haar burgerlijke belangen; de beslissing tot internering zelf is een beslissing die valt onder de strafvordering en een burgerlijke partij beschikt niet over de vereiste hoedanigheid om die beslissing zelf aan te vechten; de kamer van inbeschuldigingstelling die kennis neemt van het hoger beroep van een burgerlijke partij tegen een beslissing over de burgerlijke rechtsvordering die is gesteund op feiten waarvoor werd geïnterneerd, is bij de beoordeling van die burgerlijke rechtsvordering niet gebonden door de interneringsbeslissing zelf die als beslissing op de strafvordering spijs dit hoger beroep onaangetast blijft; een interneringsbeslissing heeft wegens de devolutive werking van het hoger beroep van de burgerlijke partij niet noodzakelijk tot gevolg dat de kamer van inbeschuldigingstelling op hoger beroep van de burgerlijke partij de burgerlijke rechtsvordering dient te beoordelen op grond van artikel 1386bis Burgerlijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 14, § 1, eerste zin, 18, en 82 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 202, 2° Wetboek van Strafvordering

29 oktober 2019

P.2019.0325.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Grievensformulier - Grief enkel met betrekking tot de strafmaat

De herhalingen bepaald in artikel 29, § 4, derde lid, en artikel 38, § 6, eerste lid, Wegverkeerswet betreffen persoonlijke omstandigheden die eigen zijn aan de dader van het verkeersmisdrijf en die alleen invloed hebben op de straf (1) zodat deze herhalingen begrepen zijn in de grief als bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering, die enkel betrekking heeft op de strafmaat. (1) Cass. 6 maart 2013, AR P.13.0174.F, AC 2013, nr. 150.

- Artt. 29, § 4, derde lid, en 38, § 6, eerste lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

19 november 2019

P.2019.0860.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Beginpunt van de termijn voor hoger beroep - Betekening vonnis aan openbaar ministerie - Geen buitengewone termijn van hoger beroep

Wanneer een beklaagde bij verstek is veroordeeld, moet de verklaring van hoger beroep, in geval het exploit in strafzaken niet kan worden betekend zoals bepaald in de artikelen 33 tot 35 Gerechtelijk Wetboek en de gerechtsdeurwaarder het afschrift van het exploit, overeenkomstig artikel 40, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, heeft betekend aan het openbaar ministerie, worden gedaan uiterlijk dertig dagen na deze betekening, behoudens overmacht of onoverkomelijke dwaling.

- Art. 40 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 203, § 1, eerste lid Wetboek van Strafvordering

10 december 2019

P.2019.0537.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.2N.6](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Burgerlijke rechtsvordering (bijzondere regels) - Internering

Een burgerlijke partij kan hoger beroep kan instellen tegen een beslissing van de raadkamer tot internering van de in verdenking gestelde, maar enkel wat betreft haar burgerlijke belangen; de beslissing tot internering zelf is een beslissing die valt onder de strafvordering en een burgerlijke partij beschikt niet over de vereiste hoedanigheid om die beslissing zelf aan te vechten; de kamer van inbeschuldigingstelling die kennis neemt van het hoger beroep van een burgerlijke partij tegen een beslissing over de burgerlijke rechtsvordering die is gesteund op feiten waarvoor werd geïnterneerd, is bij de beoordeling van die burgerlijke rechtsvordering niet gebonden door de interneringsbeslissing zelf die als beslissing op de strafvordering spijs dit hoger beroep onaangetast blijft; een interneringsbeslissing heeft wegens de devolutieve werking van het hoger beroep van de burgerlijke partij niet noodzakelijk tot gevolg dat de kamer van inbeschuldigingstelling op hoger beroep van de burgerlijke partij de burgerlijke rechtsvordering dient te beoordelen op grond van artikel 1386bis Burgerlijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 14, § 1, eerste zin, 18, en 82 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 202, 2° Wetboek van Strafvordering

29 oktober 2019

P.2019.0325.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Internering - Burgerlijke partij - Devolutieve werking van het hoger beroep

Een burgerlijke partij kan hoger beroep kan instellen tegen een beslissing van de raadkamer tot internering van de in verdenking gestelde, maar enkel wat betreft haar burgerlijke belangen; de beslissing tot internering zelf is een beslissing die valt onder de strafvordering en een burgerlijke partij beschikt niet over de vereiste hoedanigheid om die beslissing zelf aan te vechten; de kamer van inbeschuldigingstelling die kennis neemt van het hoger beroep van een burgerlijke partij tegen een beslissing over de burgerlijke rechtsvordering die is gesteund op feiten waarvoor werd geïnterneerd, is bij de beoordeling van die burgerlijke rechtsvordering niet gebonden door de interneringsbeslissing zelf die als beslissing op de strafvordering spijs dit hoger beroep onaangetast blijft; een interneringsbeslissing heeft wegens de devolutieve werking van het hoger beroep van de burgerlijke partij niet noodzakelijk tot gevolg dat de kamer van inbeschuldigingstelling op hoger beroep van de burgerlijke partij de burgerlijke rechtsvordering dient te beoordelen op grond van artikel 1386bis Burgerlijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 14, § 1, eerste zin, 18, en 82 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 202, 2° Wetboek van Strafvordering

29 oktober 2019

P.2019.0325.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.2](#)

AC nr. ...

HUUR VAN GOEDEREN

PACHT

Pacht - Voorkooprecht - Uitzondering

Uit de bepalingen van de Pachtwet volgt niet dat de uitzondering op het recht van voorkoop onderworpen is aan de voorwaarde dat de verpachter moet aantonen dat de verkoop plaatsvindt om het verpachte goed te gebruiken overeenkomstig zijn eindbestemming noch dat hij een eensluidend verklaard afschrift van de door het bevoegde gemeentebestuur verleende bouwvergunning moet overleggen.

- Artt. 6, § 1, 1°, 2° tot 5°, 14 en 52, 7° Wet van 4 november 1969 tot wijziging van de pachtwetgeving en van de wetgeving betreffende het recht van voorkoop ten gunste van huurders van landeigendommen

24 januari 2020

C.2019.0189.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200124.1F.3](#)

AC nr. ...

INDEPLAATSSTELLING

- Ziekte- en invaliditeitsverzekering - Schade uit ziekte, letsels, functionele stoornissen of

overlijden - Naar gemeen recht vergoedbare schade - Toekenning van sociale uitkeringen aan het slachtoffer - Cumulatieverbod - Indeplaatsstelling van rechtswege van de verzekeringsinstelling

Artikel 136, § 2, ZIV-wet verbiedt samenloop wanneer de bij de voormelde wet bepaalde prestaties en die welke krachtens een andere wetgeving of volgens het gemeen recht verschuldigd zijn, dezelfde schade vergoeden (1); krachtens het vierde lid van voormeld artikel treedt de verzekeringsinstelling rechtens in de plaats van de rechthebbende tot beloop van het bedrag van de verleende prestaties, voor het geheel van de geldsommen die krachtens de andere wetgeving of het gemeen recht verschuldigd zijn en die de schade voortvloeiend uit ziekte, letsels, functionele stoornissen of overlijden geheel of gedeeltelijk vergoeden (2). (1) Cass. 21 januari 2009, AR P.07.1816.F, AC 2009, nr. 52. (2) Cass. 20 oktober 2016, AR C.16.0014.F, AC 2016, nr. 591; Cass. 2 maart 2011, AR P.10.1652.F, AC 2011, nr. 156.

- Art. 1249 Burgerlijk Wetboek

- Art. 136, § 2 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

22 januari 2020

P.2019.0967.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200122.2F.2](#)

AC nr. ...

INKOMSTENBELASTINGEN

AANSLAGPROCEDURE

Aanslagprocedure - Wijziging door de administratie van een aangifte - Wijzigingsbericht

Het bericht van wijziging dat volgens artikel 251 WIB64 moet worden toegezonden, is bedoeld om de belastingplichtige de gelegenheid te geven zijn opmerkingen naar voor te brengen of met kennis van zaken zijn akkoord te betuigen met de voorgenomen aanslag.

- Art. 346 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 251 Wetboek Inkomstenbelastingen 1964

31 oktober 2019

F.2016.0024.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191031.1](#)

AC nr. ...

Aanslagprocedure - Wijziging door de administratie van een aangifte - Wijzigingsbericht - Motivering - Geschil in rechte - Bijkomende motivering ter ondersteuning van het wijzigingsbericht - Gevolg voor de regelmatigheid van het wijzigingsbericht

Artikel 251 WIB64 verzet er zich niet tegen dat de administratie tijdens de procedure bijkomende gegevens en argumenten aanvoert ter ondersteuning van wat in het bericht van wijziging van aangifte wordt aangevoerd; uit het feit alleen dat de administratie achteraf de wijziging anders motiveert dan in het bericht van wijziging en dat de rechter die nieuwe motivering aanneemt als rechtvaardiging van de wijziging kan niet worden afgeleid dat het bericht niet regelmatig gemotiveerd was.

- Art. 346 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 251 Wetboek Inkomstenbelastingen 1964

31 oktober 2019

F.2016.0024.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191031.1](#)

AC nr. ...

Aanslagprocedure - Bezwaar - Beslissing - Kennisgeving aan de raadsman - Geen kennisgeving - Kennisgeving aan de woonplaats van de belastingplichtige - Verdediging van zijn belangen

De omstandigheid dat de administratie, ondanks haar eigen richtlijnen, verzuimd heeft de raadsman van de eiser in kennis te stellen van een directeursbeslissing over de aanslagen in de personenbelasting, ontslaat de belastingplichtige aan wie die beslissing rechtsgeldig op zijn woonplaats werd betekend en die dus niet in zijn gewettigde verwachtingen kon zijn bedrogen, niet van de verplichting om zijn belangen binnen de wettelijke termijnen in rechte te verdedigen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 90.

31 januari 2020

F.2018.0025.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200131.1F.5](#)

AC nr. ...

Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Nietig verklaarde aanslag - Subsidiaire aanslag - Toepassingsvoorwaarden

De belastingelementen bedoeld in artikel 356, eerste lid, WIB92 zijn de positieve en negatieve materiële elementen die tot de vaststelling van de belastbare grondslag bijdragen; een subsidiaire aanslag kan niet worden gevestigd op een hogere belastbare basis dan die van de initiële aanslag (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 356, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

23 januari 2020

F.2018.0103.N

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200123.1N.9](#)

AC nr. ...

Aanslagprocedure - Bewijsvoering - Vergelijking met soortgelijke belastingplichtigen - Artikel 182, § 2, KB WIB92 - Bepaling belastbare minimumwinst op 19.000 EUR - Delegatie door de wetgever aan de Koning - Overeenstemming

Artikel 182, § 1 en § 2, eerste lid, KB WIB92 die de belastbare winst, die wordt vastgesteld in overeenstemming met de minimumwinst die per in het bijzonder aangeduide sector belastbaar is en die refereert aan de essentiële elementen die door de wetgever zijn vastgesteld, bepalen op minimum 19.000 euro, zijn in overeenstemming met de delegatie die de wetgever aan de Koning heeft gegeven.

- Art. 182 Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 342 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

23 januari 2020

F.2018.0036.N

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200123.1N.3](#)

AC nr. ...

Aanslagprocedure - Bewijsvoering - Algemeen - Abstractie van het bestaan van een vennootschap - Simulatie - Vereiste

De inkomstenbelastingen dienen in beginsel, onder voorbehoud van toepassing van de door de wet voorziene anti-misbruikbepalingen, te worden geheven op de door de belastingplichtige werkelijk gehanteerde juridische constructie; hieruit vloeit voort dat slechts abstractie kan worden gemaakt van het bestaan van een vennootschap en van de door deze vennootschap gesloten overeenkomsten wanneer wordt vastgesteld dat er sprake is van simulatie.

2 januari 2020

F.2018.0074.N

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200102.1N.8](#)

AC nr. ...

Aanslagprocedure - Bewijsvoering - Algemeen - Abstractie van het bestaan van een vennootschap - Simulatie - Vereiste

De inkomstenbelastingen dienen in beginsel, onder voorbehoud van toepassing van de door de wet voorziene anti-misbruikbepalingen, te worden geheven op de door de belastingplichtige werkelijk gehanteerde juridische constructie; hieruit vloeit voort dat slechts abstractie kan worden gemaakt van het bestaan van een vennootschap en van de door deze vennootschap gesloten overeenkomsten wanneer wordt vastgesteld dat er sprake is van simulatie.

2 januari 2020

F.2018.0074.N

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200102.2](#)

AC nr. ...

ALGEMEEN***Algemeen - Simulatie***

De inkomstenbelastingen dienen in beginsel, onder voorbehoud van toepassing van de door de wet voorziene anti-misbruikbepalingen, te worden geheven op de door de belastingplichtige werkelijk gehanteerde juridische constructie; hieruit vloeit voort dat slechts abstractie kan worden gemaakt van het bestaan van een vennootschap en van de door deze vennootschap gesloten overeenkomsten wanneer wordt vastgesteld dat er sprake is van simulatie.

2 januari 2020

F.2018.0074.N

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200102.2](#)

AC nr. ...

Algemeen - Simulatie

De inkomstenbelastingen dienen in beginsel, onder voorbehoud van toepassing van de door de wet voorziene anti-misbruikbepalingen, te worden geheven op de door de belastingplichtige werkelijk gehanteerde juridische constructie; hieruit vloeit voort dat slechts abstractie kan worden gemaakt van het bestaan van een vennootschap en van de door deze vennootschap gesloten overeenkomsten wanneer wordt vastgesteld dat er sprake is van simulatie.

2 januari 2020

F.2018.0074.N

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200102.1N.8](#)

AC nr. ...

INTERNATIONALE VERDRAGEN***Internationale verdragen - Verdrag van 10 maart 1990 tussen België en Koeweit - Door de Staat betaalde bezoldigingen - Begrip - Onafhankelijk persagentschap - Bezoldigingen - Belasting***

De bezoldigingen die door een onafhankelijk persagentschap worden betaald, zijn geen bezoldigingen, andere dan pensioenen, die door een overeenkomstsluitende Staat of een staatkundig onderdeel of plaatselijke gemeenschap daarvan worden betaald aan een natuurlijke persoon, ter zake van aan die Staat of aan dat onderdeel of die gemeenschap bewezen diensten, die slechts in die Staat belastbaar zijn.

- Art. 19, 1, a) Overeenkomst van 10 maart 1990 tussen het Koninkrijk België en de Staat Koeweit

31 januari 2020

F.2019.0049.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200131.1F.7](#)

AC nr. ...

PERSONENBELASTING***Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bezoldigingen - Bedrijfsleidersbezoldigingen - Abstractie van het bestaan van een vennootschap - Simulatie - Vereiste***

De inkomstenbelastingen dienen in beginsel, onder voorbehoud van toepassing van de door de wet voorziene anti-misbruikbepalingen, te worden geheven op de door de belastingplichtige werkelijk gehanteerde juridische constructie; hieruit vloeit voort dat slechts abstractie kan worden gemaakt van het bestaan van een vennootschap en van de door deze vennootschap gesloten overeenkomsten wanneer wordt vastgesteld dat er sprake is van simulatie.

2 januari 2020

F.2018.0074.N

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200102.1N.8](#)

AC nr. ...

Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bezoldigingen - Bedrijfsleiders - Bestuurders die na faillissement in functie blijven - Hoedanigheid

Het faillissement van een rechtspersoon heeft niet van rechtswege de beëindiging tot gevolg van het mandaat van de bestuurders; de bestuurders die na het faillissement in functie blijven totdat in hun vervanging wordt voorzien, zijn te beschouwen zijn als bestuurders in de zin van de artikel 32 WIB92 en het faillissement verhindert het bestaan van voordelen van alle aard in hun hoofde niet.

- Art. 32 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

23 januari 2020

F.2018.0134.N

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200123.1N.8](#)

AC nr. ...

Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bezoldigingen - Bedrijfsleidersbezoldigingen - Abstractie van het bestaan van een vennootschap - Simulatie - Vereiste

De inkomstenbelastingen dienen in beginsel, onder voorbehoud van toepassing van de door de wet voorziene anti-misbruikbepalingen, te worden geheven op de door de belastingplichtige werkelijk gehanteerde juridische constructie; hieruit vloeit voort dat slechts abstractie kan worden gemaakt van het bestaan van een vennootschap en van de door deze vennootschap gesloten overeenkomsten wanneer wordt vastgesteld dat er sprake is van simulatie.

2 januari 2020 F.2018.0074.N [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200102.2](#) AC nr. ...

Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bezoldigingen - Bedrijfsleiders - Voordelen van alle aard bekomen uit een failliete vennootschap - Belastbaarheid

Het faillissement van een rechtspersoon heeft niet van rechtswege de beëindiging tot gevolg van het mandaat van de bestuurders; de bestuurders die na het faillissement in functie blijven totdat in hun vervanging wordt voorzien, zijn te beschouwen zijn als bestuurders in de zin van de artikel 32 WIB92 en het faillissement verhindert het bestaan van voordelen van alle aard in hun hoofde niet.

- Art. 32 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

23 januari 2020 F.2018.0134.N [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200123.1N.8](#) AC nr. ...

Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bezoldigingen - Bedrijfsleider - Managementvennootschap - Vaste vertegenwoordiger - Een als bedrijfsleider gelijksoortige functie

Een vaste vertegenwoordiger benoemd krachtens artikel 61, § 2, Wetboek van Vennootschappen oefent een gelijksoortige functie in de zin van artikel 32, eerste lid, 1°, WIB92 uit in de bestuurde vennootschap (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 32, eerste lid, 1° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

23 januari 2020 F.2018.0079.N [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200123.1N.4](#) AC nr. ...

Personenbelasting - Inkomsten uit roerende goederen - Programmawet 27 december 2005 - Niet aangegeven sommen, waarden en inkomsten - Regularisatieaangifte - Verplichte vermeldingen

De artikelen 121 tot 127 van de Programmawet van 27 december 2005 en het model van regularisatie-aangifte gevoegd als bijlage 1 bij het koninklijk besluit van 9 maart 2006 tot vastlegging van de formuliermodellen te gebruiken in uitvoering van de artikelen 124 en 127/2 van de Programmawet van 27 december 2005, zoals toepasselijk op 27 juni 2013, houden voor de aangever niet de verplichting in om alle niet aangegeven roerende inkomsten of alle aanslagjaren waarop die niet-aangifte betrekking heeft, te vermelden in zijn regularisatie-aangifte, noch om te verklaren dat dit het geval is, maar laten hem toe te kiezen welke waarden en inkomsten hij voor welke jaren wenst op te geven met het oog op regularisatie; evenmin verplichten die bepalingen de aangever opgave te doen van alle buitenlandse rekeningen.

19 november 2019 P.2019.0861.N [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.5](#) AC nr. ...

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Vennootschapsbelasting - Afzonderlijke aanslagen - Fusie, splitsing, opslorping - Overgenomen vennootschap - Werkelijke waarde van het maatschappelijk vermogen - Effectiseringspremie

De werkelijke waarde van het maatschappelijk vermogen is de werkelijke waarde van de activa van de vennootschap, verminderd met de voorzieningen en schulden; van deze vermogensbestanddelen maakt de effectiseringspremie, zijnde de meerprijs, bovenop het netto-actief van de vennootschap, die de belegger bereid is te betalen voor de aandelen in de vastgoedbevak wegens haar bijzondere karakteristieken, geen deel uit.

- Artt. 209 en 210 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

28 november 2019 F.2018.0012.N [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191128.1N.1](#) AC nr. ...

JACHT

- Jachtdaad

Er is sprake van een jachtdaad wanneer is aangetoond dat de beklaagde met de hem verweten handeling het voornemen heeft gehad wild te bemachtigen (1); de rechter oordeelt daarover onaantastbaar maar het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord. (1) L. ULRIX, Jacht in APR, GENT, Story-Scientia, 1973, nr. 2 tot 20.

- Art. 2, tweede lid Jachtdecreet Vlaamse Raad 24 juli 1991

19 november 2019

P.2019.0729.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.9](#)

AC nr. ...

JEUGDBESCHERMING

- Beschermingsmaatregelen - Burgerlijke maatregelen - Voorrang

De maatregelen inzake hulpverlening aan de jeugd en jeugdbescherming hebben voorrang op de burgerrechtelijke beschikkingen wanneer de ene niet verenigbaar zijn met de andere (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 85.

29 januari 2020

P.2019.1003.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200129.3](#)

AC nr. ...

- Minderjarige in gevaar - Huisvestingsmaatregel buiten het familiaal leefmilieu - Internationale bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak aanhangig is - Brussel IIbis-verordening - Bevoegdheidsconflict - Procedures met hetzelfde voorwerp

Wanneer de eerste beslissing betreffende de huisvesting van een kind wordt uitgesproken in een procedure tussen de moeder en de vader van het kind, die als gevolg van de echtscheiding de uitoefening van het ouderlijk gezag en de huisvesting van het kind tussen hen regelt, en de tweede beslissing tot doel heeft de toestand van gevaar waarin het kind verkeert te verhelpen, hebben die twee beslissingen niet hetzelfde voorwerp (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 85.

- Art. 19 EG-Verordening nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid

29 januari 2020

P.2019.1003.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200129.3](#)

AC nr. ...

- Minderjarige in gevaar - Huisvestingsmaatregel buiten het familiaal leefmilieu - Internationale bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak aanhangig is - Brussel IIbis-verordening - Toepassingsgebied

Volgens het Hof van Justitie van de Europese Unie moet artikel 1, lid 1, verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003, de zogenaamde verordening Brussel IIbis, aldus worden uitgelegd dat een beslissing waarbij de onmiddellijke ondertoezichtstelling en de plaatsing van een kind buiten zijn eigen gezin worden gelast, onder het begrip "burgerlijke zaken" in de zin van die bepaling valt wanneer deze beslissing is genomen op grond van de regels inzake kindbescherming; hoewel die verordening dus geen onderscheid tussen die twee materies maakt wanneer het toepassingsgebied van die verordening moet worden vastgesteld en, bijgevolg, de internationale bevoegdheid moet worden bepaald van het gerecht waarbij de zaak aanhangig is, kan hieruit evenwel niet worden afgeleid dat, volgens het recht van de Europese Unie, twee procedures die in die materies gelijktijdig worden gevoerd onvermijdelijk hetzelfde voorwerp en dezelfde oorzaak hebben (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 85.

- Artt. 1 en 19 EG-Verordening nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid

29 januari 2020 P.2019.1003.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200129.3](#) AC nr. ...

- Bewijs - Bewijswaardering - Beginsel van de beoordelingsvrijheid van de rechter

Wanneer inzake jeugdbescherming de wet geen bijzonder bewijsmiddel voorschrijft, beoordeelt de feitenrechter in feite de bewijswaarde van de gegevens waarop hij zijn beslissing grondt en waarover de partijen vrij tegenspraak hebben kunnen voeren.

29 januari 2020 P.2019.1003.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200129.3](#) AC nr. ...

MILIEURECHT

- Waals Gewest - Misdrijf inzake afvalstoffen - Afvalstof - Begrip - Afgedankt voertuig - Voorwaarde - Verplichting om zich ervan te ontdoen

Uit de omstandigheid dat voertuigen beantwoorden aan de voorwaarden van artikel 80, eerste lid, besluit Waalse regering van 23 september 2010 tot invoering van een terugnameplicht voor bepaalde afvalstoffen, en uit de vaststelling van de toestand van "karkas" van bepaalde voertuigen en van het jaar van schrapping van de inschrijving van andere voertuigen, kan de rechter afleiden dat de administratieve toestand met betrekking tot de inschrijving en de technische keuring van de voormelde voertuigen niet kon worden geregulariseerd, zodat het om afgedankte voertuigen ging waarvan de eigenaar of de houder zich moest ontdoen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 83.

- Artt. 80, eerste lid, en 82, § 1 Besluit van de Waalse Regering van 23 september 2009 tot invoering van een terugnameplicht voor bepaalde afvalstoffen

- Art. 2, 1° Decr. Waalse Gewestraad 27 juni 1996 betreffende de afvalstoffen

29 januari 2020 P.2019.0125.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200129.2F.2](#) AC nr. ...

- Waals Gewest - Misdrijf inzake afvalstoffen - Vaststelling - Afgedankt voertuig - Verplichting van de sanctionerend ambtenaar

Noch de artikelen 80 en 82 besluit Waalse regering van 23 september 2010, noch enige andere wettelijke bepaling verplichten de sanctionerend ambtenaar om, met het oog op het bewijs van de schending van artikel 7, §§ 1 tot 3, Decreet Waals Gewest 27 juni 1996 betreffende de afvalstoffen, de overtreder te verzoeken het bewijs van het opstarten van een rehabilitatieprocedure te leveren of een geldig inschrijvingsbewijs of een geldige technische keuring te overleggen.

- Artt. 80 en 82 Besluit van de Waalse Regering van 23 september 2009 tot invoering van een terugnameplicht voor bepaalde afvalstoffen

- Art. 7, §§ 1 tot 3 Decr. Waalse Gewestraad 27 juni 1996 betreffende de afvalstoffen

29 januari 2020 P.2019.0125.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200129.2F.2](#) AC nr. ...

MISDRIJF

ALGEMEEN. BEGRIP. MATERIEEL EN MOREEL BESTANDEEL. EENHEID VAN OPZET

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Materieel en moreel bestanddeel - Vereniging van misdadigers

De voor het misdrijf van bendevoering, als bedoeld in de artikelen 322, 323 en 324 Strafwetboek, vereiste bestanddelen zijn het bestaan van een georganiseerde groep personen die het oogmerk heeft om op personen of op eigendommen aanslagen te plegen die misdaden of wanbedrijven zijn, en de bewuste wil om van die georganiseerde groep deel uit te maken (1). (1) Cass. 4 maart 2014, AR P.13.1775.N, AC 2014, nr. 169.

- Artt. 322, 323 en 324 Strafwetboek

19 november 2019 P.2019.0793.N [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.10](#) AC nr. ...

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Moreel bestanddeel - Vereniging van misdadigers - Lidmaatschap - Moreel bestanddeel

Voor de personen die van een vereniging met het oogmerk om een aanslag te plegen op personen of op eigendommen deel uitmaken, bestaat het morele bestanddeel van het misdrijf in de bewuste wil, welke ook de beweegredenen daartoe mogen zijn, van de bende lid te zijn; vereist is de wil om lid te zijn van die bende terwijl men bewust is van het feit dat die gevormd is om aanslagen te plegen, zonder dat vereist is dat ieder bendelid de persoonlijke intentie heeft om binnen de vereniging een misdrijf te plegen (1). (1) Cass. 24 juni 2008, AR P.08.0408.N, AC 2008, nr. 394.

- Artt. 322, 323 en 324 Strafwetboek

19 november 2019

P.2019.0793.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.10](#)

AC nr. ...

SOORTEN

Soorten - Allerlei - Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende uitlevering - Eendaadse samenloop van misdrijven door eenheid van verwezenlijking - In aanmerking te nemen kwalificaties

Wanneer de feiten waarvoor Marokko aan België de uitlevering vraagt, een eendaadse samenloop van misdrijven vormen in de zin van artikel 65 Strafwetboek, dient de uitleveringsrechter de verjaring te onderzoeken ten aanzien van het zwaarste misdrijf; indien één enkel feit voor verschillende kwalificaties vatbaar is (1), kan die rechter vaststellen dat de verjaring, op het ogenblik waarop hij uitspraak doet, volgens de wetgeving van de verzoekende Staat of van de aangezochte Staat niet is ingetreden voor de feiten zoals ze respectievelijk, volgens die beide wetgevingen, zijn gekwalificeerd. (1) Dit wil zeggen dat dezelfde materiële handeling een eendaadse samenloop van misdrijven vormt door eenheid van verwezenlijking, namelijk het eerste geval bedoeld in art. 65, eerste lid, Strafwetboek, dat vervolgens de eendaadse samenloop vermeldt door eenheid van opzet, namelijk het geval waarin "verschillende misdrijven die tegelijkertijd aan dezelfde rechter worden voorgelegd, de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet" (zie TH. MOREAU en D. VANDERMEERSCH, *Éléments de droit pénal*, La Chartre, 2019, p. 351-356). De eiser voerde aan dat in dergelijk geval, gelet op artikel 8.1 van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende uitlevering - luidens hetwelk "geen uitlevering wordt toegestaan indien, volgens de wetgeving van de verzoekende of van de aangezochte Partij, verjaring van de vordering of van de straf is ingetreden" -, de verjaring beoordeeld moet worden ten aanzien van dezelfde kwalificatie van de feiten voor de twee betrokken landen. Het OM concludeerde dat het middel faalde naar recht, aangezien die oplossing in werkelijkheid deze is die wordt toegepast op de materiële samenloop van misdrijven (bedoeld in de artt. 58 tot 64 en 82 Strafwetboek), namelijk het geval - dat geen eendaadse samenloop vormt - waarin iemand vervolgd wordt voor verschillende feiten die elk een misdrijf vormen en waarin, inderdaad, "de verjaring voor elk misdrijf apart moet worden beoordeeld" (D. VANDERMEERSCH, *Éléments de droit pénal et de procédure pénale*, La Chartre, 2015, p. 492). (M.N.B.)

- Art. 8. Overeenkomst van 7 juli 1997 tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende uitlevering

- Art. 65 Strafwetboek

15 januari 2020

P.2019.1126.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200115.2F.4](#)

AC nr. ...

TOEREKENBAARHEID

Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - ARAB - Werkgever

Uit artikel 463, tweede lid, ARAB en artikel 128, eerste lid, Sociaal Strafwetboek, thans artikel 127, eerste lid, Sociaal Strafwetboek, volgt niet dat enkel personen die handelingen hebben gesteld zonder het uitdrukkelijk bevel van de werfleider zich aan deze overtreding van deze ARAB-bepaling kunnen schuldig maken; deze feiten kunnen worden toegerekend aan de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber indien blijkt dat die opzettelijk of door onachtzaamheid verantwoordelijk zijn voor het niet respecteren van deze verplichting en dit ongeacht of zij rechtspersonen zijn; dit houdt geen niet-toegelaten uitbreiding in van de strafbaarstelling of een miskennis van het legaliteitsbeginsel.

- Art. 5 Strafwetboek
- Art. 18 Wet 29 februari 2016 tot aanvulling en wijziging van het Sociaal Strafwetboek en houdende diverse bepalingen van sociaal strafrecht
- Art. 128 thans art. 127 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek
- Art. 463, tweede lid Algemeen reglement voor de arbeidsbescherming

29 oktober 2019   P.2019.0409.N   [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.3](#)   AC nr. ...

NOTARIS

- Authentieke akte - Notariële akte - Doorhaling - Noch vastgesteld, noch goedgekeurd in de bij wet bepaalde vormen - Uitwerking - Uitzondering

Hoewel kan vaststaan dat de doorhaling bestond en door de partijen was gewild op het ogenblik van het verlijden van de authentieke akte, is de werkelijke authentieke akte net de verbeterde akte; de rechter beoordeelt dit in feite (1). (1) Cass. 12 november 1982, AR 3376, AC 1982-83, nr. 163.

- Artt. 15 en 16, eerste lid Wet 25 ventôse jaar XI op het notarisambt

17 januari 2020   C.2018.0604.F   [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200117.1F.1](#)   AC nr. ...

- Authentieke akte - Notariële akte - Doorhaling - Noch vastgesteld, noch goedgekeurd in de bij wet bepaalde vormen - Uitwerking - Beginsel

Wanneer in een authentieke notariële akte woorden worden doorgehaald en de doorhaling noch is vastgesteld noch is goedgekeurd op de wijze bepaald in artikel 16 Wet Notarisambt, wordt ze in beginsel als niet-bestaande beschouwd; ze maakt bijgevolg geen deel uit van de authentieke akte en ze kan evenmin de authenticiteit van de inhoud van die akte aantasten, ook al schrijft voornoemd artikel de nietigheid van die doorhaling niet voor (1). (1) Cass. 12 november 1982, AR 3376, AC 1982-83, nr. 163.

- Artt. 15 en 16, eerste lid Wet 25 ventôse jaar XI op het notarisambt

17 januari 2020   C.2018.0604.F   [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200117.1F.1](#)   AC nr. ...

- Vereffening-verdeling van een nalatenschap tussen vier erfgenamen - Staat van vereffening - Bezwaren van twee erfgenamen - Opmaak, door de notaris, van een proces-verbaal van de geschillen of moeilijkheden - Voorwaarde - Tegenstelbaarheid aan de rechter

De notaris-vereffenaar dient enkel een proces-verbaal van de geschillen of moeilijkheden met beschrijving van de bezwaren op te stellen wanneer die bezwaren binnen de bepaalde termijnen en in de bepaalde vorm zijn ingebracht; hieruit volgt niet dat de opmaak van een dergelijk proces-verbaal de rechter bindt met betrekking tot de ontvankelijkheid van de bezwaren.

- Art. 1223, §5 2 en 3 Gerechtelijk Wetboek

13 december 2019   C.2018.0234.F   [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.1F.3](#)   AC nr. ...

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER

- Strafzaken - Strafverordering - Verklaringen van getuigen tegen dewelke klacht wegens meened

is neergelegd - Verklaringen van getuigen die betrekking hebben op feiten die zich jaren voordien hebben voorgedaan - Beletsel voor de beoordeling van de zaak - Draagwijdte

Het recht op een eerlijk proces, zoals vastgelegd in artikel 6 EVRM, belet de strafrechter niet bij de beoordeling van de schuld van een beklaagde aan een strafbaar feit rekening te houden met voor die rechter onder eed afgelegde verklaringen van getuigen, tegen wie die beklaagde zich burgerlijke partij heeft gesteld voor de onderzoeksrechter wegens meened, noch met voor die rechter onder eed afgelegde verklaringen van getuigen die betrekking hebben op feiten die zich jaren daarvoor hebben afgespeeld (1). (1) Cass. 6 oktober 2010, AR P.09.0635.F, AC 2010, nr. 577 met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.

12 november 2019

P.2019.0566.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Redelijke termijn - Overschrijding - Gevolg - Criteria van beoordeling

De rechter die vaststelt dat de vereiste van de redelijke termijn is miskend, oordeelt onaantastbaar op welke wijze die miskening moet worden geredimeerd; bij die beoordeling kan de rechter onder meer de ernst van de overschrijding van de redelijke termijn vereiste alsook de noodzaak voor de samenleving om alsnog de bewezen verklaarde feiten te bestraffen, in aanmerking nemen; uit artikel 6.1 EVRM of uit art. 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering volgt niet de verplichting om bij die beoordeling de oorzaak van de overschrijding van de redelijke termijn in aanmerking te nemen.

29 oktober 2019

P.2019.0776.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.6](#)

AC nr. ...

- Taalgebruik gerechtszaken - Strafzaken - Verzoek tot verwijzing naar een andere rechtscollege van dezelfde rang - Objectieveerbare omstandigheden eigen aan de zaak

De rechter mag een verzoek om taalwijziging als bedoeld in artikel 23 Taalwet Gerechtszaken afwijzen indien er objectieveerbare omstandigheden zijn eigen aan de zaak die maken dat het aangewezen is dat hijzelf de zaak beoordeelt; de rechter oordeelt onaantastbaar in feite over het bestaan van dergelijke omstandigheden maar het Hof gaat evenwel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen (1). (1) Cass. 10 november 2015, AR P.14.1296.N, AC 2015, nr. 666.

- Art. 23, tweede en vierde lid Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

19 november 2019

P.2019.0758.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.11](#)

AC nr. ...

- Jachtdaad - Strafzaken - Jacht

Er is sprake van een jachtdaad wanneer is aangetoond dat de beklaagde met de hem verweten handeling het voornemen heeft gehad wild te bemachtigen (1); de rechter oordeelt daarover onaantastbaar maar het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord. (1) L. ULRIX, Jacht in APR, GENT, Story-Scientia, 1973, nr. 2 tot 20.

- Art. 2, tweede lid Jachtdecreet Vlaamse Raad 24 juli 1991

19 november 2019

P.2019.0729.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.9](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Strafvordering - Verklaringen van getuigen tegen dewelke klacht wegens meened is neergelegd - Verklaringen van getuigen die betrekking hebben op feiten die zich jaren voordien hebben voorgedaan - Beletsel voor de beoordeling van de zaak - Draagwijdte

Het recht op een eerlijk proces, zoals vastgelegd in artikel 6 EVRM, belet de strafrechter niet bij de beoordeling van de schuld van een beklaagde aan een strafbaar feit rekening te houden met voor die rechter onder eed afgelegde verklaringen van getuigen, tegen wie die beklaagde zich burgerlijke partij heeft gesteld voor de onderzoeksrechter wegens meened, noch met voor die rechter onder eed afgelegde verklaringen van getuigen die betrekking hebben op feiten die zich jaren daarvoor hebben afgespeeld (1). (1) Cass. 6 oktober 2010, AR P.09.0635.F, AC 2010, nr. 577 met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.

12 november 2019

P.2019.0566.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#)

AC nr. ...

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN

GERECHTELIJK ONDERZOEK

Gerechtigd onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Voorrecht van rechtsmacht

Uit de arresten nr. 9/2018 van 1 februari 2018, nr. 35/2018 van 22 maart 2018 en nr. 31/2019 van 28 februari 2019 van het Grondwettelijk Hof volgt dat ingeval van een gerechtelijk onderzoek lastens de in artikel 479 Wetboek van Strafvordering bedoelde magistraten, andere dan die bedoeld in artikel 481 van dat wetboek, bij het afsluiten van dat onderzoek de rechtspleging wat hen en de daders van een samenhangend misdrijf betreft moet worden geregeld overeenkomstig de gemeenrechtelijke regels van de strafrechtspleging; de vraag rijst of het ontzeggen van een dergelijke procedure aan een verdachte niet-houder van het voorrecht van rechtsmacht en de daaruit voortvloeiende mogelijkheid van aanhangig making bij de vonnisgerechten door de procureur des Konings met een rechtstreekse dagvaarding in de omstandigheden van de zaak, om reden dat bij afsluiten van het onderzoek door een raadsheer-onderzoeksrechter de strafvervolgning is vervallen (door minnelijke schikking) lastens de medeverdachte die magistraat is, geen schending inhoudt van de artikelen 10 en 11 Grondwet, zodat er grond is tot het stellen van prejudiciële vragen aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

19 januari 2021

P.2019.0811.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210119.2N.9](#)

AC nr. ...

Gerechtigd onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Voorrecht van rechtsmacht

Uit de arresten nr. 9/2018 van 1 februari 2018, nr. 35/2018 van 22 maart 2018 en nr. 31/2019 van 28 februari 2019 van het Grondwettelijk Hof volgt dat ingeval van een gerechtelijk onderzoek lastens de in artikel 479 Wetboek van Strafvordering bedoelde magistraten, andere dan die bedoeld in artikel 481 van dat wetboek, bij het afsluiten van dat onderzoek de rechtspleging wat hen en de daders van een samenhangend misdrijf betreft moet worden geregeld overeenkomstig de gemeenrechtelijke regels van de strafrechtspleging; de vraag rijst of het ontzeggen van een dergelijke procedure aan een verdachte niet-houder van het voorrecht van rechtsmacht en de daaruit voortvloeiende mogelijkheid van aanhangig making bij de vonnisgerechten door de procureur des Konings met een rechtstreekse dagvaarding in de omstandigheden van de zaak, om reden dat bij afsluiten van het onderzoek door een raadsheer-onderzoeksrechter de strafvervolgning is vervallen (door minnelijke schikking) lastens de medeverdachte die magistraat is, geen schending inhoudt van de artikelen 10 en 11 Grondwet, zodat er grond is tot het stellen van prejudiciële vragen aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

19 januari 2021

P.2019.0811.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210119.2N.9](#)

AC nr. ...

Gerechtigd onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Verhoor van de verdachte - Artikel 47bis (oud) Wetboek van Strafvordering - Bijstand van een raadsman - Tussenkost van de raadsman in het verhoor - Draagwijdte

Noch uit artikel 6 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, noch uit artikel 47bis (oud) Wetboek van Strafvordering volgt dat de rechter geen acht mag slaan op het verhoor van een verdachte omdat diens raadsman zich tijdens dat verhoor niet zou hebben beperkt tot het houden van toezicht op de naleving van de rechten van die verdachte, maar zich actief in het verhoor zou hebben gemengd (1). (1) Zie Cass. 24 januari 2012, AR P.12.0106.N, AC 2012, nr. 64; T. DECAIGNY, M. COLETTE en P. DE HERT, "Wet consultatie- en bijstandsrecht. Wet van 13 augustus 2011 als antwoord op Salduz-rechtspraak", NJW 2011, 531.

12 november 2019

P.2019.0594.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.2](#)

AC nr. ...

Gerechtigd onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Verhoor van de verdachte - Artikel 47bis (oud) Wetboek van Strafvordering - Bijstand van een raadsman - Tussenkoms van de raadsman in het verhoor - Draagwijdte

Noch uit artikel 6 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, noch uit artikel 47bis (oud) Wetboek van Strafvordering volgt dat de rechter geen acht mag slaan op het verhoor van een verdachte omdat diens raadsman zich tijdens dat verhoor niet zou hebben beperkt tot het houden van toezicht op de naleving van de rechten van die verdachte, maar zich actief in het verhoor zou hebben gemengd (1). (1) Zie Cass. 24 januari 2012, AR P.12.0106.N, AC 2012, nr. 64; T. DECAIGNY, M. COLETTE en P. DE HERT, "Wet consultatie- en bijstandsrecht. Wet van 13 augustus 2011 als antwoord op Salduz-rechtspraak", NJW 2011, 531.

12 november 2019

P.2019.0594.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.2](#)

AC nr. ...

OPSPORINGSONDERZOEK

Opsporingsonderzoek - Algemeen - Rechtstreekse dagvaarding voor het vonnisgerecht - Voorrecht van rechtsmacht

Uit de arresten nr. 9/2018 van 1 februari 2018, nr. 35/2018 van 22 maart 2018 en nr. 31/2019 van 28 februari 2019 van het Grondwettelijk Hof volgt dat ingeval van een gerechtelijk onderzoek lastens de in artikel 479 Wetboek van Strafvordering bedoelde magistraten, andere dan die bedoeld in artikel 481 van dat wetboek, bij het afsluiten van dat onderzoek de rechtspleging wat hen en de daders van een samenhangend misdrijf betreft moet worden geregeld overeenkomstig de gemeenrechtelijke regels van de strafrechtspleging; de vraag rijst of het ontzeggen van een dergelijke procedure aan een verdachte niet-houder van het voorrecht van rechtsmacht en de daaruit voortvloeiende mogelijkheid van aanhangig making bij de vonnisgerechten door de procureur des Konings met een rechtstreekse dagvaarding in de omstandigheden van de zaak, om reden dat bij afsluiten van het onderzoek door een raadsheer-onderzoeksrechter de strafvervolgning is vervallen (door minnelijke schikking) lastens de medeverdachte die magistraat is, geen schending inhoudt van de artikelen 10 en 11 Grondwet, zodat er grond is tot het stellen van prejudiciële vragen aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

19 januari 2021

P.2019.0811.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210119.2N.9](#)

AC nr. ...

Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Huiszoeking - Vaststelling van overtreding - Verdovende middelen - Artikel 6bis, Drugswet - Ruimten bestemd voor de vervaardiging van verdovende middelen - Huiszoeking zonder bevel - Vereiste van ernstige en objectieve aanwijzingen - Politie informatie

Politionele informatie waarvan de herkomst niet uit het strafdossier blijkt, kan een ernstige en objectieve aanwijzing opleveren waardoor de officieren van gerechtelijke politie en de ambtenaren of beambten, daartoe door de Koning aangewezen, te allen tijde de lokalen mogen bezoeken welke dienen voor het vervaardigen, bereiden, bewaren of opslaan van de in de Drugswet genoemde stoffen, zonder dat die informatie moet worden bevestigd door aanvullend onderzoek, voor zover niet wordt aangevoerd dat die politionele informatie onregelmatig is verkregen.

- Art. 6bis Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid

19 november 2019

P.2019.1107.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.14](#)

AC nr. ...

Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Huiszoeking - Vaststelling van overtreding - Verdovende middelen - Artikel 6bis, Drugswet - Ruimten bestemd voor de vervaardiging van verdovende middelen - Huiszoeking zonder bevel

De toepassing van artikel 6bis, derde lid, Drugswet, dat bepaalt dat de officieren van gerechtelijke politie en de ambtenaren of beambten, daartoe door de Koning aangewezen, te allen tijde de lokalen mogen bezoeken welke dienen voor het vervaardigen, bereiden, bewaren of opslaan van de in de Drugswet genoemde stoffen, vereist het voorafgaandelijk voorhanden zijn van ernstige en objectieve aanwijzingen dat de lokalen dienen voor het vervaardigen, bereiden, bewaren of opslaan van de in de Drugswet genoemde stoffen (1). (1) Cass. 11 maart 2014, AR P.14.0382.N, AC 2014, nr. 196; Cass. 3 december 2013, AR P.13.1859.N, AC 2013, nr. 656.

- Art. 6bis Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid

19 november 2019

P.2019.1107.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.14](#)

AC nr. ...

Opsporingsonderzoek - Algemeen - Rechtstreekse dagvaarding voor het vonnisgerecht - Voorrecht van rechtsmacht

Uit de arresten nr. 9/2018 van 1 februari 2018, nr. 35/2018 van 22 maart 2018 en nr. 31/2019 van 28 februari 2019 van het Grondwettelijk Hof volgt dat ingeval van een gerechtelijk onderzoek lastens de in artikel 479 Wetboek van Strafvordering bedoelde magistraten, andere dan die bedoeld in artikel 481 van dat wetboek, bij het afsluiten van dat onderzoek de rechtspleging wat hen en de daders van een samenhangend misdrijf betreft moet worden geregeld overeenkomstig de gemeenrechtelijke regels van de strafrechtspleging; de vraag rijst of het ontzeggen van een dergelijke procedure aan een verdachte niet-houder van het voorrecht van rechtsmacht en de daaruit voortvloeiende mogelijkheid van aanhangig making bij de vonnisgerechten door de procureur des Konings met een rechtstreekse dagvaarding in de omstandigheden van de zaak, om reden dat bij afsluiten van het onderzoek door een raadsheer-onderzoeksrechter de strafvervolgning is vervallen (door minnelijke schikking) lastens de medeverdachte die magistraat is, geen schending inhoudt van de artikelen 10 en 11 Grondwet, zodat er grond is tot het stellen van prejudiciële vragen aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

19 januari 2021

P.2019.0811.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210119.2N.9](#)

AC nr. ...

ONDERZOEKSGERECHTEN

- Internering - Hoger beroep van de burgerlijke partij

Een burgerlijke partij kan hoger beroep kan instellen tegen een beslissing van de raadkamer tot internering van de inverdenkinggestelde, maar enkel wat betreft haar burgerlijke belangen; de beslissing tot internering zelf is een beslissing die valt onder de strafvordering en een burgerlijke partij beschikt niet over de vereiste hoedanigheid om die beslissing zelf aan te vechten; de kamer van inbeschuldigingstelling die kennis neemt van het hoger beroep van een burgerlijke partij tegen een beslissing over de burgerlijke rechtsvordering die is gesteund op feiten waarvoor werd geïnterneerd, is bij de beoordeling van die burgerlijke rechtsvordering niet gebonden door de interneringsbeslissing zelf die als beslissing op de strafvordering spijs dit hoger beroep onaangetast blijft; een interneringsbeslissing heeft wegens de devolutieve werking van het hoger beroep van de burgerlijke partij niet noodzakelijk tot gevolg dat de kamer van inbeschuldigingstelling op hoger beroep van de burgerlijke partij de burgerlijke rechtsvordering dient te beoordelen op grond van artikel 1386bis Burgerlijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 14, § 1, eerste zin, 18, en 82 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 202, 2° Wetboek van Strafvordering

29 oktober 2019

P.2019.0325.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.2](#)

AC nr. ...

ONSPLITSBAARHEID (GESCHIL)

- Vereffening-verdeling van een nalatenschap tussen vier erfgenamen - Staat van vereffening - Beslissing die de bezwaren van de twee eisers niet-ontvankelijk verklaart - Door de twee eisers ingesteld cassatieberoep - Laattijdig cassatieberoep van één van de eisers - Geen opsplitsbaar geschil

De omstandigheid dat het bezwaar van de eisers tegen de staat van vereffening van de notaris, dat tot doel heeft de verplichting van de eiseres te betwisten om een bedrag in de nalatenschap in te brengen, door de appelrechter op verwijzing ontvankelijk en gegrond zou kunnen worden verklaard voor zover het door de eiseres werd ingesteld, terwijl definitief zou worden beslist dat het niet ontvankelijk is voor zover het door de eiser werd ingesteld, zou tot parallelle berekeningen van de te verdelen boedel leiden maar zou de gezamenlijke tenuitvoerlegging van die beslissingen niet materieel onmogelijk maken.

- Artt. 31 en 1084 Gerechtelijk Wetboek

13 december 2019

C.2018.0234.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.1F.3](#)

AC nr. ...

OPLICHTING

- Bedrieglijk oogmerk - Afgifte of levering van de zaak - Aflopend misdrijf - Listige kunstgreep

Het wanbedrijf oplichting vereist bij de dader het oogmerk om zich bedrieglijk andermans zaak toe te eigenen en de aanwending van bedrieglijke middelen hiertoe, gevolgd door een afgifte of een levering van de zaak (1); de rechter oordeelt onaantastbaar in feite of een bepaalde gedraging een listige kunstgreep (2) is, hoe lang de dader die listige kunstgreep heeft aangewend en wanneer het slachtoffer ingevolge die listige kunstgreep de zaak heeft afgegeven of geleverd. (1) Cass. 17 februari 2015, AR P.14.1526.N, AC 2015, nr. 123; Cass. 25 oktober 1983, AR 7392, AC 1983-84, nr. 109. (2) Cass. 4 december 2012, AR P.12.0781.N, AC 2012, nr. 660 (Begrip listige kunstgreep); Cass. 17 februari 1998, AR 6326, AC 1987-88, nr. 370.

- Art. 496 Strafwetboek

26 november 2019

P.2019.0678.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.7](#)

AC nr. ...

ORDONNANTIES [ZIE: 527 WETTEN. DECRETEN. ORDONNANT

- Gescheiden ouders - Gezamenlijk ouderlijk gezag - Huisvesting van de kinderen - Gelijkmatig verdeelde huisvesting - Beoordeling - Bevoegdheid van de rechter

Krachtens artikel 374, § 2, Burgerlijk Wetboek onderzoekt de rechtbank bij gebrek aan akkoord van de ouders en in geval van gezamenlijk ouderlijk gezag, op vraag van minstens één van de ouders bij voorrang de mogelijkheid om de huisvesting van het kind op een gelijkmatige manier tussen de ouders vast te leggen; ingeval de rechtbank echter van oordeel is dat de gelijkmatig verdeelde huisvesting niet de meest passende oplossing is, kan ze beslissen om een ongelijk verdeeld verblijf vast te leggen; hoewel elke partij het bewijs moet leveren van de feiten die zij aanvoert, staat het aan de rechter om op grond van die feiten te beoordelen of de gelijkmatig verdeelde huisvesting de meest passende oplossing is; het onderdeel dat berust op de opvatting dat de ouder die de gelijkmatig verdeelde huisvesting aanvecht, moet aantonen dat deze geen voor de situatie passende oplossing is, faalt naar recht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 53.

20 januari 2020

C.2018.0514.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200120.3F.2](#)

AC nr. ...

PREJUDICIEEL GESCHIL

- Grondwettelijk Hof - Rechtszoekenden die niet in dezelfde toestand verkeren

De prejudiciële vraag van de eiseres dient niet aan het Grondwettelijk Hof te worden gesteld, wanneer die vraag geen onderscheid laakt tussen rechtzoekenden die, hoewel ze zich in dezelfde juridische toestand bevinden, aan verschillende regels zouden zijn onderworpen, maar een onderscheid tracht te maken tussen rechtzoekenden die, hoewel ze zich in een verschillende toestand bevinden, aan verschillende regels zijn onderworpen die, zonder onderscheid, van toepassing zijn op alle rechtzoekenden die zich in dezelfde toestand bevinden (1). (1) Cass. 25 april 2019, AR D.18.0014.F, AC 2019, nr. 248.

- Art. 26, §§ 1 en 2 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

13 december 2019

C.2019.0014.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.1F.8](#)

AC nr. ...

RECHTBANKEN

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Allerlei - Gescheiden ouders - Gezamenlijk ouderlijk gezag - Huisvesting van de kinderen - Gelijkmatig verdeelde huisvesting - Beoordeling - Bevoegdheid van de rechter

Krachtens artikel 374, § 2, Burgerlijk Wetboek onderzoekt de rechtbank bij gebrek aan akkoord van de ouders en in geval van gezamenlijk ouderlijk gezag, op vraag van minstens één van de ouders bij voorrang de mogelijkheid om de huisvesting van het kind op een gelijkmatige manier tussen de ouders vast te leggen; ingeval de rechtbank echter van oordeel is dat de gelijkmatig verdeelde huisvesting niet de meest passende oplossing is, kan ze beslissen om een ongelijk verdeeld verblijf vast te leggen; hoewel elke partij het bewijs moet leveren van de feiten die zij aanvoert, staat het aan de rechter om op grond van die feiten te beoordelen of de gelijkmatig verdeelde huisvesting de meest passende oplossing is; het onderdeel dat berust op de opvatting dat de ouder die de gelijkmatig verdeelde huisvesting aanvecht, moet aantonen dat deze geen voor de situatie passende oplossing is, faalt naar recht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 53.

20 januari 2020

C.2018.0514.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200120.3F.2](#)

AC nr. ...

RECHTEN VAN DE MENS

INTERNATIONAAL VERDRAG BURGERRECHTEN EN POLITIEKE RECHTEN

International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 15 - Artikel 15.1 - Legaliteitsbeginsel - Toepassing van de wet in de tijd - Aanranding van de eerbaarheid en verkrachting - Wet van 1 februari 2016 die de misdrijfomschrijving wijzigt na het plegen van het misdrijf - Draagwijdte

Uit het legaliteitsbeginsel zoals het is verwoord in artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en artikel 2 Strafwetboek volgt dat indien de wetgever een misdrijfomschrijving heeft gewijzigd na het plegen van het misdrijf, de rechter een beklagde in beginsel slechts schuldig kan verklaren indien hij vaststelt dat dit misdrijf strafbaar is zowel onder de oude als onder de nieuwe wet; het legaliteitsbeginsel verzet zich er evenwel niet tegen dat de rechter oordeelt dat de nieuwe wet slechts de weergave is van de oude wet zoals die door de rechtspraak werd toegepast en de nieuwe wet derhalve geen toevoeging bevat van enig constitutief bestanddeel.

12 november 2019

P.2019.0566.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#)

AC nr. ...

International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 15 - Artikel 15.1 - Legaliteitsbeginsel - Toepassing van de wet in de tijd - Aanranding van de eerbaarheid en verkrachting - Wet van 1 februari 2016 die de misdrijfomschrijving wijzigt na het plegen van het misdrijf - Draagwijdte

Uit het legaliteitsbeginsel zoals het is verwoord in artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en artikel 2 Strafwetboek volgt dat indien de wetgever een misdrijfomschrijving heeft gewijzigd na het plegen van het misdrijf, de rechter een beklagde in beginsel slechts schuldig kan verklaren indien hij vaststelt dat dit misdrijf strafbaar is zowel onder de oude als onder de nieuwe wet; het legaliteitsbeginsel verzet zich er evenwel niet tegen dat de rechter oordeelt dat de nieuwe wet slechts de weergave is van de oude wet zoals die door de rechtspraak werd toegepast en de nieuwe wet derhalve geen toevoeging bevat van enig constitutief bestanddeel.

12 november 2019

P.2019.0566.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#)

AC nr. ...

VERDRAG RECHTEN VAN DE MENS

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Hoger beroep - Burgerlijke zaken - Vorm - Akte van hoger beroep - Vermelding van de woonplaats - Draagwijdte - Invloed van de tenuitvoerlegging van een rechterlijke beslissing

Het feit dat de tenuitvoerlegging van een rechterlijke beslissing inherent deel uitmaakt van het proces in de zin van artikel 6 EVRM, heeft geen invloed op de draagwijdte van het vereiste van artikel 1057, eerste lid, 2°, Gerechtelijk Wetboek.

- Art. 6.1 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden
- Art. 1057, al. 1 en 2 Gerechtelijk Wetboek

3 januari 2020

C.2019.0009.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200103.1F.6](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Gevolg - Beoordeling

De rechter die vaststelt dat de vereiste van de redelijke termijn is miskend, oordeelt onaantastbaar op welke wijze die miskening moet worden geredimeerd; bij die beoordeling kan de rechter onder meer de ernst van de overschrijding van de redelijke termijn-vereiste alsook de noodzaak voor de samenleving om alsnog de bewezen verklaarde feiten te bestraffen, in aanmerking nemen; uit artikel 6.1 EVRM of uit art. 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering volgt niet de verplichting om bij die beoordeling de oorzaak van de overschrijding van de redelijke termijn in aanmerking te nemen.

29 oktober 2019 P.2019.0776.N [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.6](#) AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Privé-communicaties - Opname door een deelnemer zonder medeweten van de andere deelnemer - Gebruik in rechte - Recht op bescherming van het privéleven

De in artikel 8 EVRM bepaalde bescherming van het privéleven strekt zich uit tot de privécommunicatie; elk gebruik van een zonder medeweten van de andere deelnemers opgenomen privé-communicatie waaraan men zelf deelneemt, kan een inbreuk op de voormelde bepaling zijn; het staat aan de rechter te beoordelen of dit gebruik is toegestaan en hierover te beslissen op grond van de feitelijke gegevens van de zaak, rekening houdend met de redelijke privacyverwachting die de deelnemers daarvan konden hebben en die onder meer betrekking heeft op de inhoud en de omstandigheden waarin het gesprek plaatsvond; de rechter kan daartoe ook acht slaan op het doel dat met het gebruik van de opname wordt beoogd, alsook op de hoedanigheid van de deelnemers en van de bestemming van de opname (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 85.

- Art. 8 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

29 januari 2020 P.2019.1003.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200129.3](#) AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op toegang tot de rechter - Veroordeling bij verstek - Informatie over rechtsmiddelen aan beklagde

Artikel 6.1 EVRM vereist dat het exploitatiewaard bij de verstekbeslissing aan de beklagde wordt betekend, hem informeert over het recht op tegen die beslissing verzet aan te tekenen en de termijn om dat te doen; deze vermeldingen hebben tot doel om de bestemming van de akte toe te laten te beslissen over het al dan niet instellen van een rechtsmiddel, tijdig en met inachtneming van de vormvoorschriften (1); het verzuim om die informatie te vermelden is geen grond tot nietigheid van de betekening en heeft enkel tot gevolg dat het de rechter verboden is de niet-ontvankelijkheid uit te spreken van het rechtsmiddel dat laattijdig werd ingesteld of met miskenning van de vormvereisten die voorgeschreven zijn door de bepalingen waarvan de inhoud niet werd meegedeeld. (1) Cass. 28 juni 2017, AR P.17.0490.F, AC 2017, nr. 428.

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

26 november 2019 P.2019.0556.N [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.10](#) AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht op een eerlijk proces - Bijstand van een raadsman - Verhoor van de verdachte - Artikel 47bis (oud) Wetboek van Strafvordering - Tussenkoms van de raadsman in het verhoor - Draagwijdte

Noch uit artikel 6 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, noch uit artikel 47bis (oud) Wetboek van Strafvordering volgt dat de rechter geen acht mag slaan op het verhoor van een verdachte omdat diens raadsman zich tijdens dat verhoor niet zou hebben beperkt tot het houden van toezicht op de naleving van de rechten van die verdachte, maar zich actief in het verhoor zou hebben gemengd (1). (1) Zie Cass. 24 januari 2012, AR P.12.0106.N, AC 2012, nr. 64; T. DECAIGNY, M. COLETTE en P. DE HERT, "Wet consultatie- en bijstandsrecht. Wet van 13 augustus 2011 als antwoord op Salduz-rechtspraak", NJW 2011, 531.

12 november 2019 P.2019.0594.N [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.2](#) AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Verklaringen van getuigen tegen dewelke klacht wegens meened is neergelegd - Verklaringen van getuigen die betrekking hebben op feiten die zich jaren voordien hebben voorgedaan - Beletsel voor de beoordeling van de zaak - Draagwijdte

Het recht op een eerlijk proces, zoals vastgelegd in artikel 6 EVRM, belet de strafrechter niet bij de beoordeling van de schuld van een beklaagde aan een strafbaar feit rekening te houden met voor die rechter onder eed afgelegde verklaringen van getuigen, tegen wie die beklaagde zich burgerlijke partij heeft gesteld voor de onderzoeksrechter wegens meened, noch met voor die rechter onder eed afgelegde verklaringen van getuigen die betrekking hebben op feiten die zich jaren daarvoor hebben afgespeeld (1). (1) Cass. 6 oktober 2010, AR P.09.0635.F, AC 2010, nr. 577 met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.

12 november 2019

P.2019.0566.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Verklaringen van getuigen tegen dewelke klacht wegens meened is neergelegd - Verklaringen van getuigen die betrekking hebben op feiten die zich jaren voordien hebben voorgedaan - Beletsel voor de beoordeling van de zaak - Draagwijdte

Het recht op een eerlijk proces, zoals vastgelegd in artikel 6 EVRM, belet de strafrechter niet bij de beoordeling van de schuld van een beklaagde aan een strafbaar feit rekening te houden met voor die rechter onder eed afgelegde verklaringen van getuigen, tegen wie die beklaagde zich burgerlijke partij heeft gesteld voor de onderzoeksrechter wegens meened, noch met voor die rechter onder eed afgelegde verklaringen van getuigen die betrekking hebben op feiten die zich jaren daarvoor hebben afgespeeld (1). (1) Cass. 6 oktober 2010, AR P.09.0635.F, AC 2010, nr. 577 met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.

12 november 2019

P.2019.0566.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 7 - Artikel 7.1 - Legaliteitsbeginsel - Toepassing van de wet in de tijd - Aanranding van de eerbaarheid en verkrachting - Wet van 1 februari 2016 die de misdrijfomschrijving wijzigt na het plegen van het misdrijf - Draagwijdte

Uit het legaliteitsbeginsel zoals het is verwoord in artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en artikel 2 Strafwetboek volgt dat indien de wetgever een misdrijfomschrijving heeft gewijzigd na het plegen van het misdrijf, de rechter een beklaagde in beginsel slechts schuldig kan verklaren indien hij vaststelt dat dit misdrijf strafbaar is zowel onder de oude als onder de nieuwe wet; het legaliteitsbeginsel verzet zich er evenwel niet tegen dat de rechter oordeelt dat de nieuwe wet slechts de weergave is van de oude wet zoals die door de rechtspraak werd toegepast en de nieuwe wet derhalve geen toevoeging bevat van enig constitutief bestanddeel.

12 november 2019

P.2019.0566.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 7 - Artikel 7.1 - Legaliteitsbeginsel - Toepassing van de wet in de tijd - Aanranding van de eerbaarheid en verkrachting - Wet van 1 februari 2016 die de misdrijfomschrijving wijzigt na het plegen van het misdrijf - Draagwijdte

Uit het legaliteitsbeginsel zoals het is verwoord in artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en artikel 2 Strafwetboek volgt dat indien de wetgever een misdrijfomschrijving heeft gewijzigd na het plegen van het misdrijf, de rechter een beklaagde in beginsel slechts schuldig kan verklaren indien hij vaststelt dat dit misdrijf strafbaar is zowel onder de oude als onder de nieuwe wet; het legaliteitsbeginsel verzet zich er evenwel niet tegen dat de rechter oordeelt dat de nieuwe wet slechts de weergave is van de oude wet zoals die door de rechtspraak werd toegepast en de nieuwe wet derhalve geen toevoeging bevat van enig constitutief bestanddeel.

12 november 2019

P.2019.0566.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht op een eerlijk proces - Bijstand van een raadsman - Verhoor van de verdachte - Artikel 47bis (oud) Wetboek van Strafvordering - Tussenkoms van de raadsman in het verhoor - Draagwijdte

Noch uit artikel 6 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, noch uit artikel 47bis (oud) Wetboek van Strafvordering volgt dat de rechter geen acht mag slaan op het verhoor van een verdachte omdat diens raadsman zich tijdens dat verhoor niet zou hebben beperkt tot het houden van toezicht op de naleving van de rechten van die verdachte, maar zich actief in het verhoor zou hebben gemengd (1). (1) Zie Cass. 24 januari 2012, AR P.12.0106.N, AC 2012, nr. 64; T. DECAIGNY, M. COLETTE en P. DE HERT, "Wet consultatie- en bijstandsrecht. Wet van 13 augustus 2011 als antwoord op Salduz-rechtspraak", NJW 2011, 531.

12 november 2019

P.2019.0594.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.2](#)

AC nr. ...

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE)

- Legaliteitsbeginsel - Artikel 2, Strafwetboek - Toepassing van de wet in de tijd - Aanranding van de eerbaarheid en verkrachting - Wet van 1 februari 2016 die de misdrijfschrijving wijzigt na het plegen van het misdrijf - Draagwijdte

Uit het legaliteitsbeginsel zoals het is verwoord in artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en artikel 2 Strafwetboek volgt dat indien de wetgever een misdrijfschrijving heeft gewijzigd na het plegen van het misdrijf, de rechter een beklagde in beginsel slechts schuldig kan verklaren indien hij vaststelt dat dit misdrijf strafbaar is zowel onder de oude als onder de nieuwe wet; het legaliteitsbeginsel verzet zich er evenwel niet tegen dat de rechter oordeelt dat de nieuwe wet slechts de weergave is van de oude wet zoals die door de rechtspraak werd toegepast en de nieuwe wet derhalve geen toevoeging bevat van enig constitutief bestanddeel.

12 november 2019

P.2019.0566.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#)

AC nr. ...

- "Lex specialis derogat generalibus" - Waarde

Er bestaat geen algemeen rechtsbeginsel lex specialis derogat generalibus (1). (1) Cass. 8 mei 2012, AR P.11.0583.N, AC 2012, nr. 281.

19 november 2019

P.2019.0538.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.1](#)

AC nr. ...

- Legaliteitsbeginsel - Artikel 2, Strafwetboek - Toepassing van de wet in de tijd - Aanranding van de eerbaarheid en verkrachting - Wet van 1 februari 2016 die de misdrijfschrijving wijzigt na het plegen van het misdrijf - Draagwijdte

Uit het legaliteitsbeginsel zoals het is verwoord in artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en artikel 2 Strafwetboek volgt dat indien de wetgever een misdrijfschrijving heeft gewijzigd na het plegen van het misdrijf, de rechter een beklagde in beginsel slechts schuldig kan verklaren indien hij vaststelt dat dit misdrijf strafbaar is zowel onder de oude als onder de nieuwe wet; het legaliteitsbeginsel verzet zich er evenwel niet tegen dat de rechter oordeelt dat de nieuwe wet slechts de weergave is van de oude wet zoals die door de rechtspraak werd toegepast en de nieuwe wet derhalve geen toevoeging bevat van enig constitutief bestanddeel.

12 november 2019

P.2019.0566.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#)

AC nr. ...

- Burgerlijke zaken - Recht van verdediging - Afstamming - Vordering tot betwisting van vaderschap - Aard

De onmogelijkheid, voor de man wiens vaderschap wordt nagestreefd, om zijn middelen en argumenten te doen gelden in het kader van het onderzoek van de vordering tot betwisting van het vaderschap van de verweerder levert geen miskennis op van zijn recht van verdediging, dat het beginsel van het recht op tegenspraak omvat, aangezien hij partij is in de tegen hem ingeleide procedure tot onderzoek naar het vaderschap en hij in het kader daarvan alle bewijzen van zijn vaderschap zal kunnen weerleggen die door de andere partijen worden aangevoerd (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 669.

- Art. 322, eerste lid Strafwetboek

13 december 2019

C.2019.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.4](#)

AC nr. ...

- Burgerlijke zaken - Geen algemeen rechtsbeginsel van de coherentie en de procedurele loyaliteit

Er bestaat geen algemeen rechtsbeginsel van de coherentie en de procedurele loyaliteit; het middel dat de miskennen van een dergelijk beginsel aanvoert, is derhalve niet ontvankelijk (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 669.

13 december 2019

C.2019.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.4](#)

AC nr. ...

- Burgerlijke zaken - Recht van verdediging - Beginsel van het recht op tegenspraak - Geen onderscheid

De onmogelijkheid, voor de man wiens vaderschap wordt nagestreefd, om zijn middelen en argumenten te doen gelden in het kader van het onderzoek van de vordering tot betwisting van het vaderschap van de verweerder levert geen miskennen op van zijn recht van verdediging, dat het beginsel van het recht op tegenspraak omvat, aangezien hij partij is in de tegen hem ingeleide procedure tot onderzoek naar het vaderschap en hij in het kader daarvan alle bewijzen van zijn vaderschap zal kunnen weerleggen die door de andere partijen worden aangevoerd (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 669.

- Art. 322, eerste lid Strafwetboek

13 december 2019

C.2019.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.4](#)

AC nr. ...

RECHTSPLEGINGSVERGOEDING

- Beoordeling door de rechter

Uit art. 128, tweede lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat het onderzoeksgerecht ingeval van een buitenvervolginstelling in een gerechtelijk onderzoek opgestart op initiatief van meerdere burgerlijke partijen, ambtshalve elk van die in het ongelijk gestelde burgerlijke partijen dient te veroordelen tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding aan de in het gelijk gestelde in verdenkinggestelden; de omstandigheid dat een in het gelijk gestelde in verdenkinggestelde slechts de solidaire veroordeling vordert van de in het ongelijk gestelde burgerlijke partijen of de veroordeling van de ene bij gebreke aan de andere, doet daaraan geen afbreuk (1). (1) Zie Cass. 8 mei 2018, AR P.17.1274.N, AC 2018, nr. 294; Cass. 6 december 2016, AR P.15.0250.N, AC 2016, nr. 696 (wat betreft de veroordeling in solidum van beklaagden).

29 oktober 2019

P.2019.0290.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.1](#)

AC nr. ...

SOCIALE ZEKERHEID

ALGEMEEN

Algemeen - Sociaal Strafwetboek - Inbreuken op de financiering van de sociale zekerheid - Burgerlijke partijstelling door de derde benadeelde

Uit de tekst van artikel 236, eerste lid, Sociaal Strafwetboek, zoals toepasselijk van 1 juli 2011 tot 30 april 2016, volgt dat, indien de benadeelde derde zich burgerlijke partij heeft gesteld, de rechter geen ambtshalve veroordeling kan uitspreken en het stelsel van de artikelen 1382 en volgende Burgerlijk Wetboek en de artikelen 3 en 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan worden toegepast.

- Art. 236, eerste lid Wetboek van Strafvordering

- Artt. 3 en 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 1382 Burgerlijk Wetboek

19 november 2019

P.2019.0538.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.1](#)

AC nr. ...

Algemeen - Sociale zekerheidsbijdragen - Onbetaald gebleven sociale zekerheidsbijdragen - Aansprakelijkheid zaakvoerders, gewezen zaakvoerders, bestuurders en andere personen - Grondslag

De artikelen 265, § 2, eerste lid, Wetboek van Vennootschappen zoals toepasselijk tot 30 april 2018, en XX.226, eerste lid, Wetboek economisch recht, staan niet eraan in de weg dat de in die bepalingen bedoelde personen op grond van artikel 1382 Burgerlijk Wetboek aansprakelijk kunnen worden gesteld voor de schade veroorzaakt door het door hun fout onbetaald blijven van de sociale zekerheidsbijdragen.

- Art. 265, § 2, eerste lid Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

- Art. 1382 Burgerlijk Wetboek

19 november 2019

P.2019.0538.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.1](#)

AC nr. ...

WERKNEMERS

Werknemers - Werkgevers - Bijdragevermindering - Doelgroepvermindering - Herstructurerings - Nieuwe werkgever - Begrip

Uit de samenhang tussen de artikelen, 335, eerste lid, 353bis Programmawet (I) van 24 december 2002; het in deze toepasselijke artikel 28/1, tweede lid, 2°, van het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het Hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen; artikel 1, § 1, 4° en 8°, van het koninklijk besluit van 9 maart 2006 betreffende het activerend beleid bij herstructurerings, volgt dat opdat een werkgever als een nieuwe werkgever in de zin van artikel 28/1, tweede lid, 2°, KB 16 mei 2003 kan worden aangezien, hij niet alleen een andere juridische entiteit moet zijn, maar tevens dat de door deze werkgever geëxploiteerde onderneming niet kan worden beschouwd als dezelfde technische bedrijfseenheid als de onderneming in herstructurering of de failliet verklaarde onderneming (1). (1) Zie concl. OM.

9 december 2019

S.2019.0017.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191209.3N.7](#)

AC nr. ...

STRAF

ANDERE STRAFFEN

Andere Straffen - Allerlei - Rijverbod - Tijdelijk buitenlands rijbewijs - Straftoemeting - Criteria

De appelrechters die een geldboete en een rijverbod opleggen wegens de tenlastelegging rijden zonder houder te zijn van een rijbewijs, laten na, gelet op het arrest C-195/16 van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 26 oktober 2017, bij de beoordeling van de ernst van de aan de eiser ten laste gelegde feiten en de zwaarte van de hem op te leggen sanctie, rekening te houden met de in Frankrijk verworven rijbevoegdheid van de beklaagde, zoals bevestigd door het tijdelijk certificaat; daardoor is de opgelegde bestraffing niet naar recht verantwoord.

- Artt. 21 en 30 KB 16 maart 1968 tot coördinatie van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer

- Art. 195 Wetboek van Strafvordering

10 december 2019

P.2019.0877.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.2N.12](#)

AC nr. ...

AUTRES PEINES

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Begrip - Voorwaarde - Toepassing

Illegale vermogensvoordelen als bedoeld in artikel 42, 3°, Strafwetboek omvatten zowel goederen en waarden als elk economisch voordeel uit een misdrijf, op voorwaarde dat er een causaal verband bestaat tussen het misdrijf en het vermogensvoordeel; het enkele feit dat een belastingplichtige bedrieglijk het bestaan van een buitenlandse rekening verzwijgt voor de fiscale administratie en door dat misdrijf het onderzoek van die administratie verhindert, impliceert niet dat die rekening of het saldo erop een vermogensvoordeel is dat voortvloeit uit die verzwijging en dienvolgens het voorwerp kan uitmaken van een witwasmisdrijf.

- Art. 43, 3° Strafwetboek

19 november 2019

P.2019.0861.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.5](#)

AC nr. ...

GELDBOETE EN OPDECIEMEN

Geldboete en opdecimen - Tijdelijk buitenlands rijbewijs - Straftoemeting - Criteria

De appelrechters die een geldboete en een rijverbod opleggen wegens de tenlastelegging rijden zonder houder te zijn van een rijbewijs, laten na, gelet op het arrest C-195/16 van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 26 oktober 2017, bij de beoordeling van de ernst van de aan de eiser ten laste gelegde feiten en de zwaarte van de hem op te leggen sanctie, rekening te houden met de in Frankrijk verworven rijbevoegdheid van de beklagde, zoals bevestigd door het tijdelijk certificaat; daardoor is de opgelegde bestraffing niet naar recht verantwoord.

- Artt. 21 en 30 KB 16 maart 1968 tot coördinatie van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer

- Art. 195 Wetboek van Strafvordering

10 december 2019

P.2019.0877.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.2N.12](#)

AC nr. ...

Geldboete en opdecimen - Rechtspersonen

Het bestreden vonnis dat een rechtspersoon wegens inbreuk op de artikelen 29 en 41, §1, 4° Wet Goederenvervoer veroordeelt tot een geldboete van 500 euro, waarvan de helft met uitstel voor een duur van één jaar, schendt art. 41bis Strafwetboek door te veroordelen tot een hogere geldboete dan het maximum.

- Artt. 29 en 41, § 1, 4° Wet 15 juli 2013 betreffende het reizigersvervoer over de weg en houdende uitvoering van de Verordening (EG) nr. 1071/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden

29 oktober 2019

P.2019.0503.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.4](#)

AC nr. ...

SAMENLOOP

Samenloop - Eendaadse - Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende uitlevering - Eendaadse samenloop van misdrijven door eenheid van verwezenlijking - In aanmerking te nemen kwalificaties

Wanneer de feiten waarvoor Marokko aan België de uitlevering vraagt, een eendaadse samenloop van misdrijven vormen in de zin van artikel 65 Strafwetboek, dient de uitleveringsrechter de verjaring te onderzoeken ten aanzien van het zwaarste misdrijf; indien één enkel feit voor verschillende kwalificaties vatbaar is (1), kan die rechter vaststellen dat de verjaring, op het ogenblik waarop hij uitspraak doet, volgens de wetgeving van de verzoekende Staat of van de aangezochte Staat niet is ingetreden voor de feiten zoals ze respectievelijk, volgens die beide wetgevingen, zijn gekwalificeerd. (1) Dit wil zeggen dat dezelfde materiële handeling een eendaadse samenloop van misdrijven vormt door eenheid van verwezenlijking, namelijk het eerste geval bedoeld in art. 65, eerste lid, Strafwetboek, dat vervolgens de eendaadse samenloop vermeldt door eenheid van opzet, namelijk het geval waarin "verschillende misdrijven die tegelijkertijd aan dezelfde rechter worden voorgelegd, de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet" (zie TH. MOREAU en D. VANDERMEERSCH, *Éléments de droit pénal*, La Chartre, 2019, p. 351-356). De eiser voerde aan dat in dergelijk geval, gelet op artikel 8.1 van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende uitlevering - luidens hetwelk "geen uitlevering wordt toegestaan indien, volgens de wetgeving van de verzoekende of van de aangezochte Partij, verjaring van de vordering of van de straf is ingetreden" -, de verjaring beoordeeld moet worden ten aanzien van dezelfde kwalificatie van de feiten voor de twee betrokken landen. Het OM concludeerde dat het middel faalde naar recht, aangezien die oplossing in werkelijkheid deze is die wordt toegepast op de materiële samenloop van misdrijven (bedoeld in de artt. 58 tot 64 en 82 Strafwetboek), namelijk het geval - dat geen eendaadse samenloop vormt - waarin iemand vervolgd wordt voor verschillende feiten die elk een misdrijf vormen en waarin, inderdaad, "de verjaring voor elk misdrijf apart moet worden beoordeeld" (D. VANDERMEERSCH, *Éléments de droit pénal et de procédure pénale*, La Chartre, 2015, p. 492). (M.N.B.)

- Art. 8. Overeenkomst van 7 juli 1997 tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende uitlevering

- Art. 65 Strafwetboek

15 januari 2020

P.2019.1126.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200115.2F.4](#)

AC nr. ...

STRAFUITVOERING

- Strafvuiveringsrechtbank - Voorlopige invrijheidstelling - Herroeping - Verplichte melding van datum voor nieuw verzoek

Krachtens artikel 68, § 5, tweede en derde lid Wet Strafvuivering bepaalt de stravuiveringsrechtbank die een voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied herroept, in haar vonnis de datum waarop de veroordeelde een nieuw verzoek kan indienen, behoudens in geval van een herroeping overeenkomstig artikel 64, 1°, zijnde het niet toepasselijke geval waarbij bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing wordt vastgesteld dat de veroordeelde tijdens de proeftermijn een wanbedrijf of een misdaad, of een gelijkwaardig misdrijf dat in aanmerking genomen wordt overeenkomstig artikel 99bis Strafwetboek, heeft gepleegd; het vonnis van herroeping dat buiten deze uitzondering geen datum vermeldt waarop de veroordeelde een nieuw verzoek kan indienen, schendt vermelde bepaling.

- Art. 68, tweede en derde lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de stravuiveringsmodaliteiten

26 november 2019

P.2019.1093.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.11](#)

AC nr. ...

- Wet Strafvuivering - Artikel 47, § 1 - Strafvuiveringsrechtbank - Toekennen van stravuiveringsmodaliteiten - Beperkte detentie - Tegenaanwijzingen - Draagwijdte

Het gegeven dat voor de weigering tot het toekennen van de strafuitvoeringsmodaliteiten van voorwaardelijke invrijheidstelling, elektronisch toezicht en beperkte detentie dezelfde wettelijke tegenaanwijzingen gelden, belet de strafuitvoeringsrechtbank niet te oordelen dat met betrekking tot de ene strafuitvoeringsmodaliteit aan een tegenaanwijzing kan worden tegemoet gekomen door het opleggen van bijzondere voorwaarden, terwijl dat met betrekking tot de andere strafuitvoeringsmodaliteit niet het geval is aangezien de impact van elk van die strafuitvoeringsmodaliteiten op de mate van vrijheidsbeperking van de gedetineerde verschillend is (1). (1) Cass. 10 oktober 2007, AR P.07.1362.F, AC 2007, nr. 474.

12 november 2019

P.2019.1050.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.5](#)

AC nr. ...

- Wet Strafvordering - Artikel 47, § 1 - Strafvorderingsrechtbank - Toekennen van strafuitvoeringsmodaliteiten - Voorwaardelijke invrijheidstelling - Tegenaanwijzingen - Draagwijdte

Het gegeven dat voor de weigering tot het toekennen van de strafuitvoeringsmodaliteiten van voorwaardelijke invrijheidstelling, elektronisch toezicht en beperkte detentie dezelfde wettelijke tegenaanwijzingen gelden, belet de strafuitvoeringsrechtbank niet te oordelen dat met betrekking tot de ene strafuitvoeringsmodaliteit aan een tegenaanwijzing kan worden tegemoet gekomen door het opleggen van bijzondere voorwaarden, terwijl dat met betrekking tot de andere strafuitvoeringsmodaliteit niet het geval is aangezien de impact van elk van die strafuitvoeringsmodaliteiten op de mate van vrijheidsbeperking van de gedetineerde verschillend is (1). (1) Cass. 10 oktober 2007, AR P.07.1362.F, AC 2007, nr. 474.

12 november 2019

P.2019.1050.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.5](#)

AC nr. ...

- Wet Strafvordering - Artikel 47, § 1 - Strafvorderingsrechtbank - Toekennen van strafuitvoeringsmodaliteiten - Elektronisch toezicht - Tegenaanwijzingen - Draagwijdte

Het gegeven dat voor de weigering tot het toekennen van de strafuitvoeringsmodaliteiten van voorwaardelijke invrijheidstelling, elektronisch toezicht en beperkte detentie dezelfde wettelijke tegenaanwijzingen gelden, belet de strafuitvoeringsrechtbank niet te oordelen dat met betrekking tot de ene strafuitvoeringsmodaliteit aan een tegenaanwijzing kan worden tegemoet gekomen door het opleggen van bijzondere voorwaarden, terwijl dat met betrekking tot de andere strafuitvoeringsmodaliteit niet het geval is aangezien de impact van elk van die strafuitvoeringsmodaliteiten op de mate van vrijheidsbeperking van de gedetineerde verschillend is (1). (1) Cass. 10 oktober 2007, AR P.07.1362.F, AC 2007, nr. 474.

12 november 2019

P.2019.1050.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.5](#)

AC nr. ...

- Wet Strafvordering - Artikel 47, § 1 - Strafvorderingsrechtbank - Toekennen van strafuitvoeringsmodaliteiten - Elektronisch toezicht - Tegenaanwijzingen - Draagwijdte

Het gegeven dat voor de weigering tot het toekennen van de strafuitvoeringsmodaliteiten van voorwaardelijke invrijheidstelling, elektronisch toezicht en beperkte detentie dezelfde wettelijke tegenaanwijzingen gelden, belet de strafuitvoeringsrechtbank niet te oordelen dat met betrekking tot de ene strafuitvoeringsmodaliteit aan een tegenaanwijzing kan worden tegemoet gekomen door het opleggen van bijzondere voorwaarden, terwijl dat met betrekking tot de andere strafuitvoeringsmodaliteit niet het geval is aangezien de impact van elk van die strafuitvoeringsmodaliteiten op de mate van vrijheidsbeperking van de gedetineerde verschillend is (1). (1) Cass. 10 oktober 2007, AR P.07.1362.F, AC 2007, nr. 474.

12 november 2019

P.2019.1050.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.5](#)

AC nr. ...

- Wet Strafvordering - Artikel 47, § 1 - Strafvorderingsrechtbank - Toekennen van strafuitvoeringsmodaliteiten - Beperkte detentie - Tegenaanwijzingen - Draagwijdte

Het gegeven dat voor de weigering tot het toekennen van de strafuitvoeringsmodaliteiten van voorwaardelijke invrijheidstelling, elektronisch toezicht en beperkte detentie dezelfde wettelijke tegenaanwijzingen gelden, belet de strafuitvoeringsrechtbank niet te oordelen dat met betrekking tot de ene strafuitvoeringsmodaliteit aan een tegenaanwijzing kan worden tegemoet gekomen door het opleggen van bijzondere voorwaarden, terwijl dat met betrekking tot de andere strafuitvoeringsmodaliteit niet het geval is aangezien de impact van elk van die strafuitvoeringsmodaliteiten op de mate van vrijheidsbeperking van de gedetineerde verschillend is (1). (1) Cass. 10 oktober 2007, AR P.07.1362.F, AC 2007, nr. 474.

12 november 2019

P.2019.1050.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.5](#)

AC nr. ...

- Wet Strafvordering - Artikel 47, § 1 - Strafvorderingsrechtbank - Toekennen van strafuitvoeringsmodaliteiten - Voorwaardelijke invrijheidstelling - Tegenaanwijzingen - Draagwijdte

Het gegeven dat voor de weigering tot het toekennen van de strafuitvoeringsmodaliteiten van voorwaardelijke invrijheidstelling, elektronisch toezicht en beperkte detentie dezelfde wettelijke tegenaanwijzingen gelden, belet de strafuitvoeringsrechtbank niet te oordelen dat met betrekking tot de ene strafuitvoeringsmodaliteit aan een tegenaanwijzing kan worden tegemoet gekomen door het opleggen van bijzondere voorwaarden, terwijl dat met betrekking tot de andere strafuitvoeringsmodaliteit niet het geval is aangezien de impact van elk van die strafuitvoeringsmodaliteiten op de mate van vrijheidsbeperking van de gedetineerde verschillend is (1). (1) Cass. 10 oktober 2007, AR P.07.1362.F, AC 2007, nr. 474.

12 november 2019

P.2019.1050.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.5](#)

AC nr. ...

STRAFVORDERING

- Verhoor van de verdachte - Artikel 47bis (oud) Wetboek van Strafvordering - Bijstand van een raadsman - Tussenkoms van de raadsman in het verhoor - Draagwijdte

Noch uit artikel 6 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, noch uit artikel 47bis (oud) Wetboek van Strafvordering volgt dat de rechter geen acht mag slaan op het verhoor van een verdachte omdat diens raadsman zich tijdens dat verhoor niet zou hebben beperkt tot het houden van toezicht op de naleving van de rechten van die verdachte, maar zich actief in het verhoor zou hebben gemengd (1). (1) Zie Cass. 24 januari 2012, AR P.12.0106.N, AC 2012, nr. 64; T. DECAIGNY, M. COLETTE en P. DE HERT, "Wet consultatie- en bijstandsrecht. Wet van 13 augustus 2011 als antwoord op Salduz-rechtspraak", NJW 2011, 531.

12 november 2019

P.2019.0594.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.2](#)

AC nr. ...

- Verhoor van de verdachte - Artikel 47bis (oud) Wetboek van Strafvordering - Bijstand van een raadsman - Tussenkoms van de raadsman in het verhoor - Draagwijdte

Noch uit artikel 6 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, noch uit artikel 47bis (oud) Wetboek van Strafvordering volgt dat de rechter geen acht mag slaan op het verhoor van een verdachte omdat diens raadsman zich tijdens dat verhoor niet zou hebben beperkt tot het houden van toezicht op de naleving van de rechten van die verdachte, maar zich actief in het verhoor zou hebben gemengd (1). (1) Zie Cass. 24 januari 2012, AR P.12.0106.N, AC 2012, nr. 64; T. DECAIGNY, M. COLETTE en P. DE HERT, "Wet consultatie- en bijstandsrecht. Wet van 13 augustus 2011 als antwoord op Salduz-rechtspraak", NJW 2011, 531.

12 november 2019

P.2019.0594.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.2](#)

AC nr. ...

SUCCESSIERECHTEN

- Aannemelijk passief van de nalatenschap - Schulden aangenomen bij toepassing van artikel 33, vierde lid, W.Succ. - Schenking door schulderkenning

Bij een schenking door schulderkenning houdt de door de schenker aangegane schuld geen verband met een tegenprestatie die leidt tot het behoud van de gelden in het actief, maar houdt verband met de bedoeling van de schenker om de begiftigde te bevoordelen; de schulderkenning heeft niet tot gevolg dat de schenker een schuld aangaat die het behoud van een goed als onmiddellijke en rechtstreekse oorzaak heeft (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 33 Wetboek van Successierechten

23 januari 2020

F.2016.0140.N

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200123.1N.1](#)

AC nr. ...

- Artikel 5, Wetboek Successierechten - Beding van ongelijke verdeling - Overbedeelde goederen - Berekening van de belasting

Uit de artikelen 5, 48, § 1, Tabel I, en 48, § 2, Wetboek Successierechten volgt dat de overlevende echtgenoot die ingevolge een beding van ongelijke verdeling meer in zijn kavel verkrijgt dan de helft van de gemeenschap, afzonderlijk belast wordt op de waarde van de roerende en onroerende goederen die hij meer heeft verkregen dan bij een gelijke verdeling in natura van de gemeenschap (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 5, 48, § 1, Tabel I, en 48, § 2 Wetboek van Successierechten

28 november 2019

F.2018.0089.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191128.1N.3](#)

AC nr. ...

- Aannemelijk passief van de nalatenschap - Bestaande schuld op de dag van het overlijden - Overbedelingsschuld - Bewijslast

Uit de artikelen 27 en 29 W. Succ. volgt dat een schuld slechts in het passief van de nalatenschap wordt aanvaard indien de erfopvolgers het bestaan en het bedrag van die schuld bewijzen en dat, wanneer de administratie op aannemelijk wijze aanvoert dat een schuld reeds voor het overlijden kan zijn terugbetaald, zij tevens aantonen dat die schuld op de dag van het overlijden nog niet was voldaan; aangezien het nog niet terugbetaald zijn van de schuld een negatief feit betreft, volstaat het dat de erfopvolgers de waarschijnlijkheid van dat feit aantonen (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 27 en 29 Wetboek van Successierechten

23 januari 2020

F.2016.0140.N

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200123.1N.1](#)

AC nr. ...

TAALGEBRUIK

GERECHTSZAKEN (WET 15 JUNI 1935)

Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In eerste aanleg - Strafzaken - Toezicht door het Hof - Verzoek tot verwijzing naar een andere rechtscollege van dezelfde rang - Omstandigheden van de zaak - Aard - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

De rechter mag een verzoek om taalwijziging als bedoeld in artikel 23 Taalwet Gerechtszaken afwijzen indien er objectieerbare omstandigheden zijn eigen aan de zaak die maken dat het aangewezen is dat hijzelf de zaak beoordeelt; de rechter oordeelt onaantastbaar in feite over het bestaan van dergelijke omstandigheden maar het Hof gaat evenwel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen (1). (1) Cass. 10 november 2015, AR P.14.1296.N, AC 2015, nr. 666.

- Art. 23, tweede en vierde lid Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

19 november 2019

P.2019.0758.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.11](#)

AC nr. ...

TUSSENKOMST

- Afstamming - Vordering tot betwisting van vaderschap - Aard

De man wiens vaderschap wordt nagestreefd en die het vaderschap van het kind niet opeist, heeft noch het vereiste belang noch de vereiste hoedanigheid om in de procedure tot betwisting van het vaderschap tussen te komen; wanneer hij in het kader van de vordering tot onderzoek van het vaderschap in de zaak is betrokken door dezelfde dagvaarding als die welke tot betwisting van het vaderschap strekt, kan hij bijgevolg zijn middelen en argumenten tegen de vordering tot betwisting van het vaderschap niet aanvoeren (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 669.

- Art. 318, § 1 Burgerlijk Wetboek

13 december 2019

C.2019.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.4](#)

AC nr. ...

UITLEVERING

- Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko - Eendaadse samenloop van misdrijven door eenheid van verwezenlijking - Onderzoek van de mogelijke verjaring van de feiten - In aanmerking te nemen kwalificaties

Wanneer de feiten waarvoor Marokko aan België de uitlevering vraagt, een eendaadse samenloop van misdrijven vormen in de zin van artikel 65 Strafwetboek, dient de uitleveringsrechter de verjaring te onderzoeken ten aanzien van het zwaarste misdrijf; indien één enkel feit voor verschillende kwalificaties vatbaar is (1), kan die rechter vaststellen dat de verjaring, op het ogenblik waarop hij uitspraak doet, volgens de wetgeving van de verzoekende Staat of van de aangezochte Staat niet is ingetreden voor de feiten zoals ze respectievelijk, volgens die beide wetgevingen, zijn gekwalificeerd. (1) Dit wil zeggen dat dezelfde materiële handeling een eendaadse samenloop van misdrijven vormt door eenheid van verwezenlijking, namelijk het eerste geval bedoeld in art. 65, eerste lid, Strafwetboek, dat vervolgens de eendaadse samenloop vermeldt door eenheid van opzet, namelijk het geval waarin "verschillende misdrijven die tegelijkertijd aan dezelfde rechter worden voorgelegd, de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet" (zie TH. MOREAU en D. VANDERMEERSCH, *Éléments de droit pénal*, La Charte, 2019, p. 351-356). De eiser voerde aan dat in dergelijk geval, gelet op artikel 8.1 van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende uitlevering - luidens hetwelk "geen uitlevering wordt toegestaan indien, volgens de wetgeving van de verzoekende of van de aangezochte Partij, verjaring van de vordering of van de straf is ingetreden" -, de verjaring beoordeeld moet worden ten aanzien van dezelfde kwalificatie van de feiten voor de twee betrokken landen. Het OM concludeerde dat het middel faalde naar recht, aangezien die oplossing in werkelijkheid deze is die wordt toegepast op de materiële samenloop van misdrijven (bedoeld in de artt. 58 tot 64 en 82 Strafwetboek), namelijk het geval - dat geen eendaadse samenloop vormt - waarin iemand vervolgd wordt voor verschillende feiten die elk een misdrijf vormen en waarin, inderdaad, "de verjaring voor elk misdrijf apart moet worden beoordeeld" (D. VANDERMEERSCH, *Éléments de droit pénal et de procédure pénale*, La Charte, 2015, p. 492). (M.N.B.)

- Art. 8. Overeenkomst van 7 juli 1997 tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende uitlevering

- Art. 65 Strafwetboek

15 januari 2020

P.2019.1126.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200115.2F.4](#)

AC nr. ...

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN

- Strafzaken - Materieel bestanddeel - Intellectuele valsheid

Het misdrijf van valsheid in geschriften bestaat erin een door de wet beschermd geschrift, met bedrieglijk opzet of met het oogmerk te schaden, de waarheid te vermommen op een bij de wet bepaalde wijze, terwijl hieruit een mogelijk nadeel kan ontstaan; de valsheid is 'intellectueel' wanneer zij erin bestaat dat in een materieel onaangeroerd instrumentum, feiten en akten in strijd met de waarheid worden vastgesteld (1); het gegeven dat alle contractpartijen overeenkomen een onwaar feit of een onware akte op te nemen in een tussen hen gesloten overeenkomst, sluit niet uit dat die overeenkomst intellectueel vals is of kan zijn; wanneer een overeenkomst echter geen onwaarheid bevat, dan volgt uit het enkele gegeven dat zij niet wettig is aangegaan niet dat zij vals is. (1) Cass. 21 juni 1994, AR P.93.1033.N, AC 1994, nr. 324.

- Artt. 193, 196, 197, 213 en 214 Strafwetboek

26 november 2019

P.2019.0678.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.7](#)

AC nr. ...

VERDELING

- Vereffening-verdeling van een nalatenschap tussen vier erfgenamen - Staat van vereffening - Bezwaren van twee erfgenamen - Opmaak, door de notaris, van een proces-verbaal van de geschillen of moeilijkheden - Voorwaarde - Tegenstelbaarheid aan de rechter

De notaris-vereffenaar dient enkel een proces-verbaal van de geschillen of moeilijkheden met beschrijving van de bezwaren op te stellen wanneer die bezwaren binnen de bepaalde termijnen en in de bepaalde vorm zijn ingebracht; hieruit volgt niet dat de opmaak van een dergelijk proces-verbaal de rechter bindt met betrekking tot de ontvankelijkheid van de bezwaren.

- Art. 1223, §§ 2 en 3 Gerechtelijk Wetboek

13 december 2019

C.2018.0234.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.1F.3](#)

AC nr. ...

VERDOVENDE MIDDELEN [ZIE: 163/01 GENEESKUNDE]

- Artikel 6bis, Drugswet - Vaststelling van misdrijven - Ruimten bestemd voor de vervaardiging van verdovende middelen - Huiszoeking zonder bevel - Vereiste van ernstige en objectieve aanwijzingen - Politionele informatie

Politionele informatie waarvan de herkomst niet uit het strafdossier blijkt, kan een ernstige en objectieve aanwijzing opleveren waardoor de officieren van gerechtelijke politie en de ambtenaren of beambten, daartoe door de Koning aangewezen, te allen tijde de lokalen mogen bezoeken welke dienen voor het vervaardigen, bereiden, bewaren of opslaan van de in de Drugswet genoemde stoffen, zonder dat die informatie moet worden bevestigd door aanvullend onderzoek, voor zover niet wordt aangevoerd dat die politionele informatie onregelmatig is verkregen.

- Art. 6bis Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid

19 november 2019

P.2019.1107.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.14](#)

AC nr. ...

- Artikel 6bis, Drugswet - Vaststelling van misdrijven - Ruimten bestemd voor de vervaardiging van verdovende middelen - Huiszoeking zonder bevel

De toepassing van artikel 6bis, derde lid, Drugswet, dat bepaalt dat de officieren van gerechtelijke politie en de ambtenaren of beambten, daartoe door de Koning aangewezen, te allen tijde de lokalen mogen bezoeken welke dienen voor het vervaardigen, bereiden, bewaren of opslaan van de in de Drugswet genoemde stoffen, vereist het voorafgaandelijk voorhanden zijn van ernstige en objectieve aanwijzingen dat de lokalen dienen voor het vervaardigen, bereiden, bewaren of opslaan van de in de Drugswet genoemde stoffen (1). (1) Cass. 11 maart 2014, AR P.14.0382.N, AC 2014, nr. 196; Cass. 3 december 2013, AR P.13.1859.N, AC 2013, nr. 656.

- Art. 6bis Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid

19 november 2019

P.2019.1107.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.14](#)

AC nr. ...

VERENIGING VAN MISDADIGERS

- Bestanddelen van het misdrijf

De voor het misdrijf van bendevoering, als bedoeld in de artikelen 322, 323 en 324 Strafwetboek, vereiste bestanddelen zijn het bestaan van een georganiseerde groep personen die het oogmerk heeft om op personen of op eigendommen aanslagen te plegen die misdaden of wanbedrijven zijn, en de bewuste wil om van die georganiseerde groep deel uit te maken (1). (1) Cass. 4 maart 2014, AR P.13.1775.N, AC 2014, nr. 169.

- Artt. 322, 323 en 324 Strafwetboek

19 november 2019

P.2019.0793.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.10](#)

AC nr. ...

- Voorwerp van het misdrijf

Het voorwerp van het bij de artikelen 322, 323 en 324 Strafwetboek bepaalde misdrijf is de bendevoering zelf en niet de daarvan te onderscheiden misdrijven die het oogmerk van de bende zijn (1). (1) Cass. 26 maart 2014, AR P.13.1907.F, AC 2014, nr. 244.

- Artt. 322, 323 en 324 Strafwetboek

19 november 2019

P.2019.0793.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.10](#)

AC nr. ...

- Lidmaatschap - Moreel bestanddeel

Voor de personen die van een vereniging met het oogmerk om een aanslag te plegen op personen of op eigendommen deel uitmaken, bestaat het morele bestanddeel van het misdrijf in de bewuste wil, welke ook de beweegredenen daartoe mogen zijn, van de bende lid te zijn; vereist is de wil om lid te zijn van die bende terwijl men bewust is van het feit dat die gevormd is om aanslagen te plegen, zonder dat vereist is dat ieder bendelid de persoonlijke intentie heeft om binnen de vereniging een misdrijf te plegen (1). (1) Cass. 24 juni 2008, AR P.08.0408.N, AC 2008, nr. 394.

- Artt. 322, 323 en 324 Strafwetboek

19 november 2019

P.2019.0793.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.10](#)

AC nr. ...

VERJARING

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Stuiting - Verwerping van de vordering - Begrip - Correctionele rechtbank - Burgerlijke rechtsvordering gericht tegen de burgerrechtelijk aansprakelijke persoon - Verklaring van onbevoegdheid van de strafrechter

De strafrechter die zich onbevoegd verklaart om kennis te nemen van de burgerlijke rechtsvordering tegen de burgerrechtelijk aansprakelijke persoon, op grond dat de strafvordering niet meer bij hem aanhangig is omdat de veroordeling van de beklagde definitief was geworden voordat die burgerlijke rechtsvordering werd ingesteld, verwerpt die burgerlijke rechtsvordering niet ten gronde.

- Artt. 2244, 2246 en 2247 Burgerlijk Wetboek

3 januari 2020

C.2019.0091.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200103.1F.1](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Eigendom - Overhang van boomtakken over een naburig eigendom - Gedogen van de nabuur

Het recht om takken te behouden die over een naburig eigendom hangen, kan niet worden verkregen door usucapio.

- Art. 37, eerste en vierde lid Veldwetboek

3 januari 2020

C.2019.0171.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200103.1F.5](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Strafvordering - Allerlei - Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende uitlevering - Eendaadse samenloop van misdrijven door eenheid van verwezenlijking - In aanmerking te nemen kwalificaties

Wanneer de feiten waarvoor Marokko aan België de uitlevering vraagt, een eendaadse samenloop van misdrijven vormen in de zin van artikel 65 Strafwetboek, dient de uitleveringsrechter de verjaring te onderzoeken ten aanzien van het zwaarste misdrijf; indien één enkel feit voor verschillende kwalificaties vatbaar is (1), kan die rechter vaststellen dat de verjaring, op het ogenblik waarop hij uitspraak doet, volgens de wetgeving van de verzoekende Staat of van de aangezochte Staat niet is ingetreden voor de feiten zoals ze respectievelijk, volgens die beide wetgevingen, zijn gekwalificeerd. (1) Dit wil zeggen dat dezelfde materiële handeling een eendaadse samenloop van misdrijven vormt door eenheid van verwezenlijking, namelijk het eerste geval bedoeld in art. 65, eerste lid, Strafwetboek, dat vervolgens de eendaadse samenloop vermeldt door eenheid van opzet, namelijk het geval waarin "verschillende misdrijven die tegelijkertijd aan dezelfde rechter worden voorgelegd, de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet" (zie TH. MOREAU en D. VANDERMEERSCH, *Éléments de droit pénal*, La Charte, 2019, p. 351-356). De eiser voerde aan dat in dergelijk geval, gelet op artikel 8.1 van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende uitlevering - luidens hetwelk "geen uitlevering wordt toegestaan indien, volgens de wetgeving van de verzoekende of van de aangezochte Partij, verjaring van de vordering of van de straf is ingetreden" -, de verjaring beoordeeld moet worden ten aanzien van dezelfde kwalificatie van de feiten voor de twee betrokken landen. Het OM concludeerde dat het middel faalde naar recht, aangezien die oplossing in werkelijkheid deze is die wordt toegepast op de materiële samenloop van misdrijven (bedoeld in de artt. 58 tot 64 en 82 Strafwetboek), namelijk het geval - dat geen eendaadse samenloop vormt - waarin iemand vervolgd wordt voor verschillende feiten die elk een misdrijf vormen en waarin, inderdaad, "de verjaring voor elk misdrijf apart moet worden beoordeeld" (D. VANDERMEERSCH, *Éléments de droit pénal et de procédure pénale*, La Charte, 2015, p. 492). (M.N.B.)

- Art. 8. Overeenkomst van 7 juli 1997 tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende uitlevering

- Art. 65 Strafwetboek

15 januari 2020

P.2019.1126.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200115.2F.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Akte van betekening van het verstekvonnis

Door aan de betekening van het verstekvonnis aan de procureur des Konings een opschortende werking van de strafvordering te verlenen, verantwoordt de vonnisrechters hun beslissing dat de strafvordering op de dag van hun uitspraak nog niet was verjaard, naar recht.

- Artt. 21 en 22 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

26 november 2019

P.2019.0556.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Termijnen - Beginpunt van de verjaringstermijn - Oplichting - Toepassing

Oplichting is een aflopend misdrijf dat voltrokken is zodra de dader erin geslaagd is de zaak te doen afgeven of leveren, zodat de verjaring van de strafvordering betreffende dit misdrijf in de regel aanvangt vanaf de dag waarop de afgifte of de levering plaatsvindt.

- Art. 21 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 496 Strafwetboek

26 november 2019

P.2019.0678.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.7](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Termijnen - WAM-verzekering - Artikel 23 WAM - Aard van het misdrijf - Straf opgelegd door de rechter - Draagwijdte

Artikel 23 WAM bepaalt dat de bestuurder die niet beschikt over het bewijs als bedoeld door artikel 7 WAM, gestraft wordt met de straffen bepaald in artikel 29, §2, Wegverkeerswet, met name met een geldboete van 10 tot 250 euro, zodat de aard van het door artikel 23 WAM bedoelde misdrijf wordt bepaald door de straf die de rechter oplegt en het dus een overtreding betreft indien de rechter een geldboete oplegt van minder dan 26 euro, zijnde een politiestraf; aangezien de WAM niet in een eigen stelsel van verjaring van de strafvordering voorziet, verjaart ingevolge de bepalingen van artikel 21, 6°, en 25 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering de strafvordering voor overtredingen, andere dan die na omzetting van een wanbedrijf in een overtreding, door verloop van zes maanden te rekenen vanop de dag waarop het misdrijf is gepleegd (1). (1) Cass. 2 mei 1966, Pas. 1966, I, 1117; Cass. 11 oktober 1965, Pas. 1965, I, 198; Cass. 9 maart 1964, Pas. 1964, I, 736; Cass. 2 maart 1964, Pas. 1964, I, 704; Cass. 17 december 1888, Pas. 1889, I, 73; zie ook Cass. 30 oktober 2012, AR P.12.0423.N, AC 2012, nr. 574 met concl. van eerste advocaat-generaal DE SWAEF en Cass. 5 juni 2012, AR P.11.1749.N, AC 2012, nr. 362, die beide betrekking hebben op de hypothese van de contraventionalisering.

10 december 2019

P.2019.0879.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.2N.7](#)

AC nr. ...

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER

ALGEMEEN

Algemeen - Verzoek zonder eigen of specifieke redenen, om opschorting van de uitspraak van de veroordeling - Afwijzing - Motivering door de uitspraak van een straf

De afwijzing van een verzoek van de beklaagde om opschorting, zonder eigen of specifieke redenen, is regelmatig met redenen omkleed en naar recht verantwoord door de uitspraak van een straf waarvan de rechtvaardiging toestaat te begrijpen waarom die uitspraak niet werd opgeschort (1). (1) Zie Cass. 2 maart 2011, AR P.10.0586.F, AC 2011, nr. 175; Cass. 27 mei 2009, AR P.09.0016.F, AC 2009, nr. 350, met andersluidende concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 26 februari 2002, AR P.01.1650.N, AC 2002, nr. 133 en de noot, en Rev. dr. pén. crim., 2003, p. 890, en de noot « La motivation de la décision refusant la suspension » ; Cass. 20 juni 2000, AR P.98.1043.N, AC 2000, nr. 383; Cass. 30 april 1985, AR 9447, AC 1984-85, nr. 525; Cass. 8 november 2016, AR P.15.0724.N, AC 2016, nr. 628 (wanneer het verzoek met redenen is omkleed); Cass. 14 november 2017, AR P.16.1250.N, AC 2017, nr. 639 (wat betreft de verwerping van een uitstel).

- Art. 3, vierde lid Wet 10 februari 1994 tot wijziging van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

22 januari 2020

P.2019.1067.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200122.2F.4](#)

AC nr. ...

GEWOON UITSTEL

Gewoon uitstel - Veroordeling van rechtspersoon - Geldboete die niet meer dan twaalfduizend euro bedraagt - Duur van het uitstel

Uit de artikelen 8, § 1, zevende lid, en 18bis Probatiwewet volgt dat wanneer de aan een rechtspersoon opgelegde geldboete niet meer dan twaalfduizend euro bedraagt, de duur van het uitstel drie jaar niet te boven mag gaan (1). (1) F. Kuty, *Principes généraux du droit pénal belge*, dl. IV: la peine, Brussel, Larcier, 2017, p. 1035, en Peter Hoet, *Gemeenschapsgerichte straffen en maatregelen, Opschorting, uitstel, probatie, werkstraf en elektronisch toezicht*, Brussel, Larcier, 2014, nr. 136.

- Artt. 8, § 1, zevende lid, en 18bis Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

29 januari 2020

P.2019.0435.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200129.2F.3](#)

AC nr. ...

VERVOER

GOEDERENVERVOER

Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Strafbaarstelling - Koninklijk Besluit 17 oktober 2016 inzake de tachograaf en de rij- en rusttijden - Artikel 46 - Draagwijdte

De artikelen 12, tweede lid, en 14 Grondwet en het daarin vervatte legaliteitsbeginsel,, verzetten zich niet ertegen dat de wetgever met de artikelen 1 en 2 Wet van 18 februari 1969 de Koning machtigt de strafbaarstellingen van overtredingen van de verordeningen van de Europese Unie in het domein van de Wet van 18 februari 1969 te bepalen en dit met de in artikel 2 van deze wet bepaalde straffen; uit de artikelen 1 en 2 Wet van 18 februari 1969 en het doel dat de wetgever daarmee beoogt, volgt dat de Koning het overtreden van de Verordeningen (EEG) nr. 3821/85 en (EU) nr. 165/2014 kan strafbaar stellen, zodat er dan ook geen grond is om artikel 18, §1, KB 14 juli 2005 en artikel 46 KB 17 oktober 2016 buiten toepassing te laten (1). (1) GwH 22 april 2010, nr. 37/2010.

10 december 2019

P.2019.0031.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.1](#)

AC nr. ...

Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Strafbaarstelling - KB 14 juli 2005 houdende uitvoering van de verordening (EEG) nr. 3821/85 van 20 december 1985 - Artikel 18 - Draagwijdte

De artikelen 12, tweede lid, en 14 Grondwet en het daarin vervatte legaliteitsbeginsel,, verzetten zich niet ertegen dat de wetgever met de artikelen 1 en 2 Wet van 18 februari 1969 de Koning machtigt de strafbaarstellingen van overtredingen van de verordeningen van de Europese Unie in het domein van de Wet van 18 februari 1969 te bepalen en dit met de in artikel 2 van deze wet bepaalde straffen; uit de artikelen 1 en 2 Wet van 18 februari 1969 en het doel dat de wetgever daarmee beoogt, volgt dat de Koning het overtreden van de Verordeningen (EEG) nr. 3821/85 en (EU) nr. 165/2014 kan strafbaar stellen, zodat er dan ook geen grond is om artikel 18, §1, KB 14 juli 2005 en artikel 46 KB 17 oktober 2016 buiten toepassing te laten (1). (1) GwH 22 april 2010, nr. 37/2010.

10 december 2019

P.2019.0031.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.1](#)

AC nr. ...

Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Strafbaarstelling - Wet 18 februari 1969 - Artikelen 1 en 2 - Draagwijdte

De artikelen 12, tweede lid, en 14 Grondwet en het daarin vervatte legaliteitsbeginsel,, verzetten zich niet ertegen dat de wetgever met de artikelen 1 en 2 Wet van 18 februari 1969 de Koning machtigt de strafbaarstellingen van overtredingen van de verordeningen van de Europese Unie in het domein van de Wet van 18 februari 1969 te bepalen en dit met de in artikel 2 van deze wet bepaalde straffen; uit de artikelen 1 en 2 Wet van 18 februari 1969 en het doel dat de wetgever daarmee beoogt, volgt dat de Koning het overtreden van de Verordeningen (EEG) nr. 3821/85 en (EU) nr. 165/2014 kan strafbaar stellen, zodat er dan ook geen grond is om artikel 18, §1, KB 14 juli 2005 en artikel 46 KB 17 oktober 2016 buiten toepassing te laten (1). (1) GwH 22 april 2010, nr. 37/2010.

Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Strafbaarstelling - Koninklijk Besluit 9 april 2007 houdende uitvoering van de verordening (EG) nr. 561/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2006 - Artikel 6.f) - Draagwijdte

Uit de bepalingen van artikel 13.1.h) van Verordening (EG) nr. 561/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2006 tot harmonisatie van bepaalde voorschriften van sociale aard voor het wegvervoer en artikel 6, f) van het Koninklijk Besluit van 9 april 2007 houdende uitvoering van deze verordening, volgt dat bestuurders van de door artikel 6, f), KB 9 april 2007 bedoelde voertuigen zijn vrijgesteld van de verplichting betreffende het gebruik van het controleapparaat; het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft het begrip "voertuigen die worden gebruikt in verband met [...] onderhoud van [...] wegen" in de zin van artikel 13.1.h) Verordening (EG) nr. 561/2006, aldus uitgelegd dat een voertuig dat materiaal of materieel vervoert naar de plaats waar de wegenonderhoudswerken worden verricht, onder dit begrip valt, mits het vervoer volledig en uitsluitend verband houdt met de uitvoering van deze werken en een aan die werken ondergeschikte activiteit vormt en dit vervoer heeft alleen een ondergeschikt karakter ten opzichte van de wegenonderhoudswerken indien het voertuig waarmee dit materiaal en materieel wordt vervoerd rechtstreeks wordt gebruikt bij de uitvoering van de wegenonderhoudswerken, terwijl het vervoer alleen van materiaal of materieel dat voor de wegenonderhoudswerken van de weg bestemd is niet onder de uitzondering van artikel 13.1.h) Verordening (EG) nr. 561/2006 valt, zodat uit de door het Hof van Justitie van de Europese Unie gegeven uitlegging volgt dat het ondergeschikt karakter van het vervoer moet worden beoordeeld ten aanzien van de concrete vervoersopdracht van de chauffeur.

VERZEKERING

WAM-VERZEKERING

WAM- verzekering - Artikel 23 WAM - Aard van het misdrijf - Straf opgelegd door de rechter - Draagwijdte

Artikel 23 WAM bepaalt dat de bestuurder die niet beschikt over het bewijs als bedoeld door artikel 7 WAM, gestraft wordt met de straffen bepaald in artikel 29, §2, Wegverkeerswet, met name met een geldboete van 10 tot 250 euro, zodat de aard van het door artikel 23 WAM bedoelde misdrijf wordt bepaald door de straf die de rechter oplegt en het dus een overtreding betreft indien de rechter een geldboete oplegt van minder dan 26 euro, zijnde een politiestraf; aangezien de WAM niet in een eigen stelsel van verjaring van de strafvordering voorziet, verjaart ingevolge de bepalingen van artikel 21, 6°, en 25 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering de strafvordering voor overtredingen, andere dan die na omzetting van een wanbedrijf in een overtreding, door verloop van zes maanden te rekenen vanop de dag waarop het misdrijf is gepleegd (1). (1) Cass. 2 mei 1966, Pas. 1966, I, 1117; Cass. 11 oktober 1965, Pas. 1965, I, 198; Cass. 9 maart 1964, Pas. 1964, I, 736; Cass. 2 maart 1964, Pas. 1964, I, 704; Cass. 17 december 1888, Pas. 1889, I, 73; zie ook Cass. 30 oktober 2012, AR P.12.0423.N, AC 2012, nr. 574 met concl. van eerste advocaat-generaal DE SWAEF en Cass. 5 juni 2012, AR P.11.1749.N, AC 2012, nr. 362, die beide betrekking hebben op de hypothese van de contraventionalisering.

VERZET

- Strafzaken - Ontvankelijkheid - Verstekvonnissen - Betekening - Informatie over de termijn en vormvereisten van verzet

Artikel 6.1 EVRM vereist dat het exploit waarbij de verstekbeslissing aan de beklaagde wordt betekend, hem informeert over het recht op tegen die beslissing verzet aan te tekenen en de termijn om dat te doen; deze vermeldingen hebben tot doel om de bestemming van de akte toe te laten te beslissen over het al dan niet instellen van een rechtsmiddel, tijdig en met inachtneming van de vormvoorschriften (1); het verzuim om die informatie te vermelden is geen grond tot nietigheid van de betekening en heeft enkel tot gevolg dat het de rechter verboden is de niet-ontvankelijkheid uit te spreken van het rechtsmiddel dat laattijdig werd ingesteld of met miskenning van de vormvereisten die voorgeschreven zijn door de bepalingen waarvan de inhoud niet werd meegedeeld. (1) Cass. 28 juni 2017, AR P.17.0490.F, AC 2017, nr. 428.

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

26 november 2019

P.2019.0556.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.10](#)

AC nr. ...

VONNISSEN EN ARRESTEN

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Algemeen - Enige dagvaarding - Verscheidene vorderingen - Verschillende partijen

Noch uit artikel 318, § 1, Burgerlijk Wetboek noch uit de artikelen 17, 30 en 701 Gerechtelijk Wetboek volgt dat de partij die door dezelfde akte onderscheiden vorderingen tegen twee verweerders instelt, zich ertoe verbindt elk van hen in de gelegenheid te stellen zijn middelen tegen alle vorderingen aan te voeren (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 669.

- Artt. 17, 30 en 701 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 318, § 1 Burgerlijk Wetboek

13 december 2019

C.2019.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.4](#)

AC nr. ...

VOORLOPIGE HECHTENIS

HOGER BEROEP

Hoger beroep - Modaliteit van elektronisch toezicht - Hoger beroep van het openbaar ministerie

Het arrest dat oordeelt dat artikel 26, § 4, Voorlopige Hechteniswet niet voorziet in de mogelijkheid voor het openbaar ministerie om hoger beroep in te stellen tegen het behoud van de voorlopige hechtenis en dit ongeacht de modaliteit van uitvoering en dat de wijze waarop het openbaar ministerie hoger beroep heeft ingesteld niet bij wet is bepaald zodat dit hoger beroep niet ontvankelijk is, verantwoordt die beslissing naar recht.

- Art. 26, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

29 oktober 2019

P.2019.1036.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.8](#)

AC nr. ...

INVRIJHEIDSTELLING ONDER VOORWAARDEN

Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verbod enige ondernemingsactiviteit uit te oefenen

De door de rechter te bepalen voorwaarden verbonden aan de voorlopige invrijheidstelling kunnen een beperking inhouden op grondrechten, zoals het in artikel 23 Grondwet nader omschreven recht op arbeid en op de vrije keuze van beroepsarbeid, mits de rechter de absolute noodzaak daartoe vaststelt en de voorwaarden betrekking hebben op en aangepast zijn aan de in artikel 16, §1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet genoemde redenen van recidivegevaar, vluchtgevaar, collusiegevaar of het gevaar op het doen verdwijnen van bewijzen.

- Artt. 16 en 35 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 23, derde lid, 1° De gecoördineerde Grondwet 1994

24 december 2019

P.2019.1281.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191224.2N.4](#)

AC nr. ...

INZAGE VAN HET DOSSIER

Inzage van het dossier - Volledigheid van het dossier

Het dossier dat ter gelegenheid van de beslissing over de handhaving van de voorlopige hechtenis ter inzage wordt gelegd, moet in beginsel volledig zijn en dient dan ook in de regel die stukken te bevatten waarover de onderzoeksrechter zelf beschikt (1); daaruit volgt evenwel niet dat de onderzoeksrechter door hem uitgeschreven maar nog niet uitgevoerde kantschriften aan het dossier moet toevoegen, daar die verplichting immers een efficiënte uitvoering ervan in het gedrang zou kunnen brengen. (1) Zie Cass. 27 november 2013, AR P.13.1841.F, AC 2013, nr. 638, RW 2014-15, 1376, Cass. 1 oktober 2013, AR P.13.0561.N, AC 2013, nr. 492.

- Art. 22, vierde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 56, § 1 Wetboek van Strafvordering

29 oktober 2019

P.2019.1039.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.9](#)

AC nr. ...

REGELING VAN DE RECHTSPLEGING

Regeling van de rechtspleging - Hoger beroep van het openbaar ministerie

Het arrest dat oordeelt dat artikel 26, § 4, Voorlopige Hechteniswet niet voorziet in de mogelijkheid voor het openbaar ministerie om hoger beroep in te stellen tegen het behoud van de voorlopige hechtenis en dit ongeacht de modaliteit van uitvoering en dat de wijze waarop het openbaar ministerie hoger beroep heeft ingesteld niet bij wet is bepaald zodat dit hoger beroep niet ontvankelijk is, verantwoordt die beslissing naar recht.

- Art. 26, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

29 oktober 2019

P.2019.1036.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191029.8](#)

AC nr. ...

VOORLOPIGE INVRIJHEIDSTELLING

Voorlopige invrijheidstelling - Verzoekschrift - Toegezonden per fax - Openingsuren van de griffie - Beginpunt van de termijn van vijf dagen door uitspraak

Artikel 27, § 3 Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat het verzoekschrift wordt neergelegd op de griffie van het gerecht dat uitspraak moet doen en het wordt ingeschreven in een daartoe bestemd register en over het verzoekschrift wordt beslist in raadkamer binnen vijf dagen na de neerlegging ervan; artikel 52, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat een handeling enkel op geldige wijze ter griffie kan worden verricht op de dagen en uren waarop de griffie toegankelijk moet zijn voor het publiek, tenzij deze handeling elektronisch wordt uitgevoerd; uit deze bepalingen volgt dat indien het verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling van een beklaagde per fax wordt toegestuurd (1), de aanvangsdatum voor de termijn van vijf dagen voor uitspraak de datum is waarop de ontvangst van de fax op de griffie wordt vastgesteld binnen de openingsuren van de griffie (2). (1) Cass. 3 september 2019, AR P.19.0911.N, AC 2019, nr. 432 over de geldigheid van het verzoekschrift per fax. (2) Zie gelijklopende concl. OM.

- Art. 52, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 27, § 3 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

26 november 2019

P.2019.1147.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.16](#)

AC nr. ...

VOORRANG VAN RECHTSMACHT

- Samenhang met een verdachte die geen titularis is van het voorrecht van rechtsmacht - Opsporingsonderzoek - Tussenkoms van een raadsheer-onderzoeksrechter - Verval van de

---

strafvordering ten aanzien van de verdachte die titularis is van het voorrecht van rechtsmacht - Procedurele toestand van de medeverdachte die geen houder is van het voorrecht van rechtsmacht - Rechtstreekse dagvaarding door de procureur des Konings

Uit de arresten nr. 9/2018 van 1 februari 2018, nr. 35/2018 van 22 maart 2018 en nr. 31/2019 van 28 februari 2019 van het Grondwettelijk Hof volgt dat ingeval van een gerechtelijk onderzoek lastens de in artikel 479 Wetboek van Strafvordering bedoelde magistraten, andere dan die bedoeld in artikel 481 van dat wetboek, bij het afsluiten van dat onderzoek de rechtspleging wat hen en de daders van een samenhangend misdrijf betreft moet worden geregeld overeenkomstig de gemeenrechtelijke regels van de strafrechtspleging; de vraag rijst of het ontzeggen van een dergelijke procedure aan een verdachte niet-houder van het voorrecht van rechtsmacht en de daaruit voortvloeiende mogelijkheid van aanhangig making bij de vonnisgerichten door de procureur des Konings met een rechtstreekse dagvaarding in de omstandigheden van de zaak, om reden dat bij afsluiten van het onderzoek door een raadsheer-onderzoeksrechter de strafvervolgning is vervallen (door minnelijke schikking) lastens de medeverdachte die magistraat is, geen schending inhoudt van de artikelen 10 en 11 Grondwet, zodat er grond is tot het stellen van prejudiciële vragen aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

19 januari 2021

P.2019.0811.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210119.2N.9](#)

AC nr. ...

- Samenhang met een verdachte die geen titularis is van het voorrecht van rechtsmacht - Opsporingsonderzoek - Tussenkoms van een raadsheer-onderzoeksrechter - Verval van de strafvordering ten aanzien van de verdachte die titularis is van het voorrecht van rechtsmacht - Procedurele toestand van de medeverdachte die geen houder is van het voorrecht van rechtsmacht - Rechtstreekse dagvaarding door de procureur des Konings

Uit de arresten nr. 9/2018 van 1 februari 2018, nr. 35/2018 van 22 maart 2018 en nr. 31/2019 van 28 februari 2019 van het Grondwettelijk Hof volgt dat ingeval van een gerechtelijk onderzoek lastens de in artikel 479 Wetboek van Strafvordering bedoelde magistraten, andere dan die bedoeld in artikel 481 van dat wetboek, bij het afsluiten van dat onderzoek de rechtspleging wat hen en de daders van een samenhangend misdrijf betreft moet worden geregeld overeenkomstig de gemeenrechtelijke regels van de strafrechtspleging; de vraag rijst of het ontzeggen van een dergelijke procedure aan een verdachte niet-houder van het voorrecht van rechtsmacht en de daaruit voortvloeiende mogelijkheid van aanhangig making bij de vonnisgerichten door de procureur des Konings met een rechtstreekse dagvaarding in de omstandigheden van de zaak, om reden dat bij afsluiten van het onderzoek door een raadsheer-onderzoeksrechter de strafvervolgning is vervallen (door minnelijke schikking) lastens de medeverdachte die magistraat is, geen schending inhoudt van de artikelen 10 en 11 Grondwet, zodat er grond is tot het stellen van prejudiciële vragen aan het Grondwettelijk Hof (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

19 januari 2021

P.2019.0811.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210119.2N.9](#)

AC nr. ...

- Opsporingsonderzoek - Kennis van de hoedanigheid van de titularis van voorecht van rechtsmacht

Uit het enkele feit dat met opsporing belaste ambtenaren opsporingshandelingen verrichten met betrekking tot een wanbedrijf tegen een persoon die titularis is van voorrecht van rechtsmacht zonder daartoe de opdracht te hebben gekregen van de procureur-generaal, volgt niet dat zij steeds onrechtmatig handelen (1). Een dergelijke onregelmatigheid bestaat enkel wanneer die ambtenaren deze handelingen verrichten of blijven verrichten nadat zij kennis hebben van het feit dat een verdachte over het voorrecht van rechtsmacht beschikt. Het staat in de eerste plaats aan de verdachte om hen daarop attent te maken. (1) In dezelfde zin Cass. 6 januari 1998, AR P.97.1353.N, AC 1998, nr. 3, RW 1998-99, 290. Zie concl. OM.

26 november 2019

P.2019.0604.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.1](#)

AC nr. ...

VORDERING IN RECHTE

- Enige dagvaarding - Verscheidene vorderingen - Verschillende partijen

Noch uit artikel 318, § 1, Burgerlijk Wetboek noch uit de artikelen 17, 30 en 701 Gerechtelijk Wetboek volgt dat de partij die door dezelfde akte onderscheiden vorderingen tegen twee verweerders instelt, zich ertoe verbindt elk van hen in de gelegenheid te stellen zijn middelen tegen alle vorderingen aan te voeren (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2020, nr. 669.

- Artt. 17, 30 en 701 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 318, § 1 Burgerlijk Wetboek

13 december 2019

C.2019.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191213.4](#)

AC nr. ...

WEGVERKEER

WEGVERKEERSWET

Wetsbepalingen - Art. 30 - Tijdelijk buitenlands rijbewijs - Straftoemeting - Criteria

De appelrechters die een geldboete en een rijverbod opleggen wegens de tenlastelegging rijden zonder houder te zijn van een rijbewijs, laten na, gelet op het arrest C-195/16 van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 26 oktober 2017, bij de beoordeling van de ernst van de aan de eiser ten laste gelegde feiten en de zwaarte van de hem op te leggen sanctie, rekening te houden met de in Frankrijk verworven rijbevoegdheid van de beklagde, zoals bevestigd door het tijdelijk certificaat; daardoor is de opgelegde bestraffing niet naar recht verantwoord.

- Artt. 21 en 30 KB 16 maart 1968 tot coördinatie van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer

- Art. 195 Wetboek van Strafvordering

10 december 2019

P.2019.0877.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.2N.12](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 29 - Artikel 29, § 2 - Overtreding van de reglementen - Straffen - Aard van het misdrijf - Straf opgelegd door de rechter - Draagwijdte

Artikel 23 WAM bepaalt dat de bestuurder die niet beschikt over het bewijs als bedoeld door artikel 7 WAM, gestraft wordt met de straffen bepaald in artikel 29, §2, Wegverkeerswet, met name met een geldboete van 10 tot 250 euro, zodat de aard van het door artikel 23 WAM bedoelde misdrijf wordt bepaald door de straf die de rechter oplegt en het dus een overtreding betreft indien de rechter een geldboete oplegt van minder dan 26 euro, zijnde een politiestraf; aangezien de WAM niet in een eigen stelsel van verjaring van de strafvordering voorziet, verjaart ingevolge de bepalingen van artikel 21, 6°, en 25 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering de strafvordering voor overtredingen, andere dan die na omzetting van een wanbedrijf in een overtreding, door verloop van zes maanden te rekenen vanop de dag waarop het misdrijf is gepleegd (1). (1) Cass. 2 mei 1966, Pas. 1966, I, 1117; Cass. 11 oktober 1965, Pas. 1965, I, 198; Cass. 9 maart 1964, Pas. 1964, I, 736; Cass. 2 maart 1964, Pas. 1964, I, 704; Cass. 17 december 1888, Pas. 1889, I, 73; zie ook Cass. 30 oktober 2012, AR P.12.0423.N, AC 2012, nr. 574 met concl. van eerste advocaat-generaal DE SWAEF en Cass. 5 juni 2012, AR P.11.1749.N, AC 2012, nr. 362, die beide betrekking hebben op de hypothese van de contraventionalisering.

10 december 2019

P.2019.0879.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.2N.7](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 38 - Artikel 38, § 1, 4° - Herhaling - Bewijs van de toestand van herhaling - Bestaan van een vroegere veroordeling met kracht van gewijsde - Voorwaarden - Draagwijdte

De rechter kan een toestand van herhaling maar aannemen als hij vaststelt dat de bestanddelen voor die herhaling en de daarvoor geldende voorwaarden verenigd zijn waarbij het bewijs daarvoor dient te blijken uit de aan de rechter overgelegde en voor de partijen beschikbare stukken en de bewijslast bij het openbaar ministerie berust; het voor het vaststellen van de toestand van herhaling vereiste bewijs van een vroegere veroordeling die kracht van gewijsde heeft, wordt in de regel geleverd door een door de griffier uitgereikt afschrift van de veroordelende beslissing of uittreksel met de vermelding dat die beslissing kracht van gewijsde heeft maar kan door het openbaar ministerie ook met andere middelen worden geleverd, zodat de rechter bij die beoordeling ook in aanmerking kan nemen dat de beklaagde de toestand van herhaling niet betwist zonder dat uit die enkele omstandigheid volgt dat de rechter verplicht is die toestand van herhaling aan te nemen (1). (1) Cass. 8 maart 1988, AR nr. 1960, AC 1987-1988, nr. 425.

12 november 2019

P.2019.0772.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.4](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 38 - Bijzondere herhaling - Begrip

De herhalingen bepaald in artikel 29, § 4, derde lid, en artikel 38, § 6, eerste lid, Wegverkeerswet betreffen persoonlijke omstandigheden die eigen zijn aan de dader van het verkeersmisdrijf en die alleen invloed hebben op de straf (1) zodat deze herhalingen begrepen zijn in de grief als bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering, die enkel betrekking heeft op de strafmaat. (1) Cass. 6 maart 2013, AR P.13.0174.F, AC 2013, nr. 150.

- Artt. 29, § 4, derde lid, en 38, § 6, eerste lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

19 november 2019

P.2019.0860.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.4](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 29 - Bijzondere herhaling - Begrip

De herhalingen bepaald in artikel 29, § 4, derde lid, en artikel 38, § 6, eerste lid, Wegverkeerswet betreffen persoonlijke omstandigheden die eigen zijn aan de dader van het verkeersmisdrijf en die alleen invloed hebben op de straf (1) zodat deze herhalingen begrepen zijn in de grief als bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering, die enkel betrekking heeft op de strafmaat. (1) Cass. 6 maart 2013, AR P.13.0174.F, AC 2013, nr. 150.

- Artt. 29, § 4, derde lid, en 38, § 6, eerste lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

19 november 2019

P.2019.0860.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191119.2N.4](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 21 - Tijdelijk buitenlands rijbewijs - Straftoemeting - Criteria

De appelrechters die een geldboete en een rijverbod opleggen wegens de tenlastelegging rijden zonder houder te zijn van een rijbewijs, laten na, gelet op het arrest C-195/16 van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 26 oktober 2017, bij de beoordeling van de ernst van de aan de eiser ten laste gelegde feiten en de zwaarte van de hem op te leggen sanctie, rekening te houden met de in Frankrijk verworven rijbevoegdheid van de beklaagde, zoals bevestigd door het tijdelijk certificaat; daardoor is de opgelegde bestraffing niet naar recht verantwoord.

- Artt. 21 en 30 KB 16 maart 1968 tot coördinatie van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer

- Art. 195 Wetboek van Strafvordering

10 december 2019

P.2019.0877.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191210.2N.12](#)

AC nr. ...

WERKLOOSHEID

RECHT OP UITKERING

Recht op uitkering - Degressief karakter van de werkloosheidsuitkeringen naargelang van de

duur van de werkloosheid - Artistieke activiteit - Afwijkingen

Wanneer uit de vermeldingen van het arrest volgt dat, volgens het arbeidshof, elke kalenderdag tijdens welke de aanvrager van werkloosheidsuitkeringen artistieke activiteiten van audiovisuele realisatie heeft uitgeoefend die samen tot één enkele onmiddellijke aangifte van tewerkstelling hebben geleid, een artistieke prestatie vormt in de zin van artikel 116, § 5, vierde lid, Werkloosheidsbesluit, ongeacht het aantal arbeidsdagen die met toepassing van artikel 37 Werkloosheidsbesluit in rekening moeten worden gebracht, schendt het arrest artikel 116, § 5, vierde lid, Werkloosheidsbesluit niet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 95.

3 februari 2020

S.2018.0021.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200203.3F.4](#)

AC nr. ...

Recht op uitkering - Bedrag van de werkloosheidsuitkering - Berekeningsbasis - Wijziging - Conventionele loonschaal

In de zin van artikel 118, § 2, 1°, Werkloosheidsbesluit, in de versie die van toepassing was vóór de wijziging ervan door het koninklijk besluit van 11 januari 2009 en luidens hetwelk, in afwijking van § 1, de berekeningsbasis van de werkloosheidsuitkering wordt herzien bij elke wijziging van de toepasselijke conventionele loonschaal, bevat de loonschaal een reeks opeenvolgende bedragen; het loon dat in de individuele arbeidsovereenkomst overeenkomstig het akkoord tussen de werkgever en de werknemer is vastgesteld zonder verwijzing naar een dergelijke schaal, is geen loonschaal (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2020, nr. 96.

3 februari 2020

S.2018.0028.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200203.3F.3](#)

AC nr. ...

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN**WERKING IN DE TIJD EN IN DE RUIMTE*****Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Aanranding van de eerbaarheid en verkrachting - Wet van 1 februari 2016 die de misdrijfomschrijving wijzigt na het plegen van het misdrijf - Draagwijdte***

Uit het legaliteitsbeginsel zoals het is verwoord in artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en artikel 2 Strafwetboek volgt dat indien de wetgever een misdrijfomschrijving heeft gewijzigd na het plegen van het misdrijf, de rechter een beklagde in beginsel slechts schuldig kan verklaren indien hij vaststelt dat dit misdrijf strafbaar is zowel onder de oude als onder de nieuwe wet; het legaliteitsbeginsel verzet zich er evenwel niet tegen dat de rechter oordeelt dat de nieuwe wet slechts de weergave is van de oude wet zoals die door de rechtspraak werd toegepast en de nieuwe wet derhalve geen toevoeging bevat van enig constitutief bestanddeel.

12 november 2019

P.2019.0566.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#)

AC nr. ...

Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Aanranding van de eerbaarheid en verkrachting - Wet van 1 februari 2016 die de misdrijfomschrijving wijzigt na het plegen van het misdrijf - Draagwijdte

Uit het legaliteitsbeginsel zoals het is verwoord in artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en artikel 2 Strafwetboek volgt dat indien de wetgever een misdrijfomschrijving heeft gewijzigd na het plegen van het misdrijf, de rechter een beklagde in beginsel slechts schuldig kan verklaren indien hij vaststelt dat dit misdrijf strafbaar is zowel onder de oude als onder de nieuwe wet; het legaliteitsbeginsel verzet zich er evenwel niet tegen dat de rechter oordeelt dat de nieuwe wet slechts de weergave is van de oude wet zoals die door de rechtspraak werd toegepast en de nieuwe wet derhalve geen toevoeging bevat van enig constitutief bestanddeel.

12 november 2019

P.2019.0566.N

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191112.1](#)

AC nr. ...

Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de ruimte - Buitenlands recht - Toepasselijk recht

---

---

van Québec - Vereffening van het huwelijksvermogen - Compensatoire uitkering - Draagwijdte - Uitlegging

Wanneer de rechter de bepalingen van het Wetboek IPR toepast om vast te stellen welk recht van toepassing is op een rechtsfiguur waarin een vreemde wet voorziet, waarbij hij de inhoud van die wet onderzoekt, moet hij de draagwijdte ervan bepalen met inachtneming van de uitlegging die deze wet krijgt in het land die ze heeft uitgevaardigd; het Hof gaat na of de beslissing van de feitenrechter met die uitlegging overeenstemt.

- Art. 427 Burgerlijke Wetboek van Québec

- Artt. 48, 51 en 53, § 2 Wet 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht

20 januari 2020

C.2019.0032.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200120.3F.6](#)

AC nr. ...

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING

ALGEMEEN

Algemeen - Schade uit ziekte, letsels, functionele stoornissen of overlijden - Naar gemeen recht vergoedbare schade - Toekenning van sociale uitkeringen aan het slachtoffer - Cumulatieverbod - Indeplaatsstelling van rechtswege van de verzekeringsinstelling

Artikel 136, § 2, ZIV-wet verbiedt samenloop wanneer de bij de voormelde wet bepaalde prestaties en die welke krachtens een andere wetgeving of volgens het gemeen recht verschuldigd zijn, dezelfde schade vergoeden (1); krachtens het vierde lid van voormeld artikel treedt de verzekeringsinstelling rechtens in de plaats van de rechthebbende tot beloop van het bedrag van de verleende prestaties, voor het geheel van de geldsommen die krachtens de andere wetgeving of het gemeen recht verschuldigd zijn en die de schade voortvloeiend uit ziekte, letsels, functionele stoornissen of overlijden geheel of gedeeltelijk vergoeden (2). (1) Cass. 21 januari 2009, AR P.07.1816.F, AC 2009, nr. 52. (2) Cass. 20 oktober 2016, AR C.16.0014.F, AC 2016, nr. 591; Cass. 2 maart 2011, AR P.10.1652.F, AC 2011, nr. 156.

- Art. 1249 Burgerlijk Wetboek

- Art. 136, § 2 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

22 januari 2020

P.2019.0967.F

[ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200122.2F.2](#)

AC nr. ...